

Konsekvensbeskrivning

Del 2 av Översiktsplan för Malung-Sälens kommun

juni 2008

kompletterad februari 2009

Medverkande konsulter:

Yvonne Seger, SWECO

Marina Fyhr, SWECO

Åsa Hermansson, SWECO

Annika Engström, SWECO

Omslagsfoton: Lars Erik Boberg

INNEHÅLL

9 Miljökonsekvenser	1	10 Övriga konsekvenser	49
9.1 Utgångspunkter för MKB.....	1	10.1 Mellankommunala och regionala aspekter	49
9.2 Miljökonsekvenser – Sälenfjällen 5		10.2 Jämställdhet och barnaspekter .	50
9.2.1 Utgångspunkter	5	10.3 Folkhälsoaspekter.....	51
9.2.2 Viktiga miljöaspekter.....	7	10.4 Näringslivsutveckling	52
9.2.3 Påverkan på vatten	7	10.5 Infrastruktur.....	53
9.2.4 Påverkan på människors hälsa (buller och luft).....	14	10.5.1 Åtgärdsbehov för trafiknätet vid utbyggnad av Sälenfjällen.....	53
9.2.5 Påverkan på klimatet.....	20	10.5.2 Åtgärdsbehov för vattenförsörjning och avloppshantering vid utbyggnad av Sälenfjällen.....	55
9.2.6 Påverkan på naturmiljön	23	10.5.3 Åtgärdsbehov för kraftförsörjning vid utbyggnad av Sälenfjällen	57
9.2.7 Påverkan på friluftslivet.....	30	10.6 Lokalisering och utformning av bebyggelse m m	58
9.2.8 Slutsatser Sälenfjällen.....	35	10.7 Risker.....	60
9.3 Miljökonsekvenser – förlängning av Västerdalsbanan	37	11 Påverkan på miljömål, riksintressen och miljö kvalitetsnormer	61
9.4 Miljökonsekvenser – Vindkraftsutbyggnad	39	11.1 Nationella, regionala och kommunala miljö kvalitetsmål m m	61
9.5 Miljökonsekvenser – Vägutbyggnad.....	42	11.2 Riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken	67
9.6 Miljökonsekvenser – Flygplatser... ..	44	11.3 Miljö kvalitetsnormer	68
9.7 Miljöpåverkan i annat land – Norge	45	12 Samråd	69
9.8 Indirekta miljökonsekvenser.....	47	<i>Komplettering februari 2009 angående översiktsplanens utställelse.</i>	
9.9 Uppföljning och övervakning.....	47	Underlag	70

9 MILJÖKONSEKVENSER

9.1 Utgångspunkter för MKB

Syfte

Översiktsplanen kan till vissa delar antas medföra betydande miljöpåverkan, varför en miljöbedömning enligt 6 kap. miljöbalken ska göras för att integrera miljöaspekter i planen så att en hållbar utveckling främjas. Det innebär att en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) ska upprätta.

Geografisk, tematisk och tidsmässig avgränsning m m

Geografisk avgränsning

Denna översiktsplan är kommuntäckande i enlighet med bestämmelserna i 1 kap. 3§ plan- och bygglagen (PBL). Beskrivning av miljöförhållanden och relevanta befintliga miljöproblem görs inom kommunen. Även Natura 2000-områden och riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken (MB) som finns i grannkommuner i nära anslutning till kommungränsen behandlas.

Enligt 6 kap. 15 § MB ska översiktsplanens eventuella betydande miljöpåverkan på angränsande land bedömas och beskrivas.

Detaljeringsnivå - bedömning av miljökonsekvenser i samband med annan prövning

Enligt 6 kap. 13 § miljöbalken ska en miljökonsekvensbeskrivning innehålla de uppgifter som är rimliga med hänsyn till planens innehåll och detaljeringsnivå. Vissa frågor kan bedömas bättre i samband med prövning av andra planer och program eller i tillståndsprövningen av verksamheter eller åtgärder.

Tematisk avgränsning

MKB:n inriktas på att beskriva miljökonsekvenserna av de rekommendationer i översiktsplanen som kan antas få betydande miljöpåverkan. Följande förändringar i mark och vattenanvändning bedöms kunna få betydande miljöpåverkan:

- påverkan kan komma att ske på Natura 2000-område
- översiktsplanen anger förutsättningar för etablering eller väsentlig ökning av sådana verksamheter som anges i bilaga 1 eller 3 i MKB-förordningen
- översiktsplanen ger förutsättningar för detaljplaneläggning av verksamheter som anges 5 kap. 1 § plan- och bygglagen

Det innebär att miljökonsekvensbeskrivningen omfattar områden som berörs av följande:

Kriterie A: Om rekommendationer anges för sådan förändring att det finns risk att Natura 2000-område kan komma att påverkas. I denna grupp kan även ingå utbyggnadsområden som ligger i anslutning till eller i närheten av Natura 2000-områden.

Kriterie B: I bilaga 1 till förordningen om miljökonsekvenser uppräknade verksamheter som alltid ska antas medföra betydande miljöpåverkan. Av dessa verksamheter bedöms följande kunna komma att beröras av översiktsplanens rekommendationer, vilka kan innebära större förändringar antingen i befintlig verksamhet eller genom förslag till nyetableringar:

- vindkraftverk (grupper av vindkraftverk)
- avloppsanläggning (dimensionerad för mer än 2000 personekvivalenter)
- anläggande av järnväg (minst fem kilometers längd) – förlängning av Västerdalsbanan upp till Sälen

Miljökonsekvenser

Plan- och bygglagen (PBL)

4 kap. 1 §

Översiktsplanens innebörd och konsekvenser skall kunna utläsas utan svårighet.

4 kap. 2a § Vid upprätt-

ande av översiktsplanen skall också bestämmelserna i 6 kap. 11-18 och 22 §§ miljöbalken tillämpas, om planen kan antas medföra sådan miljöpåverkan som avses i 6 kap. 11 § miljöbalken.

5 kap. 18 § När detalj-

planen upprättas skall best. i 6 kap. 11-18 och 22 §§ miljöbalken tillämpas om planen kan antas medföra sådan miljöpåverkan som avses i 6 kap. 11 § miljöbalken.

Oavsett vad som följer av andra stycket skall en MKB upprättas, om detaljplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan på grund av att planområdet får tas i anspråk för:

- industriändamål
- köpcentrum, parkeringsanläggningar eller annat projekt för sammanhållen bebyggelse
- skidbacke, skidlift eller linbana med tillhörande anläggningar
- hamn för fritidsbåtar
- hotellkomplex eller fritidsby med tillhörande anläggningar, utanför sammanhållen bebyggelse
- permanent campingplats
- nöjespark
- djurpark

Kriterie C: I 5 kap. 18 § PBL anges att miljökonsekvensbeskrivning ska upprättas om detaljplan som upprättas kan antas medföra betydande miljöpåverkan på grund av att planområdet får tas i anspråk för (endast verksamheter som bedöms kunna bli aktuella anges):

- industriändamål
- köpcentrum, parkeringsanläggningar eller annat projekt för sammanhållen bebyggelse
- skidbacke, skidlift eller linbana med tillhörande anläggningar
- hotellkomplex eller fritidsby med tillhörande anläggningar, utanför sammanhållen bebyggelse
- permanent campingplats

Betydande miljökonsekvenser kontra övriga konsekvenser

Enligt 4 kap. 1 § PBL ska översiktsplanens innebörd och konsekvenser tydligt framgå i planhandlingen. Väsentliga konsekvenserna av rekommendationer om framtida mark- och vattenanvändning, som inte bedömts vara av sådan art att de kan anses medföra betydande miljöpåverkan enligt 6 kap. 11 § miljöbalken, beskrivs under *10 Övriga konsekvenser av översiktsplanen*.

Tidsmässig avgränsning

Översiktsplanen bedöms omfatta förändringar inom cirka de närmsta 15 åren. Det innebär att den översiktliga miljökonsekvensbeskrivningen avgränsas till att beskriva de förhållanden som kan förväntas råda cirka år 2020-2025.

Metodik

Bedömningsgrunder

MKB:n ska identifiera, beskriva och bedöma den betydande miljöpåverkan som översiktsplanens genomförande kan antas medföra på: biologisk mångfald, människors hälsa, djur- och växtliv, mark, vatten, luft, klimatfaktorer, materiella tillgångar, landskap, bebyggelse, forn- och kulturlämningar och annat kulturarv samt det inbördes förhållandet mellan dessa miljöaspekter.

Enligt *bilaga 4* till förordning om miljökonsekvensbeskrivningar anges bedömningskriterier för betydande miljöpåverkan dels vad gäller planens karaktäristiska egenskaper (dvs bl a om planen anger förutsättningar för t ex vissa verksamheter, har betydelse för andra planer och program, innebär miljöproblem som är relevanta för planen), dels typ av påverkan.

När det gäller bedömning av betydande miljöpåverkan utifrån typ av påverkan och det område som kan antas bli påverkat ska bedömningen särskilt beakta:

- a) sannolikhet, varaktighet och frekvens av påverkan och möjligheten att avhjälpa den
- b) påverkans totala effekt
- c) påverkans gränsöverskridande art
- d) riskerna för människors hälsa eller för miljön
- e) påverkans storlek och fysiska omfattning
- f) vilken betydelse och sårbarhet som det påverkade området har på grund av intensiv markanvändning, överskridna miljökvalitetsnormer, kulturarv eller speciella särdrag i naturen
- g) påverkan på områden som har erkänd nationell, gemenskaps- eller internationell skyddsklass

Nollalternativet jämförs med den betydande miljöpåverkan som översiktsplanens rekommendationer kan antas medföra, dvs *planförslagets konsekvenser*.

Miljökonsekvenser

Miljöbalken (MB)

6 kap. 11 § När en myndighet eller kommun upprättar eller ändrar en plan eller ett program, som krävs i lag eller annan författning, skall de göra en miljöbedömning av planen, programmet eller ändringen, om dess genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Syfter med miljöbedömningen är att integrera miljöaspekter i planen eller programmet så att en hållbar utveckling främjas.

6 kap. 12 § Inom ramen för en miljöbedömning enligt 11 § skall myndigheten eller kommunen upprätta en MKB där den betydande miljöpåverkan som planens eller programmens genomförande kan antas medföra identifieras beskrivs och bedöms. Rimliga alternativ med hänsyn till planens eller programmens syfte och geografiska räckvidd skall också identifieras, beskrivas och bedömas.

....

6 kap. 12-18 § anger i övrigt krav på innehållet i MKB:n, samråd med myndigheter och allmänhet och annat land samt uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som genomförande av planen eller programmet medför.

6 kap. 22 § Myndigheter och kommuner skall sträva efter att samordna arbetet med de bedömningar och beskrivningar som görs enligt bestämmelserna i detta kapitel,

Den betydande miljöpåverkan som kan antas uppkomma ska enligt 6 kap. 12 § miljöbalken beskrivas ”med avseende på biologisk mångfald, befolkning, människors hälsa, djurliv, växtliv, mark, vatten, luft, klimatfaktorer, materiella tillgångar, landskap, bebyggelse, forn- och kulturlämningar och annat kulturarv samt det inbördes förhållande mellan dessa miljöaspekter.”

För **konsekvensbedömningen** används de källor som nyttjas i beskrivningen av befintliga förhållanden, dvs kapitel 5 och 6 i översiktsplanen, kommunens och konsultens erfarenhet samt konsultering av olika experter. Både förväntade direkta och indirekta konsekvenser beskrivs. Bedömning görs i jämförelse med ett **nollalternativ**, se under särskild underrubrik.

MKB-processen

Arbetet med miljökonsekvensbeskrivningen är en integrerad del av arbetet med att utarbeta översiktsplanen. Det innebär att arbetet med MKB:n har påverkat utformningen av översiktsplanen och dess rekommendationer.

Vid arbetet med miljöbedömning och utarbetande av MKB är **samråd** med myndigheter och allmänhet en mycket viktig del i processen. Samrådet angående miljöbedömningen är en integrerad del i den samrådsprocess som ska ske vad gäller själva planförslaget enligt 4 kap. 3-8 §§ PBL. I samrådet behandlas inriktning och avgränsning av MKB. Se kapitel 12 *Samråd*.

Innehållsmässig struktur

Förutsättningarna vad gäller allmänna miljöintressen (dvs naturmiljö, biologisk mångfald, kulturmiljö, friluftsliv och rekreation, bebyggelse) samt naturresurser (dvs areella näringar, vattenresurser, värdefulla ämnen och material) finns beskrivet i översiktsplanens kapitel 4 *Allmänna intressen*. I MKB:n görs hänvisning och där det bedöms nödvändigt en kort resumé.

I kapitel 6 *Miljö och riskfaktorer* redovisas förutsättningar vad gäller hälsa (dvs buller, vibrationer, föroreningar i luft och vatten, radon, markföroreningar m m) samt risker för miljö och hälsa (dvs översvämning, rasrisk, försurning och övergödning, luftföroreningar).

Underlag

Underlaget till denna redovisning bygger i stor utsträckning på länsstyrelsens regionala planeringsunderlag (RUM). Även kommunala källor samt källor från statliga myndigheter, intresseorganisationer och näringslivet har nyttjats. Det underlag som nyttjats har avgränsats till kunskapsunderlag som översiktligt beskriver allmänna intressen eller miljö och riskfaktorer.

I samband med översiktsplanen har följande utredningar tagits fram speciellt för planarbetet: *Bäddinventering Sälenfjällen, VA-utredning Sälenfjällen* samt *Analys av vägtrafiken till följd av föreslagen utbyggnad i Sälenfjällen*.

Källorna finns redovisade sist i översiktsplanen, sist i del 1 under *Underlag*.

Kommunen bedömer att det i översiktsplanarbetet inte behöver tas fram ytterligare underlagsmaterial utan att de eventuella kunskapsbrister som bedöms finnas ska redovisas och att detta är en av utgångspunkterna vid efterföljande planläggning.

Förenlighet med miljö kvalitetsmål samt 3, 4 och 5 kapitlen i miljöbalken

Enligt 6 kap. 12 § miljöbalken ska miljökonsekvensbeskrivningen redovisa hur relevanta miljö kvalitetsmål har beaktats i översiktsplanen.

Enligt 4 kap. 1 § PBL ska riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken anges särskilt. Av översiktsplanen ska det framgå hur kommunen avser att tillgodose de redovisade riksintressena och iaktta gällande miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken. I översiktsplanen kan anges rekommendationer som bidrar

till att säkerställa riksintressena, dvs sådana rekommendationer som kan ge en positiv påverkan.

Översiktsplanens beaktande av miljökvalitetsmål, påverkan på riksintressen och om miljökvalitetsnormer överträds behandlas samlat i kapitel 11 *Påverkan på miljökvalitetsmål, riksintressen och miljökvalitetsnormer*.

Nollalternativ

Enligt 6 kap 12 § miljöbalken ska miljöns sannolika utveckling beskrivas om planen inte genomförs, *nollalternativet*. Nollalternativet utgörs, utöver pågående mark- och vattenanvändning, av vad som kan komma att ske med stöd av gällande planer och tillstånd samt den bebyggelseutveckling som bedöms kunna ske utan stöd av ny översiktsplan eller nya detaljplaner. Det innebär att i Sälenfjällen kan endast utbyggnad ske med stöd av gällande detaljplaner. Utöver detta kan endast mindre förändringar ske.

När det gäller övriga kommunen bedöms enstaka bygglov kunna lämnas inom nollalternativet ungefär i samma omfattning som skett mellan 1990-2007.

Alternativ

Rimliga alternativ med hänsyn till planens syfte och geografiska räckvidd ska identifieras, beskrivas och bedömas.

För utvecklingen i Sälenfjällen redovisas två alternativ vad gäller storleken av utbyggnaden (antalet bäddar) – **planförslag hög** respektive **planförslag låg**.

Förlängning av Västerdalsbanan skulle ge ett alternativt transportsätt till Sälenfjällen, dvs att möjligheterna att nyttja kollektivtrafik skulle avsevärt förbättras.

I övrigt har inga särskilda alternativ beskrivits, men utpekandet av t ex områden lämpliga för vindkraft, delområden C1-C5, är redovisningar av olika alternativ. Det är knappast troligt att samtliga dessa områden kommer att nyttjas för etablering av vindkraft.

I översiktsplanen nämns de olika sträckningsalternativ som finns i förstudie för förbifart på väg 71 öster om Yttermalung.

Under samrådet kring översiktsplanen framförde länsstyrelsen att en prognos bör göras för hur trafiken kan tänkas ökas till följd av en satsning på barmarksturism. Rapporten *analys av vägtrafiken till följd av föreslagen utbyggnad i Sälenfjällen* (underlag till översiktsplanen) har därefter kompletterats. En ökad satsning på sommarturism bedöms kunna innebära att årsmedelsdygnstrafiken ökar från 600 fordon/dygn till 680 fordon/dygn på väg 71. I analysen har konsekvenserna av detta bedömts som små, enda nämnvärda förändringen är en ökning av koldioxidutsläppet med cirka 2 kiloton/år. Detta alternativ har därför inte belysts ytterligare.

Osäkerhet i bedömningen

Översiktsplanen är vägledande och inte bindande för efterföljande beslut. De rekommendationer som ges ska sedan vara vägledande för beslut om användningen av mark och vatten samt hur den byggda miljön ska utvecklas och bevaras. Dessa beslut sker med stöd av PBL, miljöbalken eller enligt lagstiftning som är knuten till miljölagen som t ex väglagen, lagen om byggande av järnväg och luftfartslagen. Beskrivningen av miljökonsekvenserna baseras därför på det faktum att översiktsplanen är vägledande för efterkommande beslut. Det finns dock en stor osäkerhet i bedömningen eftersom den görs i ett tidigt skede, utan detaljerade uppgifter om kommande projekt.

Osäkerheten vad gäller bedömning av miljökonsekvensen för en specifik miljöaspekt beskrivs där det bedöms relevant under respektive miljöaspekt.

9.2 Miljökonsekvenser – Sälenfjällen

9.2.1 Utgångspunkter

Till följd av exploateringar inom Sälenfjällen som översiktsplanen redovisar, sker miljöpåverkan som kan vara betydande främst inom områdena påverkan på vatten, påverkan på människors hälsa (buller och luft), påverkan på klimatet, påverkan på naturmiljön och påverkan på friluftslivet. Under avsnitten 9.2.3 – 9.2.7 redovisas påverkan och konsekvenser för dessa områden till följd av planförslaget kontra nollalternativ. Vidare redovisas viktiga aspekter att ta hänsyn till vid planering och anläggande samt åtgärder för att förhindra negativ miljöpåverkan. Som underlag till MKB:n har en *bäddinventering* genomförts för Sälenfjällsområdet utifrån befintligt antal stugor och i dessa uppskattat antal bäddar (nuläge). Inom gällande detaljplaner har därefter antalet återstående byggrätter beräknats och antalet möjliga bäddar uppskattats (dvs nollalternativet). Bäddinventeringen har lagts upp på samma sätt som den inventering som genomfördes inför den tidigare översiktsplanen 1989.

Nedan redovisas tabell över antalet befintliga bäddar i nuläget, antalet bäddar som tillkommer utöver nuläget och som finns upptagna i redan antagna gällande detaljplaner (nollalternativ) samt uppskattat antal bäddar som kommer att byggas ut i Sälenfjällen under planperioden (t.o.m. 2020-2025) jämfört med nuläget (**Planförslag - hög** respektive **Planförslag - låg**).

ANTAL BÄDDAR I SÄLENFJÄLLEN							
Område	NULÄGE	0-ALTERNATIV		PLANFÖRSLAG - hög		PLANFÖRSLAG - låg	
	Befintliga bäddar	Outbyggda bäddar i gällande DP	Utbyggt 0-alternativ	Bedömd utbyggnad exklusive gällande DP	Totalt antal bäddar i planperiodens slut	Bedömd utbyggnad exklusive gällande DP	Totalt antal bäddar i planperiodens slut
Stöten (A18)	5300	3300	8600	1400	10000	Någon fördelning på olika områden har ej skett eftersom det bedöms omöjligt att förutse var utbyggnaderna sker under en ev. lågkonjunktur	
Faxfjället (A19)	0	0	0	0-2000	0-2000		
Näsfjället – Sörsjön (A20, B19)	900	2450	3350	0	2000		
Tandådalen – Hundfjället(A16, A17, del av A15)	20000	2400	22400	5000	26500		
Rörbäcksnäs (B21)	1100	300	1400	0	1300		
Högfjället (A14, del av A13)	7100	600	7700	1500	8500		
Sälsatern (A10, A11, del av A13)	13100	2700	15800	4500	18000		
Östfjället (E57)	100	0	100		100		
Hemfjällstangen (E56)	1600	100	1700	0	1700		
(Lindvallen) Hemfjället (A12)	0	0	0	0-1000	0-1000		
Sälens by m m (A7 m m.)	2300	50	2350	200	2500		
Kläppen, Lima m m (A4, A5, A4A m fl)	6000	600	6600	3400	10000		
	57500	12500	70000	80500-83500			
				Total ökning ca + 25000 bäddar		Total ökning ca + 15000 bäddar	
				Ökning utöver 0-alternativ + 14000 bäddar		Ökning utöver 0-alternativ + 2500 bäddar	
				Planeringstal 2020-2025 =		Planeringstal 2020-2025 =	

Nuläge

I Sälenfjällen finns idag sammanlagt drygt 57 000 bäddar. Dessa bäddar ligger huvudsakligen inom i översiktsplanen redovisade A- och B-områden.

Nollalternativ

I Sälenfjällen kan sammanlagt ca 12 – 13 000 bäddar tillkomma utöver nuläget, och som finns upptagna i redan fastställda gällande detaljplaner. Dessa idag ej utbyggda detaljplaner ligger huvudsakligen inom i översiktsplanens redovisade A- och B-områden.

Planförslag

Enligt översiktsplanen uppskattas sammanlagt maximalt ca 25 000 bäddar (Planförslag - hög) komma att byggas ut i Sälenfjällen under planperioden (t.o.m. 2020-2025) jämfört med nuläget (2007) och maximalt ca 14 000 bäddar utöver nollalternativet. Vid en något lägre utbyggnadstakt (Planförslag - låg) uppskattas sammanlagt ca 15 000 bäddar komma att byggas ut i Sälenfjällen under planperioden (t.o.m. 2020-2025) jämfört med nuläget (2007) och maximalt ca 2 500 bäddar utöver nollalternativet. Dessa bäddar ligger huvudsakligen inom i översiktsplanen redovisade A- och B-områden. Utbyggnaden av bäddar inom olika delområden beskrivs mer i detalj i översiktsplanens *kapitel 8.3*.

För Sälens by har en mer noggrann redovisning av markanvändningen tagits fram och som redovisas direkt i översiktsplanen under delområde A7. Denna redovisning ersätter den fördjupade översiktsplanen (områdesplanen) antagen 1983-06-28 då denna inte längre bedöms vara aktuell. Den mer detaljerade redovisningen syftar till att ligga till grund för beslut om detaljplanering, bygglov och övrig markanvändning. Påverkan och konsekvenser av utbyggnadsförslag som redovisas under A7 ingår i redovisningen som följer på nästkommande sidor angående påverkan och konsekvenser till följd av utbyggnadsförslag i hela Sälenfjällen.

Beskrivning av påverkan och konsekvenser från utbyggnad av Sälenfjällen i denna MKB utgår från alternativet Planförslag - hög. Alternativet *Planförslag - låg* innebär generellt något mindre påverkan.

Utbyggnad av bäddkapaciteten innebär även behov av ökad liftkapacitet

9.2.2 Viktiga miljöaspekter

Beroende på plats och lokala förutsättningar varierar påverkan och konsekvenser för människa och miljö. De aspekter som bedöms kunna ge upphov till betydande miljöpåverkan till följd av planförslaget är främst påverkan på vatten, påverkan på människors hälsa/boendemiljön (buller och luft), påverkan på klimatet, påverkan naturmiljön samt påverkan på friluftslivet.

Utöver dessa aspekter finns ytterligare miljöaspekter att ta hänsyn till vid planering såsom trafiksäkerhet, vibrationer och ljusstörningar. Planförslaget bedöms dock inte medföra betydande miljöpåverkan inom dessa områden.

9.2.3 Påverkan på vatten

Dricksvattenförsörjningen och avloppshanteringen är tillfredsställande för stora delar av kommunen. I Sälenfjällen finns dock ett stort behov av ytterligare exploatering i kombination med begränsad kapacitet inom både vattenförsörjningen och avloppshanteringen i vissa delområden.

En VA-utredning har tagits fram av SWECO VIAK, arbetshandling daterad 2008-04-02, vilken ligger till grund för de riktlinjer med avseende på vatten- och avloppshanteringen som är vägledande för framtida exploatering i Sälenfjällen.

De områden inom Sälenfjällen som ingår i VA-utredningen är Stöten, Tandådalen-Hundfjället, Högfjället, Sälsäteren (Lindvallen) och Kläppen. Se översiktskarta på nästa sida. Områdena Faxfjället, Näs fjället-Sörsjön, Rörbäcksnäs, Östfjället, Hemfjällstangen och Sälens by ingår ej.

Nuläge

Nedan sammanfattas nuläget (2007) i Sälenfjällen (för de områden som ingår i VA-utredningen) med avseende på antal bäddar, vattenförsörjning och avloppsvattenhantering.

Antal bäddar

Antal bäddar uppgår idag till sammanlagt strax över 51 000 inom de områden i Sälenfjällen som ingår i VA-utredningen, se tabell nedan.

Område	Nuläge [bäddar ¹]
Stöten	5 300
Tandådalen - Hundfjället	19 950
Högfjället	7 150
Sälsäteren (Lindvallen)	13 100
Kläppen	6 000
Totalt	51 500²

Uppgifterna baseras på *Bäddinventering Sälen -06 (Rev. version 2007)*.

1) Antal bäddar redovisas avrundat till närmsta 50-tal

2) Faxfjället, Näs fjället-Sörsjön, Rörbäcksnäs, Östfjället, Hemfjällstangen och Sälens by ingår ej i denna VA-utredning för Sälenfjällen vilket medför att siffrorna skiljer sig från ÖP.

För bakgrundskartan gäller: Copyright © Lantmäteriet 2006. Ärende nr M2006/1022

Översiktskarta: Områden ingående i VA-utredningen för Sälensfjällen. Områdena motsvarar i stort följande rekommendationsområden i ÖP: Stöten - A18, Tandådalen-Hundfjället - A16, A17, (A15), Högfjället - A14, (A13), (A15), Sälensättern - A10, A11, (A13), Kläppen - A4, A5, A4a.

Vattenförsörjning

De större vattenverken (VV) inom Sälenfjällen är Tandådalen VV samt Sälkfällets VV som ägs av kommunen samt Lindvallens VV, Högfjällets VV och Stötens VV som är privatägda. Total och återstående kapacitet hos vattenverken redovisas i tabell på sid 10.

Tandådalen-Hundfjället och Högfjället har väl fungerande vattenförsörjning, med goda marginaler vid expansion, medan situationen i Stöten är ansträngd redan idag. I Kläppen finns fyra mindre vattenverk. Kapacitetsuppgifter saknas men enligt driftpersonal har man under rådande förhållanden inga problem med vattenförsörjning.

Utöver de större vattenverken finns ett flertal gemensamma och enskilda vattentäkter inom Sälenfjällen, främst i områdena kring Högfjället och Säl-säter/Lindvallen. Möjligheterna till vattenförsörjning genom grundvattenuttag kring Säl-säter/Lindvallen är begränsad.

Avloppshantering

De större befintliga avloppsreningsverken (ARV) inom Sälenfjällen är Tandådalen ARV samt Sälkfällets ARV som ägs av kommunen samt Stötens ARV och Kläppens ARV som är privatägda. Anläggningarna och fritidshusområdena i Sälenfjällen är i stor utsträckning anslutna till något av reningsverken. Total och återstående kapacitet hos avloppsreningsverken redovisas i tabell på sid 11.

För att avlasta Tandådalen ARV, och framför allt recipienten Tandån, sker sedan 2001 överpumpning av en del av avloppsvattnet i Tandådalen till Sälkfällets ARV. Överföringsledningen innebär att avloppssystemet i Tandådalen ARV och Sälkfällets ARV delvis kan ses som sammanlänkat. Kapaciteten hos Kläppens ARV är idag begränsad (Återstående kapacitet är 350 bäddar).

Nollalternativ

Nedan sammanfattas nollalternativet i Sälenfjällen (för de områden som ingår i VA-utredningen) med avseende på antal bäddar, vattenförsörjning och avloppsvattenhantering. Nollalternativet avser nuläge samt idag ej helt utbyggda men fastställda detaljplaner.

Antal bäddar

Antalet bäddar uppgår för nollalternativet till sammanlagt strax över 61 000 dvs då nuläge samt bäddar inom idag ej helt utbyggda men fastställda detaljplaner summerats, se tabell nedan.

Område	Nollalternativ [bäddar ¹]
Stöten	8 600
Tandådalen - Hundfjället	22 400
Högfjället	7 750
Säl-säter (Lindvallen)	15 800
Kläppen	6 550
Totalt	61 100²

Uppgifterna baseras på *Bäddinventering Sälen -06 (Rev. version 2007)*.

1) Antal bäddar redovisas avrundat till närmsta 50-tal

2) Faxfjället, Näsfjället-Sörsjön, Rörbäcksnäs, Östfjället, Hemfjällstangen och Sälens by ingår ej i denna VA-utredning för Sälenfjällen vilket medför att siffrorna skiljer sig från ÖP.

Vattenförsörjning

Nedan redovisas återstående kapacitet hos vattenverken (VV) inom Sälenfjällen i relation till nollalternativet. Total och återstående kapacitet redovisas vid full beläggning. Negativt (-) antal bäddar innebär att kapaciteten är överskriden. Tandådalen-Hundfjället och Högfjället har väl fungerande vattenförsörjning, med goda marginaler vid fortsatt expansion utöver redan planlagda bäddar, medan situationen i Stöten är ansträngd. En utbyggnad enligt nollalternativet ger en brist på vatten för 2750 bäddar.

I Kläppen finns fyra mindre vattenverk. För dessa saknas kapacitetsuppgifter då vattenverken tillhör olika samfälligheter. Nuvarande vattenförbrukning uppgår i dessa sammanlagt till knappt 50 000 m³/år.

Utöver de större vattenverken finns ett flertal gemensamma och enskilda vattentäkter inom Sälenfjällen, främst i områdena kring Högfjället och Säl sätern/Lindvallen. Möjligheterna till vattenförsörjning genom grundvattenuttag kring Lindvallen, och eventuellt även i andra delar av Säl sätern, är begränsad. De naturliga förutsättningarna för uttag av vatten ur berget är begränsande snarare än de enskilda brunnarnas kapacitet. Situationen kompliceras av att uttagsbrunnarna i området mer eller mindre påverkar varandra.

Vattenverk	Kapacitet [bäddar]	Anslutna bäddar 2007	Återstående kap. 2007 [bäddar]	Återstående kap. Nollalternativ [bäddar]
Stötens VV	4 650 ¹	4 680	-30	-3 150
Tandådalens VV	28 800	16 990	11 810	9 470
Säl fjällets VV (PD)	1100	420	680	630
Högfjällets VV	2000	1 150	850	610
Lindvallens VV	9 350 ²	6 110	3 240	1 700
Kläppens VV	Kapacitetsuppgifter saknas			

1) Antagen kapacitet utifrån uppskattning från driftspersonal

2) Bedömd maximal kapacitet 1400 m³/d vilket motsvarar 9350 bäddar. Vattenverkets faktiska kapacitet ligger på 2000 m³/d men möjligheten till uttag av grundvatten är begränsande.

Avloppshantering

Nedan redovisas återstående kapacitet hos reningsverken (ARV) inom Sälenfjällen i relation till nollalternativet. Total och återstående kapacitet redovisas här vid full beläggning. Negativt (-) antal bäddar innebär att kapaciteten är överskriden.

Den dimensionerade kapaciteten för Stötens ARV är redovisad som PE (personequivallenter) i tillståndet. Ett nytt tillstånd har erhållits och ombyggnad beräknas påbörjas juni 2008. Det nya tillståndet avser en kapacitet på 8 000 PE vilket motsvarar 11 650 bäddar.

Efter utbyggnad av redan beviljade bäddar enligt fastställda detaljplaner återstår möjlighet, inom ramarna för gällande tillstånd, att bygga ytterligare ca 350 bäddar inom Tandådalen-Hundfjället och ca 2 150 bäddar inom Högfjället och Säl sätern. Vid utbyggnad av överföringsmöjligheterna kan utrymme för ytterligare bäddar i Tandådalen skapas. Detta medför dock att utrymme för utbyggnad i Högfjället och Säl sätern begränsas i motsvarande grad. En utredning kring att utöka avloppsreningskapaciteten på fjället har påbörjats under 2008. Detta kommer att utöka exploateringsmöjligheterna både i Tandådalen- Hundfjället och Högfjället - Säl sätern (Lindvallen). En ny tillståndsansökan kommer att bli aktuell för Säl fjällets ARV.

Kapaciteten hos Kläppens ARV är begränsad och överskrids eventuellt vid utbyggnad av redan beviljade bäddar (med motsvarande 300 bäddar).

Avloppsreningsverk	Kapacitet [bäddar]	Anslutna bäddar 2007	Återstående kap. 2007 [bäddar]	Återstående kap. Nollalternativ [bäddar]
Stötens ARV	10 200 ¹	4 680	5 200	2 400
Stötens ARV – nytt tillstånd	11 650	4 680	6 970	3 850 ²
Tandådalsens ARV	13 600	11 110	2 490	360
Överföringsledning till Sälffällets ARV från Tandådalen	15 000	6 870 ³	8 130	7 820
Sälffällets ARV – totalt ⁴	31 500	26 240	5 260	7 820
Kläppens ARV	3 300	3 040	260	-300

1) Tillstånd på 7000 PE motsvarar 10 200 bäddar.

2) I och med att nytt tillstånd erhållits för Stötens ARV bör detta vara en rimlig bedömning av återstående kapacitet.

3) Bäddar inom områden kring Tandådalen som är anslutna till överföringsledningen.

4) Totalt antal bäddar anslutna till Sälffällets ARV (ca 19 360 från Högfället och Sälsättern samt ca 6 870 från Tandådalen via överföringsledning)

Planförslag och åtgärdsbehov vad gäller vattenförsörjning och avloppshantering

Vid planperiodens slut, runt 2020-2025, bedöms Sälensfjällsområdet (för de områden som ingår i VA-utredningen) ha byggts ut med uppemot 22 000 bäddar jämfört med nuläget och ca 15 800 bäddar utöver nollalternativet (Planförslag - hög).

Utbyggnaden av bäddar inom olika delområden beskrivs närmare i översiktsplanen under A-områden i *kapitel 8.3*.

Område	NULÄGE	NOLLALTERNATIV		PLANFÖRSLAG (hög)	
	Befintliga Bäddar ¹	Bäddar i gällande DP ¹	Utbyggt nollalternativ ¹	Bedömd ut- byggnad exkl. gällande DP ²	Bäddar vid planperiodens slut ³
Stöten	5 300	3 300	8 600	1 400	10 000
Tandådalen - Hundfjället	20 000	2 400	22 400	5 000	26 500
Högfället	7 100	600	7 700	1 500	8 500
Sälsättern (Lindvallen)	13 100	2 700	15 800	4 500	18 000
Kläppen	6 000	600	6 600	3 400	10 000
Totalt	51 500	9 600	61 100	15 800	73 000

1) Uppgifterna baseras på Bädinventering Sälens -06 (Rev. version 2007). Antal bäddar redovisas avrundat till närmsta 100-tal.

2) Bedömd framtida utbyggnad, behöver ej ske inom planperioden.

3) Antal bäddar vid planperiodens slut runt 2020-2025. I detta bäddantal har det jämfört med nuläget tillkommit bäddar delvis genom utbyggnad av redan gällande DP och delvis genom exploatering av nya områden.

Behoven redovisas översiktligt nedan. I avsnitt 10 *Övriga konsekvenser* redovisas under 10.5 *Infrastruktur* behov av investeringar på vatten- och avloppssidan främst för att klara försörjning av Stöten, Tandådalen-Hundfjället, Sälsättern och Lindvallen med tillhörande grov kostnadsuppskattning.

Stöten

Vattenproduktionen i Granfjällsstöten är i dagsläget begränsad och kapaciteten inom vattenproduktionen behöver utökas med nya brunnar, samt förbättra reservoarvolymen så att den uppnår åtminstone 10 000 bäddar.

Avloppshanteringen för planförslaget – alt-hög klaras i och med att nytt tillstånd erhållits för reningsverket (11 650 bäddar) från länsstyrelsen.

Tandådalen-Hundfjället

Vattenproduktionen i Tandådalen är säkrad under överskådlig framtid.

Kapaciteten vid högbelastningstimmar kommer dock att vara en begränsande faktor. Detta märks redan idag vid vattenverket där den lilla lågreservoaren skapar en flaskhals. Under planperioden kommer det sannolikt att krävas ytterligare en högreservoar och eventuellt en större lågreservoar.

Avloppsreningsverket är idag fullbelastat. Ytterligare högre kapacitet går troligen inte att skapa pga den känsliga recipienten Tandån. Reningsverket fungerar idag väl förutom slutpoleringen i filter. Ytterligare kapacitetsökning kan bara skapas genom ökad pumpning till Sälkfjällets ARV.

Sälsättern (Lindvallen)

Grundvattnet som försörjer Lindvallens vattenverk är begränsat. Vid full utbyggnad enligt redan fastställda detaljplaner återstår kapacitet för ca 2 000 bäddar.

Det förslag som för närvarande är aktuellt för att tillgodose behovet av vatten är inducerad infiltration vid Dalälven med efterföljande tryckstegring upp till Lindvallen.

I området mellan Sälsättern – Högfjället finns ett flertal privata aktörer och samfällighetsföreningar. Eftersom ingen har helhetsansvaret för området är det i dagsläget inte möjligt att bedöma de framtida förutsättningarna för vattenförsörjning av detta område. En utredning kring förutsättningarna för vattenförsörjning i området har påbörjats av kommunen under 2008.

På sikt måste Sälkfjällets avloppsreningsverk byggas ut eller avloppsmängder behandlas i ett nytt avloppsreningsverk. En utredning kring att utöka avloppsreningskapaciteten på fjället har påbörjats under 2008. En ny tillståndsansökan kommer att bli aktuell för Sälkfjällets ARV.

Sälens by

Sälens by ingår inte i den VA-utredning som tagits fram av SWECO VIAK. Kommunen bedömer det dock ur VA-synpunkt som fullt möjligt att bygga ut befintligt reningsverk om behov uppstår. I centrala Sälens by på östra sidan av älven finns en vattentäkt med tillhörande skyddsområde. Ett läge för ny vattentäkt föreslås norr om nya bron. För högt belägna utbyggnadsområden på byns östsluttning kan tryckstegring för vatten erfordras.

Påverkan och konsekvenser på vatten

Utsläpp till recipient

Utsläppen från reningsverken till recipienterna varierar kraftigt under året då beläggingsgrad och belastning varierar med säsongerna. Eftersom Sälensfjällen är hårt belastade under vintermånaderna samtidigt som flödena då är låga medför detta generellt förhöjda föroreningshalter i åar och älvar. I samband med vårflödena tvättas troligen vattendragen ut och vattenkvaliteten förbättras.

Utsläppen till recipient från Stötens, Tandådalens och Sälkfjällets reningsverk under perioden 2002-2006 redovisas i särskild bilaga till den VA-utredning *Sälensfjällen*, som tagits fram i samband med översiktsplanarbetet. För Tandådalens ARV och Sälkfjällets ARV kommer nuvarande tillstånd att ha uppnåtts vid planperiodens slut.

Generellt präglas belastningen på recipienterna av säsongvariationer. Utsläppsmängderna från reningsverken är marginella under stora delar av året då det är lågsäsong medan de är konstant höga under vinterns högsäsong. Medelbelastningen under ett år blir därför måttlig.

Utsläppen till recipient kommer att öka mer eller mindre proportionerligt med antalet tillkommande bäddar eller personer i området. Det är framför allt det minsta vattendraget, Köarån, som synbart kan komma att påverkas eftersom utspädningseffekten blir lägre ju mindre flödet är. T ex så motsvarar totalfosforhalten som tillförs Köarån idag mycket höga koncentrationer och vid belastning utifrån gällande tillstånd skulle den stiga uppemot extremt höga värden (Bedömningsgrunder för miljö kvalitet - Sjöar och vattendrag", Naturvårdsverkets Rapport 4913).

Belastningsutrymmet i Tandån är ianspråktaget i dagsläget och det samma gäller troligen i Köarån. I Köarån kan man ibland se och känna på lukten att vattenkvaliteten är dålig enligt miljökontoret. Låg vattenföring gör Köarån och Tandån extra känsliga för belastning. De båda vattendragen blir därför speciellt utsatta då de samtidigt är recipienter för de större reningsverken i Sälenfjällen, Tandådalen respektive Säl fjället. Vattenmyndigheterna kommer till december 2008 att ta fram förslag till åtgärdsprogram för alla vatten som inte klarar internationellt överenskommen standard. Troligtvis kommer t ex Köarån och Tandån inte klara "God status".

Flödet i Görälven är stort nog för att förhållandevis effektivt späda ut utsläppsmängderna från Stötens reningsverk, åtminstone upp till belastningsnivån enligt sökt tillstånd.

Inga utsläppshalter har funnits att tillgå från Kläppen ARV. Västerdalälven, som är recipient för reningsverket, är dock tack vare ett högt flöde mindre känslig och kan troligen belastas ytterligare utan någon betydande påverkan.

Totalt antal bäddar vid planperiodens slut från Tandådalen-Hundfjället i väster till Lindvallen i öster har bedömts till 53 000. Nuvarande tillstånd för Tandådalens avloppsreningsverk och Säl fjällets avloppsreningsverk berättigar en försörjning av sammanlagt 45 100 bäddar. En utredning kring att utöka avloppsreningskapaciten på fjället har påbörjats under 2008. En ny tillståndsansökan kommer att bli aktuell för Säl fjällets ARV och i samband med ombyggnationen kommer en ny utloppsledning ner till Västerdalälven att byggas. I och med detta kommer i första hand Köarån avlastas och sluta användas som recipient. I förlängningen kan det även bli aktuellt att Tandån avlastas. Ett av de alternativ som utreds är att minska anslutningen till Tandådalens ARV jämfört med dagens situation och istället leda över än mer avloppsvatten till Säl fjällets ARV. I ett sådant scenario kommer situationen att avsevärt förbättras i Tandån.

Västerdalälven är, på grund av en betydligt större utspädningseffekt, genom ett högt flöde mindre känslig varför miljöpåverkan kommer att avta vid ett sådant scenario.

Övriga konsekvenser av VA-verksamhet

VA-verksamheten innebär även miljöpåverkan genom lukt, kemikaliehantering och avfallshantering. Vid ökad belastning på Säl fjällets reningsverk kommer sannolikt detta problem kvarstå och eventuellt intensifieras, om inga vidare åtgärder vidtas. Kemikalier som hanteras inom VA-verksamheten utgörs främst av olika processkemikalier. Mängden processkemikalier samt avfall som uppkommer av VA-verksamheten kommer att öka mer eller mindre proportionellt mot antalet tillkommande bäddar eller personer i området.

9.2.4 Påverkan på människors hälsa (buller och luft)

Utgångspunkt – vägtrafikanalys

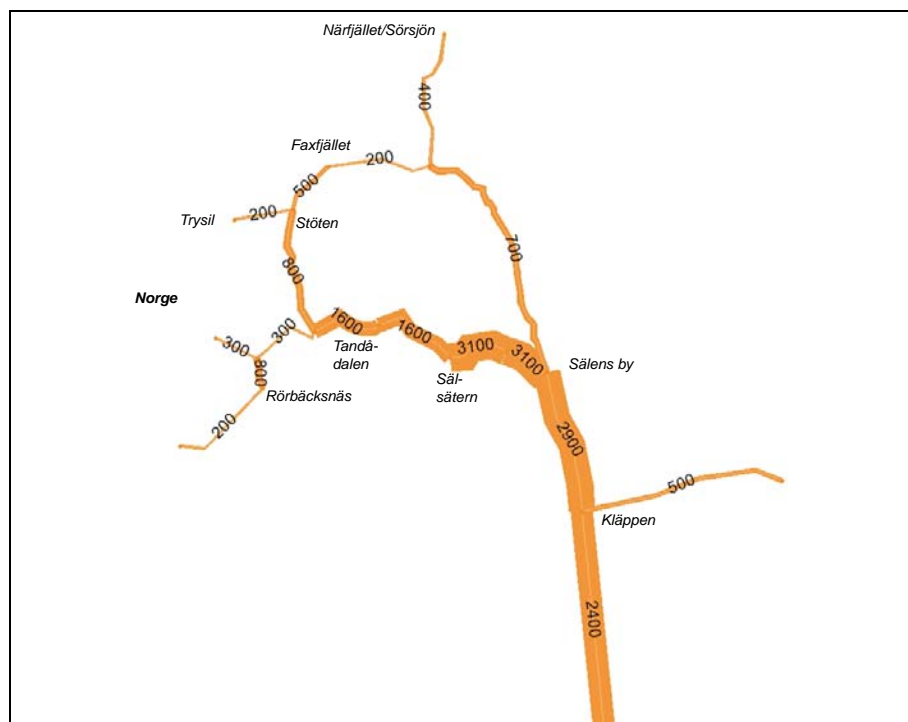
Som underlag till MKB:n har en *Analys av vägtrafiken till följd av föreslagna utbyggnad i Sälenfjällen* (fortsättningsvis kallad *vägtrafikanalys*) tagits fram för att översiktligt analysera effekterna på trafik, trafiksystem samt koldioxidutsläpp och buller (SWECO VBB 2007-08-23). I denna har utbyggnad enligt översiktsplanens **planförslag – hög** legat till grund för analysen.

Nuläge

Antal bäddar uppgår idag till sammanlagt drygt 57 000 inom Sälenfjällen. Enligt tillgänglig statistik uppgår antalet turister till cirka 1,7 miljoner per år. Av dessa är cirka 440 000 dagturister.

Trafikmängder

De totala trafikmängderna på det övergripande vägnätet i Sälenfjällen enligt mätningar 2002-2006 (hämtat ur Vägverkets trafikdatabas) framgår av figuren nedan. Andelen tung trafik längs riksväg 71 mellan Kläppen och Tandådalen är ca 10%.

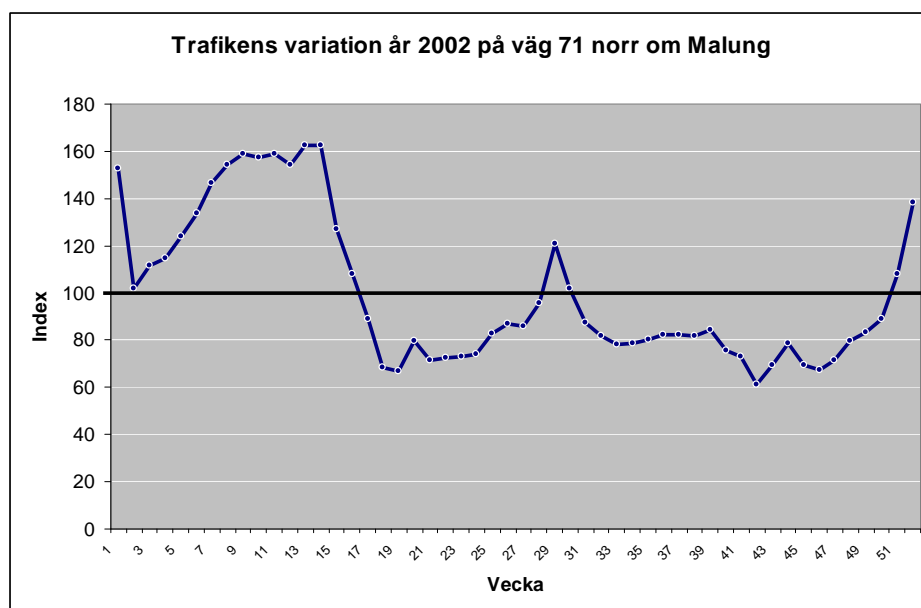
Trafikmängder på det aktuella vägnätet enligt mätningar 2002-2006, fordon/dygn (ÅDT) (Källa: Vägverkets trafikdatabas på Internet)

Årsvariation

Under år 2002 genomförde Vägverket trafikmätningar kontinuerligt på bl a väg 71 norr om Malung. ÅDT-värdet för den aktuella mätpunkten är drygt 3 100 fordon/dygn. Årsdygnstrafiken (ÅDT) är summan av alla fordon som passerar ett givet avsnitt delat med årets alla dagar.

Trafiken varierar kraftigt under året. Under de mest belastade vinterveckorna är veckomedeldygnsvärdet 60% större än årsmedeldygnsvärdet. I figur på nästa sida visas årsvariationen för trafiken under 2002. Det högsta dygnsvärdet uppgår till nästan 11 000 fordon/dygn och det minsta till drygt 1 500 fordon/dygn.

De mest trafikbelastade dygnen återfinns under vintersäsongen i samband med stugbyte i Sälensfjällen vilket främst sker på söndagar.

Årsvariation för trafiken på väg 71 norr om Malung. Index 100 = Årsmedelvärde = 3 100 fordon/dygn. (Källa: Vägverkets trafikdatabas på Internet)

Veckovariation

Trafikmängderna varierar kraftigt under veckodagarna (mätningar gjorda under vecka 8, år 2002). Från 2 500 fordon/dygn på måndag och tisdag till nästan 10 000 fordon/dygn under söndagsdygnet. Lördagar och söndagar är de vanligaste stugbytesdagarna. Veckomedelvärdet under den redovisade veckan ovan är ungefär 4 800 fordon/dygn. Det störst belastade dygnet är alltså cirka 2 gånger större än veckomedelvärdet och 4 gånger större än det minst belastade dygnet.

Dygnsvariation

På det aktuella vägvägsnittet (väg 71 norr om Malung) är den skyltade hastigheten 90 km/h. När trafikmängderna blir större än cirka 8 – 900 fordon/timme minskas fordonens hastighet. Vid de största trafikmängderna om cirka 1 300 fordon/timme är hastigheten omkring 70 km/h.

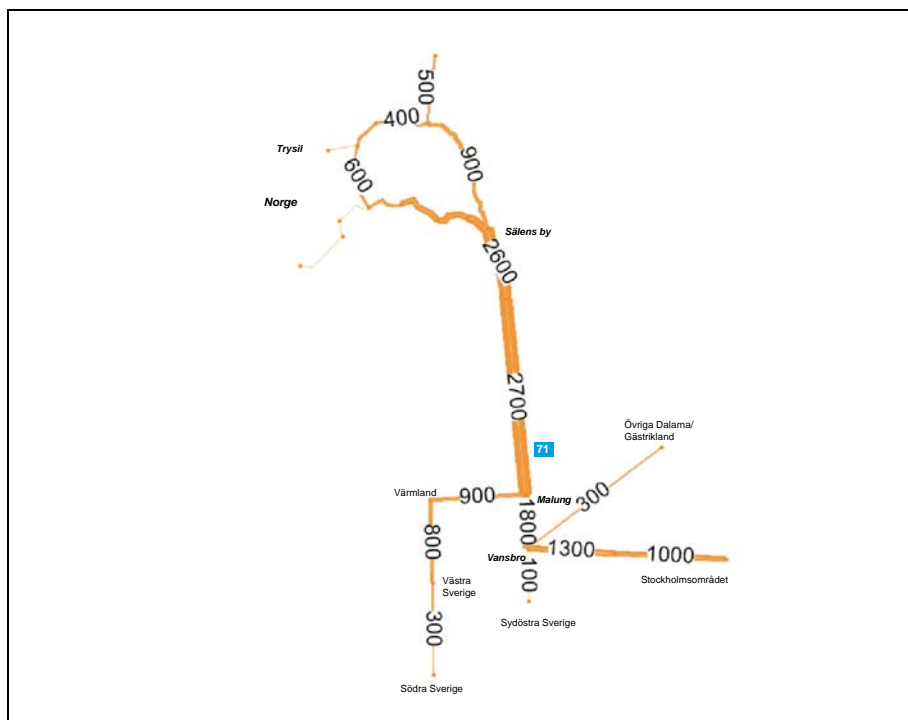
Vägtrafikanalys

För att kunna analysera översiktsplanens effekter på trafikmängderna har en översiktlig beräkningsmodell etablerats. Utgångspunkt är uppgifterna om antalet bäddar i avsnitt 9.2.1 *Utgångspunkter*. Antaganden har gjorts om hur turisterna fördelas på olika områden i Sverige samt trafikstring i samband med vistelsen. Modellresultaten är avstämde på översiktlig nivå mot statistikuppgifter och trafikräkningar.

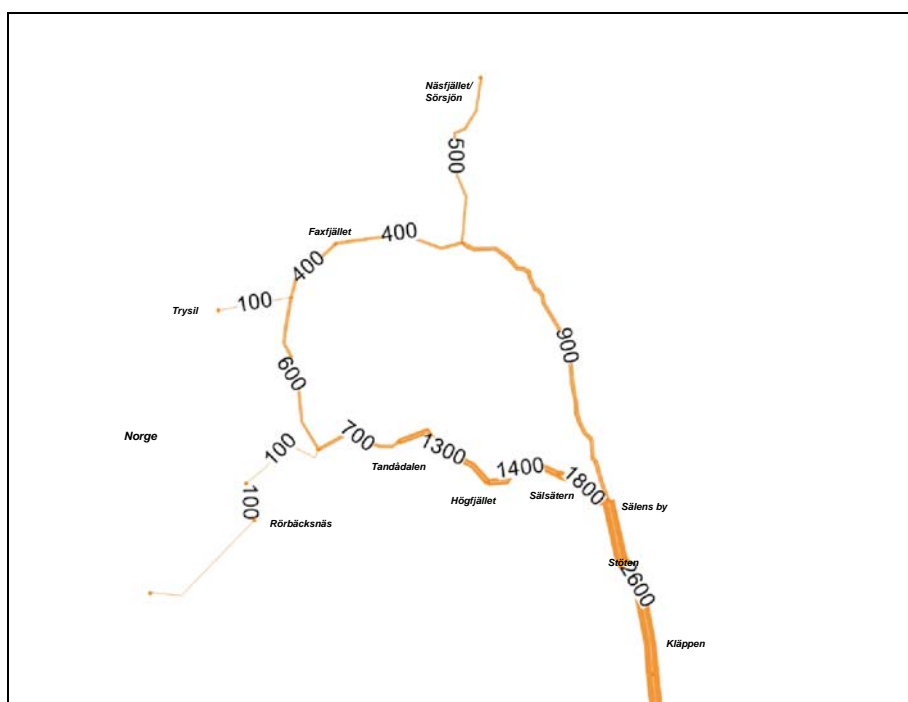
Nollalternativ

Antal bäddar uppgår för nollalternativet till sammanlagt ca 70 000 inom Sälensfjällen. Nollalternativet avser nuläge samt idag ej helt utbyggda men fastställda detaljplaner.

Figurerna nedan visar hur mycket trafiken beräknas öka under ett maxdygn till följd av utbyggnad av fler bäddar enligt nollalternativet.

Beräknad trafikökning till följd av **nollalternativet** relativt **nuläget** under ett maxdygn (fordon/dygn)

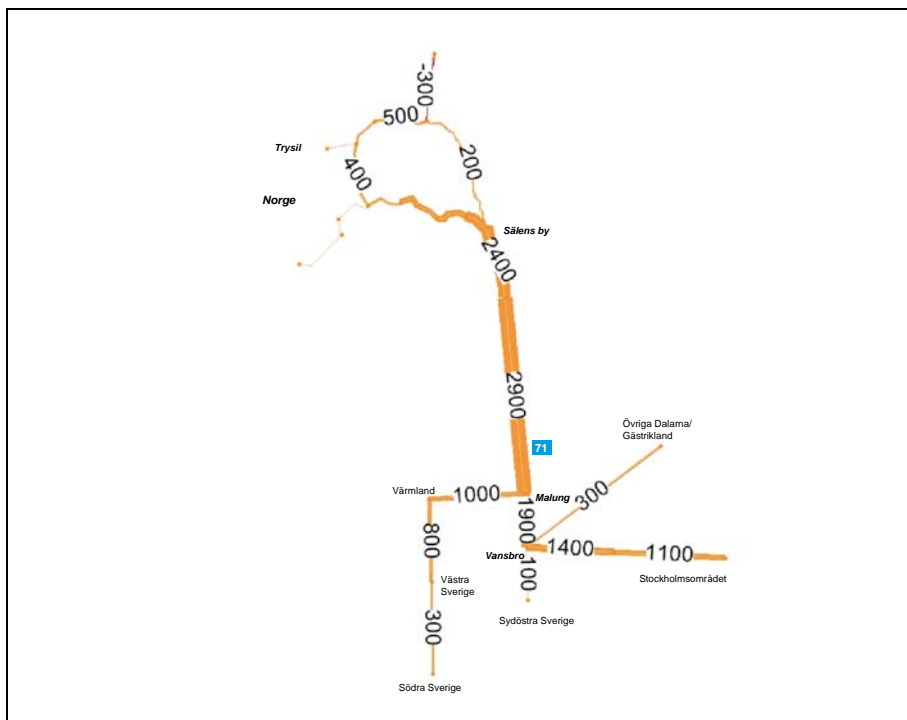

Ovanstående karta med Sälensfjällsområdet inzoomat.

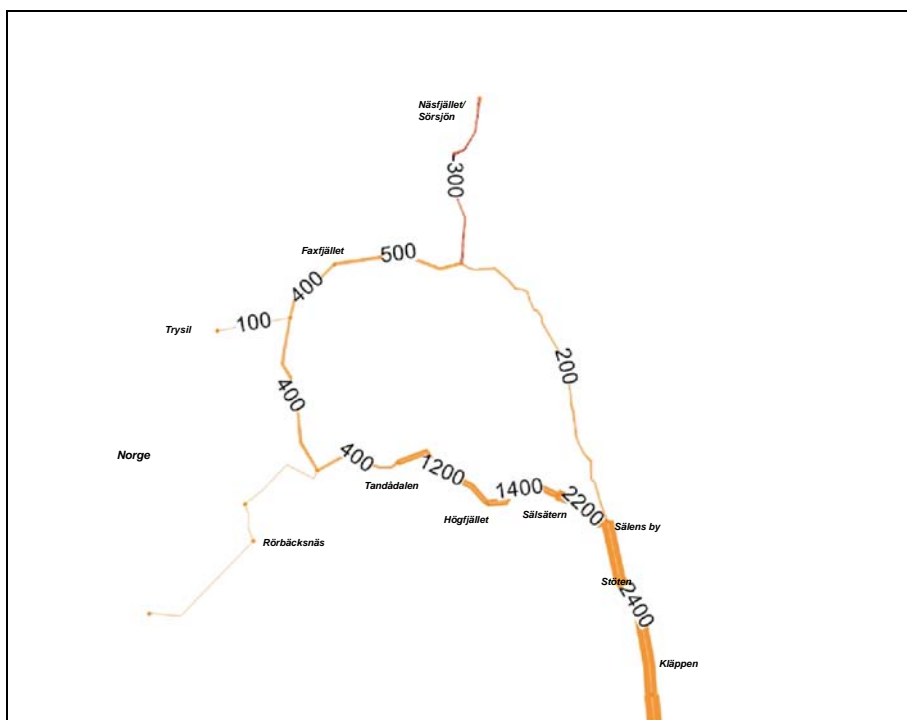
Planförslag

I översiktsplanen uppskattas sammanlagt maximalt ca 25 000 bäddar komma att byggas ut i Sälenfjällen (Planförslag - hög) under planperioden (t.o.m. 2020-2025) jämfört med nuläget (2007) och maximalt ca 14 000 bäddar jämfört med nollalternativet. Utbyggnaden av bäddar inom olika delområden beskrivs närmare i översiktsplanen under A-områden i *kapitel 8.3*.

Figureerna nedan visar hur mycket trafiken beräknas öka under ett maxdygn till följd av utbyggnad av fler bäddar enligt planförslaget.

Beräknad trafikökning till följd av **planförslaget** relativt **nollalternativet** under ett maxdygn (fordon/dygn)

Ovanstående karta med Sälenfjällsområdet inzoomat.

Vägtrafikökning - årsmedeldygn

Tabellen nedan redovisar trafikökningarna till följd av nollalternativet och planförslaget omräknade till årsmedeldygn (kartor ovan redovisar maxdygn).

Väg	Avsnitt	Nuläget		Nollalternativet		Planförslaget	
		Totalt	Ökning från Nu	Totalt	Ökning från Nollalt.	Ökning från Nu	Totalt
71	Transtrand – Sälens by	2 960	+600	3 560	+700	+ 1 300	4 260
	Sälens by - Sälsättern	3 120	+500	3 620	+700	+ 1 200	4 320
	Sälsättern - Högfjället	3 080	+600	3 680	+300	+ 900	3 980
	Högfjället - Tandådalen	1640	+600	2 240	+300	+ 900	2 540
311	norr Sälens by	750	+200	950	+100	+ 300	1 050

Den relativa ökningen för trafiken under årsmedeldygnen blir cirka 20% från nuläget till nollalternativet och något lägre ökning från nollalternativet till planförslaget.

Påverkan och konsekvenser av planförslaget

Effekter på trafiksystemet och åtgärdsbehov beskrivs under *10.5 Infrastruktur*. Klimatpåverkan redovisas under avsnitt *9.2.5 Påverkan på klimatet*.

Miljöeffekter

Vägtrafikbuller

Säsongsvariationen och stugbydesscheman medför att trafiken till och från Sälensfjällen varierar kraftigt under året och under dagarna i vintersäsongen. Bullernivåer anges antingen som ekvivalent- eller som maximalnivå. Det första värdet beror på årsdygnstrafiken (ÅDT) medan det andra inte är beroende av trafikmängd utan mer vilka fordonstyper som trafikerar vägen.

Riktvärden för nybyggnation av bostäder är:

- Ekvivalentnivå 55 dBA (utomhus) 30 dBA (inomhus)
- Maximalnivå 70 dBA (utomhus) 45 dBA (inomhus)

På väg 71 mellan Malung och Sälens by är årsdygnstrafiken knappt 3 000 fordon/dygn samt mellan Högfjället och Tandådalen 1 600 fordon/dygn. Tabellen nedan ger en indikation på vilka ljudnivåer som är aktuella vid de två trafikflödesnivåerna, 10 meter från vägmitt. Förutsättningarna i övrigt är skyltad hastighet 70 km/h, plan mark samt att marken är mjuk. Av tabellen nedan framgår även det minsta avstånd från vägmitt som krävs för att en fastighets fasad inte skall utsättas för ekvivalenta ljudnivåer över 55 dBA. Topografin, som skiljer sig mycket från plats till plats, har dock även betydelse för bullernivåerna varför redovisningen på nästa sida får ses som översiktlig.

Flöde	Ljudnivå 10 meter från vägmitt (dBA)		Avstånd för ljudnivå ≤ 55 dBA
	Dygnsekivalent	Maxnivå	
1 600	61	84	23
3 000	63	84	30

Till följd av nollalternativet beräknas ÅDT-värdet att öka med cirka 700 fordon/dygn och med planförslaget ytterligare cirka 600 fordon/dygn. Ökningen av ljudnivåerna genom trafikökningarna bedöms uppgå till 1 å 2 dBA.

När det gäller de maximala ljudnivåerna påverkas dessa egentligen ännu mindre då dessa uppstår redan vid enstaka fordon. I praktiken ökar dock maximalnivåerna något med ökande trafikmängd genom att ljuden från de enskilda fordonen kan interferera med varandra.

För övriga delar av vägnätet som ligger norr och väster om Sälens by blir trafikökningarna mindre och även om trafikmängderna är lägre bedöms att ljudnivåökningarna blir maximalt 1 till 2 dBA.

Buller från skoter- och pistmaskiner odyl

I kommunen finns skoterleder och i Sälenfjällen finns regleringsområde för skotertrafik. Planförslaget innebär inga förändringar avseende dessa. Med plats för fler personer i Sälenområdet kommer skotertrafiken att öka och därmed bullret från skotertrafiken. En modernare fordonspark kan i viss mån motverka bullerökningen. Buller från skotertrafik ska hanteras i de detaljplaner som upprättas för områden nära skoterleder.

Pistning av backarna sker kvälls- och natttid efter att anläggningarna stängts. För att de boende ska störas i så liten utsträckning som möjligt bör åkområdena som ligger närmast bostadsbebyggelsen iordningställas så tidigt som möjligt på kvällen. Buller från pistmaskiner som går upp i backarna torde normalt inte medföra några störningar för de boende.

Ökad turism i Sälenområdet innebär troligen även ökad helikoptertrafik som kan orsaka störande buller. Omfattningen bedöms dock vara begränsad inom planperioden och inte innebära att riktvärden överskrids.

Luft

Mätningar av kväveoxider och VOC (lättflyktiga kolväten) har utförts i Dalarnas tätorter, däribland Malung, och i Sälenfjällen. Resultaten har redovisats i rapport 2007:06 "Luftkvalitet i Dalarnas större tätorter perioden 2001-2006". I rapporten sammanfattas resultaten med att nuvarande och framtida miljömål och miljö kvalitetsnormer för årsmedelhalten av kvävedioxid bedöms klaras i samtliga undersökta tätorter. Luftkvaliteten i fjällområdet är i allmänhet bra. Vid högsäsong är dock halten av vissa organiska ämnen vid skoterleder jämförbara med större tätorter. Redovisade halter avser vintermedelvärden och det kan finnas stora variationer mellan enskilda dagar och även timmar under en och samma dag. I översiktsplanen avsnitt 6.3 *Föroreningar i luft och vatten* finns utsläppen till luft beskrivet.

De negativa effekterna av ökade utsläpp från ökningen i vägtrafik och skotertrafik kan i viss mån motverkas genom större andel kollektivtransporter samt införande av ny fordonspark med högre krav på både fordon och bränsle.

Genomförande av översiktsplanen bedöms inte innebära att miljö kvalitetsnormerna för kväveoxider och bensen överskrids. Uppgifter om andra parametrar såsom partiklar, bly, svaveldioxid och kolmonoxid saknas.

Planering och utformning av åtgärder för att förhindra negativ miljöpåverkan

När det gäller buller så krävs en lämplig placering och utformning av bebyggelse och vägnät, alternativt anläggande av bullerplank/vall på sådant sätt att bullerriktvärden klaras. Där man kan anta att risk finns att bullerriktvärden kan komma att överskridas bör bullerberäkningar genomföras i samband med detaljplanläggning för att kunna vidta lämpliga åtgärder.

Luftkvaliteten bedöms generellt klaras i Sälenfjällen eftersom trafikflödena inte är särskilt höga och bebyggelsemiljön är utformad på ett sådant sätt att luftomsättningen är god. Åtgärder bedöms därför generellt inte behöva vidtas. Enbart vid mycket slutna och smala gaturum med ett relativt högt trafikflöde kan risk finnas att luftkvalitetsnormerna kan överskridas. Några sådana objekt bedöms dock inte finnas/komma att finnas i Sälenfjällen inom planperioden.

När det gäller energianvändningen så föreslår översiktsplanen huvudsakligen ny bebyggelse som är lokaliserad nära lift- och backsystem vilket minimerar det interna bilresandet inom anläggningarna.

Beträffande skotertrafiken i Sälenfjällen anger översiktsplanen att det för närvarande inte är aktuellt att införa ytterligare regleringsområden för skotertrafik, men att utvecklingen bör noga följas och eventuella styrmedel mot negativa effekter övervägas. Som exempel på styråtgärder nämns teknisk utveckling av skotern, samordning av planeringen av skoterleder och skoterturism i samverkan mellan grannkommuner samt fortsatt samarbete med länsstyrelsen.

9.2.5 Påverkan på klimatet

Den påverkan på klimatet som är aktuell att ta upp i denna MKB härrör från utsläpp av koldioxid från trafik samt energianvändning i byggnader samt till drift av liftar, snökanoner m m.

Nuläge

Trafiken inom Malung-Sälens kommun ger utsläpp av klimatpåverkande avgaser bland annat i form av koldioxid (CO₂). Enligt underlagsrapporten ”Malung-Sälens kommun – analys av vägtrafiken” beräknas utsläppen av CO₂ från biltrafiken till och från Sälenfjällen uppgå till 61 500 ton CO₂/år.

I Sälenfjällen sker uppvärmning av stugor i stor utsträckning genom direktverkande el. Användningen av energi i Sälenfjällen under en skidsemester bedöms vara högre än vid permanentboende pga mer dusch, bastubad, användning av torkskåp samt energi till liftar, pistmaskiner, belysning i skidbackar etc.

Nollalternativ

Utbyggnad i Sälenfjällen enligt nollalternativet beräknas från trafiken ge en ökning av CO₂-utsläppen i kommunen med 23 %.

Användningen av elenergi för boende och drift av skidanläggningar bedöms öka i ungefär samma storleksordning eller troligen något mindre pga bättre resursutnyttjande av t ex skid- och badanläggningar.

Planförslag

Genomförande av planförslagets alternativ hög innebär en ökning av CO₂-utsläppen från trafiken med ca 17 % jämfört med nollalternativet eller 45 % jämfört med nuläge.

Användningen av elenergi för boende och drift av skidanläggningar bedöms öka i ungefär samma storleksordning eller troligen något mindre pga bättre resursutnyttjande av t ex skid- och badanläggningar.

Angående utbyggnad av Sälens flygplats, se avsnitt 9.6.

Påverkan och konsekvenser av planförslaget

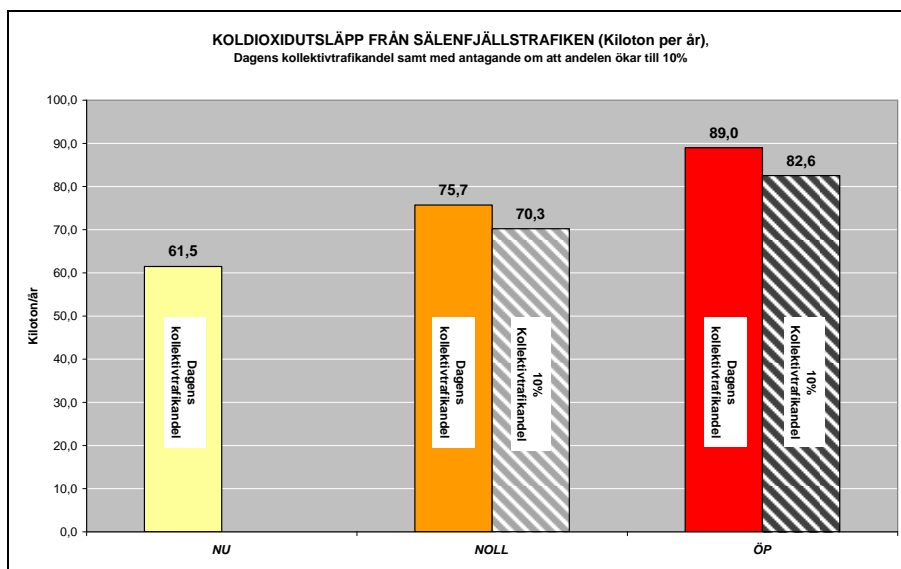
Koldioxidutsläpp

Med utgångspunkt från det beräknade trafikarbetet har en översiktlig beräkning gjorts av koldioxidutsläppen från turisttrafiken. Två beräkningar har gjorts; dels med dagens andel kollektivtrafikresenärer, dels med antagande om att andelen ökar till 10%. Här har antagits att CO₂-utsläppet per fordonskilometer (fkm) uppgår till 0,2 kg.

Som framgår av tabellen nedan beräknas koldioxidutsläppen från dagens turisttrafik inom och till/från Sälenfjällsområdet uppgå till 61,5 kiloton per år. Det totala utsläppet av koldioxid från vägtrafik i Sverige uppgår till 18,9 miljoner ton per år varav personbilstrafiken 12,5 miljoner ton. Sälentrafikens koldioxidutsläpp utgör alltså cirka 0,3% av det sammanlagda utsläppet från vägtrafiken i Sverige.

Genom nollalternativet skulle utsläppen öka med drygt 14 kiloton/år vilket motsvarar en ökning med 23%. Om andelen resor med kollektivtrafik skulle öka till 10% skulle ökningen av utsläpp istället uppgå till 14%.

Genomförandet av planförslaget innebär att utsläppen av koldioxid ökar med drygt 13 kiloton per år jämfört med nollalternativet vilket motsvarar 17%. Med ökad andel kollektivtrafikresenärer blir utsläppsökningen cirka 9%.

Årligt utsläpp av koldioxid från turisttrafiken inom och till/från Sälenfjällen för nuläget och de två studerade scenarierna (kiloton/år)

Frågan är dock hur stor del av den tillkommande turisttrafiken som är ny-skapad. Sannolikt utgör en stor del av de nya resorna sådana som istället skulle utförts till annan turistort inom eller utanför Sverige. Om resan skulle skett till en ort utanför Sverige skulle troligen CO₂-utsläppen varit större genom längre avstånd. Den totala effekten på klimatet är därför svårbedömd.

Utöver vägtrafiken så innebär även stor del av energiförbrukningen utsläpp av koldioxid. Energiförbrukningen i Sälenfjällsområdet omfattar i första hand uppvärmning av byggnader samt elförsörjning av drifanläggningar och hushållsel. Produktion av elenergi sker främst vid anläggningar i andra kommuner än Malung-Sälens kommun. Effekterna av ökad elanvändning visar sig alltså på andra platser i landet eller utomlands.

Planering och utformning av åtgärder för att förhindra negativ miljöpåverkan

Utsläpp av CO₂ från biltrafiken kan minskas genom att i större utsträckning resa med kollektiva färdmedel, t ex tåg och buss. Förlängning av Västerdalsbanan som föreslås i översiktsplanen är ett alternativ som bedöms kunna minska biltrafiken och därmed avgasutsläppen. Införandet av nya typer av bränslen och nya typer av fordon kan på sikt också ge minskade utsläpp av avgaser. Utbyggnad i nära anslutning till skidbackarna verkar också reducerande på bilresandet inom området.

Användningen av elenergi kan minska bl a genom att i större anläggningar med direktverkande el konvertera varmvattenproduktionen till förnybar energi (pellets eller solvärme), installation av luftvärmepumpar i småhus, anläggande av mindre värmecentraler med pellets/fliseldning m m. Områden för värmecentraler avsätts inte i översiktsplanen utan får utredas vidare i samband med framtagande av detaljplaner och ev. planprogram.

9.2.6 Påverkan på naturmiljön

Nuläge

Inom kommunen finns ett flertal naturmiljöer av utpekade värde. Dessa beskrivs i översiktsplanens kapitel 4.9 *Naturmiljö och biologisk mångfald*. Se även karta på sidan 27.

Sälenfjällen är ett område där natur- och friluftslivsvärdena är så höga att flera riksintressen överlagras varandra. Hela Sälenfjällen ligger inom ett område av riksintresse för turism och rekreation enligt 4 kap. 2 § MB, benämnt *Fjällvärlden från Transtrand till Treriksröset*. En stor del av Sälenfjällen är dessutom av riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap. 6 § MB och benämns Transtrandsfjällen. Se vidare avsnitt 9.2.7 *Påverkan på friluftslivet*. Så gott som hela det område som angränsar till Sälenfjällen är utpekade som ”stora opåverkade områden” enligt 3 kap. 2 § MB.

På senare år har en begynnande igenväxning noterats i Sälenfjällen, d.v.s. att trädgränsen förskjutits allt högre upp i terrängen. Detta anses ha samband med högre temperatur till följd av globala klimatförändringar.

Avgränsning etc.

Avsnittet om påverkan på naturmiljön i denna MKB avgränsas till *Sälenfjällen*. Konsekvensbeskrivningen fokuseras på de naturmiljöer som har högst värde och starkast lagmässigt skydd: Natura 2000-områden, riksintressen enligt 3 och 4 kapitlet i miljöbalken samt naturreservat.

Övriga miljöer av utpekade värde, såsom biotopskyddsområden, sumpskogar, ängs- och betesmarker, naturminnen, våtmarker, områden enligt länsstyrelsens naturvårdsprogram m m förutsätts bevakas i annan planering, t ex vid detaljplanläggning.

Risken för slitage på värdefull natur tas upp i MKB:n, trots att denna fråga till stor del saknar koppling till de förändringar planförslaget medger. Slitageproblematiken i fjällen beror i hög grad på att vattenerosion uppstår i anslutning till vandringslederna och inte i första hand på högt besöksstryck. Eftersom anläggningarna i Sälenfjällen har sitt fokus på vinterturism är anläggningarnas utveckling inte avgörande för hur högt slitage som uppstår. Att aspekten ändå tas upp i denna MKB beror på att de negativa konsekvenserna för naturmiljön till följd av slitage i hög grad går att förutse och motverka, vilket gör det till en viktig planeringsfråga att identifiera de naturmiljöer av utpekade värde som kan beröras.

Nollalternativ

Utbyggnad nära naturmiljöer av högt värde

Nollalternativet innebär att utbyggnad görs enligt fastställda detaljplaner, ett tillskott på cirka 12 000 – 13 000 bäddar jämfört med nuläget. Se tabell i avsnitt 9.2.1.

I de områden som listas nedan medger de gällande planerna att utbyggnad sker inom eller nära utpekade naturmiljöer av högt värde. (Områden där endast mindre kompletteringar av befintlig bebyggelse o dyl är aktuella tas inte upp nedan.)

- A4 Gusjöbyn – Kläppen
- A7 Sälens by
- A15 Myrflodammen – Gusjösåtern – Färdkällan – Gruven
- A16 Tandådalen – Hundfjället – Pulsen
- A17 Salbäcksheden, Orrliden, Kvillan m m.

- A18 Granfjällsstöten
- A20 Näsfjället
- B19 Sörsjöns by

Utbyggnad innebär dels att natur tas i anspråk för bebyggelse, vägar etc, dels att slitaget på natur till följd av människornas friluftslivsutövande kan öka. Det senare kan gälla både i direkt anslutning till de nybyggnadsområden som detaljplanerna innehåller och längre bort, t ex i naturområden som utgör utflyktsmål och som genom utbyggnaden kan få högre besökarantal än i nuläget.

I en del fall kan detaljplanerna innefatta skydd för berörda naturmiljöer, men det gäller endast för naturmiljöer inom detaljplanelagt område, inte för angränsande eller närliggande naturmiljöer.

I områdena **16 Tandådalen – Hundfjället – Pulsen** och **A17 Salbäcksheden, Orrliden, Kvillan m m, A18 Granfjällsstöten** och **A20 Näsfjället** bedöms nollalternativet (d v s den utbyggnad som detaljplanerna möjliggör) kunna leda till ökat besöksstryck i de närbelägna fjällmiljöerna (där Natura 2000-områden och naturmiljöer av riksintresse finns) och därmed ökat slitage på naturmiljöer av utpekade värde.

Den utbyggnad av bäddantalet som nollalternativet medger inom område **B19 Sörsjön** kan teoretiskt innebära en belastning på Fuluälven till följd av VA-utbyggnad.

För övriga ovannämnda områden är den utbyggnad som detaljplanerna möjliggör av liten omfattning och bedöms därför inte innebära någon förändring vad gäller naturen i de närbelägna fjällmiljöerna.

Skotertrafik

Skotertrafiken i kommunen är av stor omfattning. I Sälenfjällen finns idag regleringsområden, där skotertrafik är förbjuden utom på anvisade leder. I nuläget anser kommunen inte att det är aktuellt att införa ytterligare regleringsområden, men i planförslaget sägs att utvecklingen bör följas noga och eventuella styrmedel mot negativa effekter övervägas för att minimera konflikten mellan skotertrafiken och andra friluftslivsintressen. I planförslaget påpekas även vikten av att uppmärksamma betydelsen av tysta områden i fjällen samt synintryck i landskapsbilden. Se även avsnitt 9.2.4 *Påverkan på människors hälsa (buller och luft)*.

Planförslagets påverkan och konsekvenser

Påverkan och konsekvenser för naturmiljön

Planförslaget har i princip tre olika typer av konsekvenser för naturmiljön:

- 1) Positiva konsekvenser genom rekommendationer som avser att skydda naturen. Vissa naturmiljöer och områden för friluftsliv avsätts som E-områden, varigenom risken för negativa konsekvenser för naturvärdena till följd av exploatering minskar. För A- och B-områden där planförslaget medger utbyggnad, införs i flera fall rekommendationer som syftar till att skydda särskilt värdefull natur. Detta innebär en viss förbättring jämfört med nollalternativet.
- 2) Mark kan tas i anspråk för nya bebyggelseområden m m inom värdefulla naturmiljöer. Detta gäller även nollalternativet, men planförslaget medger sammantaget en större utbyggnad.
- 3) Utbyggnad av fritidsbostäder m m kan medföra ökad besöksfrekvens i värdefulla naturmiljöer. Detta gäller även nollalternativet, men planförslaget medger sammantaget en större utbyggnad och därmed risk för att slitaget på natur till följd av människornas friluftslivsutövande ökar ytterligare jämfört med nollalternativet.

I denna MKB kommenteras endast de högst klassade naturmiljöerna. Exploatering av och slitage på ”vardagsnatur” har inte bedömts som en tillräckligt stor miljöfråga för att avhandlas i översiktsplaneskedet, men behöver beaktas i kommande detaljplaneläggning.

Skydd av värdefull natur

Planförslaget innefattar skydd av värdefull natur, genom att flera naturmiljöer avsätts som E-områden, d v s ”områden där skydds- och bevarandebeståndet prioriteras.” E-områdena har inte fokuserats i MKB-arbetet eftersom planförslaget inte medför några negativa miljökonsekvenser för dessa.

Inom Sälensfjällen gäller det följande områden:

- E9 Västerdalälven
- E49 Kinnvalla
- E56 Transtrandsfjällen
- E57 Flatfjället m m
- E58 Syndalen – Stornärfjället
- E59 Högstrand
- E60 Resjövallen
- E63 Görälven
- E64 Skarsåsfjället
- E65 Fuluälven
- E68 Särkån

Utbyggnad nära naturmiljöer av högt värde.

Texten nedan avser det s.k. ”Planförslag – hög”, som medger utbyggnad av cirka 11 000 - 14 000 fler bäddar än nollalternativet. Detta innebär att mer natur än med nollalternativet tas i anspråk för bebyggelse, vägar etc och att besöksfrekvensen kan öka i de värdefulla naturmiljöerna i Sälensfjällen, särskilt de som ligger i nära anslutning till utbyggnadsområden. (”Planförslag – låg, se separat rubrik. För uppgifter om antalet bäddar i nuläge, nollalternativ respektive planförslag, se tabell i avsnitt 9.2.1.)

A4 Gusjöbyn – Kläppen och A5 Kläppen expansionsområde. I västra delen av område A4 och väster om område A5 ligger *Görälven-Västerdalälven* (Natura 2000-område och naturmiljö av riksintresse enligt 3 kap. 6 § MB). Öster om områdena ligger *Mattsåsen-Dretkölen*, som är en naturmiljö av riksintresse. Planförslaget möjliggör en större utbyggnad än nollalternativet, bl a en expansion av Kläppenanläggningen inom det idag obebyggda område A5. Fördjupad översiktsplan för område A4 gäller tillsvidare. Vid framtagande av ny fördjupad översiktsplan för område A5 behöver risken för ökat slitage på det närbelägna riksintresset Mattsåsen-Dretkölen till följd av utbyggnaden inom A5 behandlas. Risken för ökat slitage inom riksintresseområdet bedöms dock som låg. Kläppen har sina besökstoppar vintertid och skidturismen är koncentrerad till liftanläggningarna, som ligger utanför riksintresseområdet. Riksintressets värden utgörs av naturbetesmark och myrkomplex, som inte slits av friluftslivsutövers aktiviteter vintertid. Därmed bedöms negativa konsekvenser för de berörda riksintressena gå att undvika. Ingen risk bedöms föreligga för skada på Natura 2000-området Görälven-Västerdalälven.

A4a Gusjön – Höknäs. Planförslaget möjliggör utbyggnad av fritidsbebyggelse inom detta idag obebyggda område, som ligger nära *Görälven-Västerdalälven* (Natura 2000-område, naturmiljö av riksintresse enligt 3 kap. 6 § MB). Kommande detaljplaneläggning erfordrar naturinventering, enligt planförslaget. I planförslaget sägs att särskild hänsyn ska tas till Höknäsvalla, en ekologiskt känslig bäck.

Konsekvenserna för naturmiljön av en framtida utbyggnad i dessa områden studeras i kommande detaljplaneläggning, varvid planförslaget innefattar rekommendationer om hänsyn till naturmiljön. Därmed bedöms negativa konsekvenser för de berörda riksintressena o.dyl gå att undvika.

A 6 Fiskarheden ligger inom en naturmiljö av riksintresse enligt 3 kap. 6 § MB, *Görälven-Västerdalälven* och angränsar till Natura 2000-området med samma namn. (Natura 2000-området omfattar endast vattenområdet, medan riksintresset innefattar även större del av området mellan älven och väg 71.) Planförslaget möjliggör en utbyggnad av Fiskarhedens trävaru AB, som ligger i detta område. Detaljplaneläggning pågår.

Eventuell påverkan på Natura2000-området kommer att hanteras i tillståndsprovning vid en utbyggnad av anläggningen. Påverkan på riksintresset hanteras i detaljplaneläggningen. Därmed bedöms negativa konsekvenser för de berörda riksintressena gå att undvika.

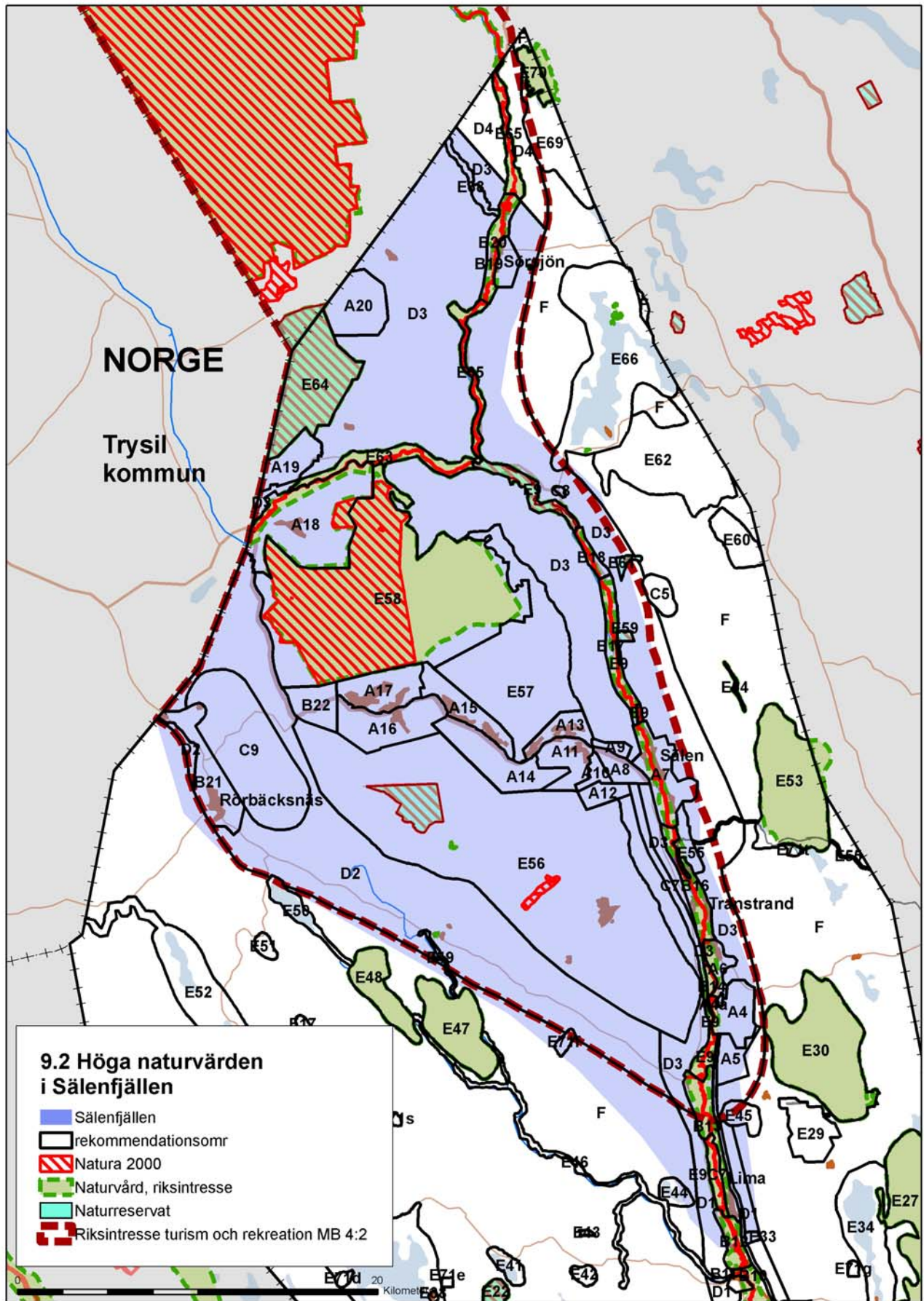
A7 Sälens by. Genom området går Görälven-Västerdalälven (Natura 2000-område och naturmiljö av riksintresse enligt 3 kap. 6 § MB). Planförslaget möjliggör viss utbyggnad. Områdena H3-H5 som redovisas på karta under rekommendationsområde A7 i översiktsplanen föreslås för småskalig handel och ligger inom riksintresse för naturmiljö och friluftsliv (*Görälven-Västerdalälven*). Områdena är små och ligger på den östra sidan av rv 71, avskilt från älven, varför de bedöms utgöra en naturlig komplettering av bebyggelsen i Sälens by. Områdena J1, H1, K1 och C1 som redovisas för utbyggnad av industri/ upplag, bebyggelse som kan förstärka Sälens centrum, kontor samt verksamhet med anknytning till camping, ligger helt eller delvis inom värdefullt odlingslandskap. Merparten av nya exploateringsområden har dock lagts utanför områden med särskilda värden. I den fördjupade redovisningen för Sälens by läggs också många N-områden fast där i princip ingen ny bebyggelse bör tillkomma, eller exploateringsföretag tillåtas med hänsyn till riksintresset, hushållningsbestämmelser, strandskydd etc. Här prioriteras landskapsvårdande åtgärder och jordbruksdrift vilket bedöms förstärka landskapsbild och naturmiljö. Kommande detaljplaneläggning erfordrar också naturinventering där anledning finns att anta att naturvärden kan förekomma, enligt planförslaget.

Sammantaget bedöms negativa konsekvenser för riksintressen o.dyl gå att undvika.

A12 Hemfjället norra. Konflikt finns mellan exploateringsintressen och naturvårdsintressen. Det enda riksintresse om berörs är Transtrandsfjällen, av riksintresse för friluftslivet enligt 3 kap. 6 § MB, men området hyser naturvärden som enligt länsstyrelsen bedöms vara av sådan art att skydd genom naturreservat kan bli aktuellt. Planförslaget anger att förstudie/program för fördjupad översiktsplan måste tas fram för området innan ställningstagande kan tas till om fördjupad översiktplan får upprättas, med därpå följande detaljplaneläggning. Konsekvenserna för naturmiljön av en framtida utbyggnad studeras i förstudie/program för fördjupad översiktsplan. Därmed bedöms negativa konsekvenser för de berörda riksintressena gå att undvika. Om negativa konsekvenser för de berörda riksintressena inte går att undvika är det mindre sannolikt att utbyggnad sker.

A15 Myrflodammen – Gusjösätern – Färdkällan – Gruven. Området angränsar i en mindre del till Natura 2000-området *Stornärfjället* samt till en naturmiljö av riksintresse, *Stornärfjället-Synddalen-Öjskogsfjället*. Planförslaget möjliggör viss utbyggnad, främst förtätningar. Naturinventering finns för en mindre del av området och planförslaget anger rekommendationer för hur den delen får byggas ut, i syfte att spara naturvärden.

Den utbyggnad som kan bli aktuell enligt planförslaget är av liten omfattning och bedöms inte påverka de närbelägna riksintressena.

Kartan redovisar områden med höga naturvärden inom Sälensfjällsområdet samt översiktsplanens rekommendationsområden

A16 Tandådalen – Hundfjället – Pulsen. Området ligger relativt nära Natura 2000-området *Stornärfjället* som även är en naturmiljö av riksintresse, *Stornärfjället-Syddalen-Öjskogsfjället* samt *Hundfjället*, som utgör Natura 2000-område och naturreservat. Planförslaget möjliggör utbyggnad av bl a skidanläggningarna Tandådalen och Hundfjället. Fördjupad översiktplan fortsätter gälla. En naturinventering finns för delar av området som varit aktuella för exploateringar. På grundval av den anger den fördjupade översiktplanen begränsningar av hur området får byggas ut, i syfte att spara naturvärden. Därmed bedöms negativa konsekvenser för de berörda riksintressena gå att undvika.

A17 Salbäcksheden, Orrliden, Kvillan m m. Området angränsar till Natura 2000-området *Stornärfjället* samt till en naturmiljö av riksintresse *Stornärfjället-Syddalen-Öjskogsfjället*. Fördjupad översiktplan upphävs vid antagande av planförslaget. Planförslaget möjliggör utbyggnad av bl a fritidsbebyggelse. En naturinventering finns för delar av det området. I planförslaget anges begränsningar av hur området får byggas ut, i syfte att spara naturvärden, samt att kommande detaljplaneläggning erfordrar fördjupad naturvärdesbedömning där anledning finns att anta att naturvärden kan förekomma. Därmed bedöms negativa konsekvenser för de berörda riksintressena o.dyl gå att undvika. Närheten till naturmiljöer av högt värde och därav följande eventuell risk för ökat markslitage i dessa behöver beaktas i fortsatt planering. Det kan t.ex. handla om kanalisering av vandrare sommartid. (Slitageproblematik finns dock även med nollalternativet och planförslaget i sig bedöms inte leda till märkbart större slitage på värdefull natur än nollalternativet.)

A18 Granfjällsstöten. Inom området ligger delar av *Görälven-Västerdalälven* (Natura 2000-område, naturmiljö av riksintresse samt av riksintresse för friluftslivet enligt MB 3:6) samt *Stornärfjället* (Natura 2000-område samt naturmiljö av riksintresse, *Stornärfjället-Syddalen-Öjskogsfjället*). Planförslaget möjliggör utbyggnad med ett större antal bäddar än nollalternativet. En översyn av den fördjupade översiktplanen krävs, enligt planförslaget, om anläggningen ska utvecklas över 7 000-8 000 bäddar. Planförslaget anger även att en naturinventering ska tas fram som underlag för planläggning.

Av de berörda värdefulla naturmiljöerna bedöms *Görälven* inte påverkas, bedömningen utgår från att nollalternativet kommer att omfatta sökt tillstånd för utökning av Stötens avloppsreningsverk. För områdena *Stornärfjället* och *Stornärfjället-Syddalen-Öjskogsfjället*, som delvis ligger inom område A18, kan dock negativa konsekvenser uppstå om markintrång görs eller om t.ex. ökat besöksstryck gör att markslitage i fjällmiljön ökar. (Risken för ökat slitage inom riksintresseområdet bedöms som måttlig, eftersom Stöten har sina besöksstoppar vintertid och skidturismen är koncentrerad till liftanläggningarna, som ligger utanför Natura 2000-området/riksintesseområdet.) Konsekvenserna går inte att bedöma i översiktsplaneskedet, men frågan behöver beaktas i fortsatt planering.

A19 Faxfjället. Området är idag obebyggt och angränsar till *Skarsåsfjällen*, som utgör naturmiljö av riksintresse, Natura 2000-område samt naturreservat. Området avvattnas mot *Görälven* (Natura 2000-område, naturmiljö av riksintresse samt av riksintresse för friluftslivet enligt MB 3:6). Önskemål finns om utbyggnad av ny turistanläggning med skidliftar, nedfarter och centrumområde. Det kan eventuellt medföra ökat slitage på det angränsande Natura 2000-området *Skarsåsfjället*, vilket i planförslaget anges som E64, "Område där skydds- och bevarandebestämmelser prioriteras". I planförslaget anges att en eventuell utveckling för nya turistanläggningar ska föregås av att fördjupad översiktsplan upprättas samt att vid planläggning ska särskilt redovisas att VA-försörjningen kan ges en tillfredsställande lösning och att värden i naturreservat och Natura 2000-områden inte skadas.

Konsekvenserna för naturmiljön går inte att bedöma i översiktsplaneskedet, men planförslaget säkrar att risken för negativa konsekvenser beaktas i kommande skeden.

A20 Näsfjället. Området angränsar till *Skarsåsfjällen*, som utgör naturmiljö av riksintresse, Natura 2000-område samt naturreservat. Planförslaget anger en mindre utbyggnad i området inom planperioden än nollalternativet (d v s gällande detaljplaner). I planförslaget anges rekommendationer om hänsyn till Näsfjällsåsmyren (ett klass 1-område enligt länsstyrelsens naturvårdsprogram som ligger inom delområde A20) i syfte att skydda naturvärdena. Rekommendationer anges även i syfte att skydda det angränsade Natura 2000-området/naturreservatet *Skarsåsfjället*. Fördjupad översiktsplan upphävs vid antagande av planförslaget.

Den utbyggnad som planförslaget möjliggör bedöms kunna leda till ökat besöksstryck i de närbelägna fjällmiljöerna och därmed eventuellt ökat slitage, men risken är något mindre än med nollalternativet. Konsekvenserna för den angränsande naturmiljön *Skarsåsfjället* går inte att bedöma i översiktsplaneskedet, men frågan behöver beaktas i fortsatt planering.

B19 Sörsjöns by. Området tangerar Fuluälven (Natura 2000-område och naturmiljö av riksintresse enligt MB 3:6). Planförslaget möjliggör utbyggnad i nivå med nollalternativet. I planförslaget anges rekommendationer om hänsyn till Fuluälven, som är ekologiskt känslig. Se även avsnitt 9.2.3 *Påverkan på vatten*. Fördjupad översiktsplan upphävs vid antagande av planförslaget.

Planförslaget medför mindre risk för skador på naturmiljön än nollalternativet, eftersom rekommendationer ges i översiktsplanen för Fuluälven (E65).

Planförslag – låg

Med ”Planförslag – låg” kommer endast en mindre del av den utbyggnad planförslaget medger i Sälenfjällen att bli aktuell, cirka 2 500 bäddar. ”Planförslag – låg” innebär därmed mindre påverkan på naturmiljön än ”Planförslag – hög” och skiljer sig relativt litet från nollalternativet.

Övrigt

E56 Transtrandsfjällen och C5 Gerfastökolen. Se *kapitel 9.4 Miljökonsekvenser – Vindkraftsutbyggnad*.

C7 Järnvägsreservat Malungfors – Lindvallen. Se *kapitel 9.3 Miljökonsekvenser – förlängning av Västerdalsbanan*.

C9 Mobergskölen. Se *kapitel 9.6 Miljökonsekvenser – Flygplatser*.

Skotertrafiken i Sälenfjällen bedöms komma att öka genom de utbyggnadsmöjligheter för fritidsboende som planförslaget medger. Därmed accentueras vikten av den planering vad gäller skotertrafiken som nämns ovan under ”Nollalternativ”.

Planering och utformning av åtgärder för att förhindra negativ miljöpåverkan

För att minimera påverkan på naturmiljön krävs en hänsynsfull placering och utformning av bebyggelse och vägnät. Där man kan anta att risk finns att naturvärden kan förekomma ska en naturinventering alltid tas fram i samband med detaljplanläggning för att kunna vidta lämpliga åtgärder.

Anläggande av vägar, parkeringsplatser och byggnader innebär alltid skador på det långsamväxande vegetationsskiktet i fjällnaturen. För att minimera ingreppen i naturmiljön bör bl a följande hänsyn tas:

- Planerad bebyggelse och vägar bör så långt möjligt lokaliseras till fastmarksområden. Befintlig vegetation bör sparas i största möjliga utsträckning.

- Träd bör så långt möjligt bevaras, genom hänsyn både vid planering och vid utbyggnad av bebyggelseområden.
- Vägbankar bör utformas och planeras så att de i möjligaste mån ansluter till det omgivande landskapet.
- Stor hänsyn ska tas till bäckar och vattendrag. Där risk för grumling eller annan påverkan finns (under byggtiden och på sikt) bör förebyggande skyddsåtgärder vidtas.
- Under byggtiden bör åtgärder vidtas så att påverkan på vegetationsskiktet begränsas.
- Beträffande skoterturismen behöver planeringen av skoterleder och skoterturism samordnas över kommungränser, i samverkan mellan grannkommuner och genom fortsatt samarbete med länsstyrelsen.
- Ett projekt ("Rätt och slätt") planeras med syfte att kanalisera snöskoteråkning till skoterleder runt fjällområdet för att därmed minska trafiken i Sälenfjällen.

9.2.7 Påverkan på friluftslivet

Nuläge

Stora delar av kommunen har höga värden för friluftslivet. Detta beskrivs i översiktsplanens kapitel 4.7 *Friluftsliv och rekreation*.

Sälenfjällen är ett område där natur- och friluftslivsvärdena är så höga att flera riksintressen överlappar varandra. Hela Sälenfjällen ligger inom ett område av riksintresse för turism och rekreation enligt 4 kap. 2 § MB, benämnt *Fjällvärlden från Transtrand till Treriksröset*. Följande riksintressen för friluftslivet enligt 3 kap. 6 § MB ligger i Sälenfjällen.

- F6 Fuluälven
- F7 Transtrandsfjällen
- F9 Västerdalälven med Görälven

Dessutom finns flera naturmiljöer av riksintresse inom Sälenfjällen. Se vidare avsnitt 9.2.6 *Påverkan på naturmiljön*.

Avgränsning etc.

Avsnittet om påverkan på friluftslivet i denna MKB avgränsas till Sälenfjällen, dvs det område som är av riksintresse för turism och rekreation enligt 4 kap 2 § MB. Konsekvensbeskrivningen fokuseras på de områden avsatta för friluftslivet som har högst värde och starkast lagmässigt skydd: riksintressen enligt 3 och 4 kapitlet i miljöbalken.

Riksintresset *Fjällvärlden från Transtrand till Treriksröset*, utpekad enligt 4 kap 2 § MB, bedöms inte påverkas. Planförslaget medger visserligen förändringar av markanvändningen, såsom utbyggnad för fritidsboende etc. (vilket kan ha såväl positiva som negativa konsekvenser för friluftsliv och turism), men dessa förändringar är av marginell betydelse när det gäller ett så stort område som detta riksintresse. Denna MKB tar därför fortsättningsvis endast upp riksintresseområden enligt 3 kap. 6 § MB.

Övriga miljöer och objekt av utpekad värde, såsom områden av intresse för det lokala och regionala friluftslivet enligt länsstyrelsens naturvårdsprogram, leder och spår m m förutsätts bevakas i annan planering, t ex vid detaljplaneläggning.

Nollalternativ

Utbyggnad nära riksintressen för friluftslivet

Nollalternativet innebär att utbyggnad görs enligt fastställda detaljplaner, ett tillskott på cirka 12 000 – 13 000 bäddar jämfört med nuläget. Se tabell i avsnitt 9.2.1.

I de områden som listas nedan medger de gällande planerna att utbyggnad sker inom eller nära utpekade riksintresseområden för friluftslivet. (Områden där endast mindre kompletteringar av befintlig bebyggelse o dyl är aktuella tas inte upp nedan.)

- A4 Gusjöbyn – Kläppen
- A7 Sälens by
- A11 Lindvallen västra
- A13 Köarskär – Gubbmyren – Digernäsområdet
- A15 Myrflodammen – Gusjösättern – Färdkällan – Gruven
- A16 Tandådalen – Hundfjället – Pulsen
- A17 Salbäcksheden, Orrliden, Kvillan m m.
- A18 Granfjällsstöten
- B19 Sörsjöns by

Nollalternativet har i princip två olika typer av konsekvenser för friluftslivet i Sälenfjällen:

- 1) Positiva konsekvenser genom vidmakthållande och möjligheter till utbyggnad av de skidanläggningar, fritidsboende etc. som utgör grunden för friluftsliv och turism i Sälenfjällen. Möjligheterna att idka friluftsliv ökar när utbudet på fritidsboende och fritidsaktiviteter ökar.
- 2) Negativa konsekvenser kan uppstå genom att mark tas i anspråk för nya bebyggelseområden m m inom områden av riksintresse för friluftslivet. Det kan gälla både direkt, genom att mark som är av värde för friluftslivet tas i anspråk och indirekt, genom att t ex utblickar i landskapet påverkas eller kommunikationsstråk från områden för fritidsboende till målpunkter för friluftslivet skärs av. Till stor del kan dock negativa konsekvenser undvikas genom att hänsyn tas till friluftslivsvärdena i fortsatt planering.

I en del fall kan detaljplanerna styra så att berörda naturmiljöer undanhålls från att t ex bebyggas, vilket även kan vara positivt för friluftslivet, men det gäller endast för naturmiljöer inom detaljplanlagt område, inte för angränsande eller närliggande naturmiljöer.

I områdena **16 Tandådalen – Hundfjället – Pulsen, A17 Salbäcksheden, Orrliden, Kvillan m m och A18 Granfjällsstöten** bedöms nollalternativet (d v s den utbyggnad som detaljplanerna möjliggör) kunna leda till ökat besökstryck i de närbelägna fjällmiljöerna och därmed ökat slitage inom Transtrandsfjällen, som är av riksintresse för friluftslivet, dock inte av sådan omfattning att friluftslivetsvärde påverkas i någon större omfattning. Nollalternativets utbyggnadsmöjligheter medför även positiva konsekvenser för friluftslivet inom riksintressområdet, genom att fritidsboendet kan utvecklas och förbättras.

För övriga ovannämnda områden är den utbyggnad som detaljplanerna möjliggör är av liten omfattning och nollalternativet bedöms därför inte innebära någon förändring vad gäller friluftslivet i de närbelägna fjällmiljöerna.

Beträffande skotertrafik, se avsnitt 9.2.4 *Påverkan på människors hälsa (buller och luft)* samt avsnitt 9.2.6 *Påverkan på naturmiljön*.

Planförslagets påverkan och konsekvenser

Planförslaget har i princip tre olika typer av konsekvenser för friluftslivet i Sälenfjällen:

- 1) Positiva konsekvenser genom rekommendationer som avser att skydda naturen och därmed även Sälenfjällens värden för friluftslivet. Vissa naturmiljöer och områden för friluftsliv avsätts som E-områden. Därigenom minskar risken för negativa konsekvenser för naturvärdena till följd av exploatering, vilka även kan påverka värdena för friluftslivet. För många av de A- och B-områden där planförslaget medger utbyggnad införs rekommendationer som syftar till att spara särskilt värdefull natur, som även kan ha värden för friluftslivet. Detta innebär en viss förbättring jämfört med nollalternativet.
- 2) Positiva konsekvenser genom vidmakthållande och möjligheter till utbyggnad av de skidanläggningar, fritidsboende etc. Planförslaget medger sammantaget en större utbyggnad än nollalternativet och därmed större positiva effekter härvidlag. Även de möjligheter till utbyggd infrastruktur som planförslaget medger är positiv, då den ökar tillgängligheten till området för turister och andra friluftsliv-utövare.
- 3) Negativa konsekvenser kan uppstå genom att mark tas i anspråk för nya bebyggelseområden m m inom områden av riksintresse för friluftslivet. Konsekvenserna kan vara direkta eller indirekta, se närmare under rubrik *Nollalternativ*. Planförslaget medger sammantaget en större utbyggnad än nollalternativet och därmed en större risk för negativa konsekvenser. Till stor del kan dock negativa konsekvenser undvikas genom att hänsyn tas till friluftslivsvärdena i fortsatt planering.

I denna MKB kommenteras endast riksintressen för friluftslivet. Övriga intressen, såsom lokala och regionala intressen, fasta anläggningar, spår och leder har inte bedömts som en tillräckligt stor miljöfråga för att avhandlas i översiktsplaneskedet, men behöver beaktas i kommande detaljplaneläggning.

Skydd av områden för friluftsliv

Planförslaget innefattar skydd av områden för friluftslivet, genom att flera områden avsätts som E-områden, d v s ”områden där skydds- och bevarandebestämmelser prioriteras.” Värdena för friluftslivet har varit ett kriterium för att områdena skyddas. E-områdena har inte fokuserats i MKB-arbetet eftersom planförslaget inte medför några negativa miljökonsekvenser för dessa.

Inom Sälenfjällen gäller det följande områden:

- E9 Västerdalälven
- E49 Kinnvalla
- E55 Vasaloppsspåret
- E56 Transtrandsfjällen
- E57 Flatfjället m m
- E58 Syndalen – Stornärfjället
- E59 Högstrand
- E63 Görälven
- E64 Skarsåsfjället
- E65 Fuluälven
- E68 Särkån

Utbyggnad nära riksintressen för friluftslivet

Texten nedan avser det s.k. ”Planförslag – hög”, som medger utbyggnad av cirka 11 000 - 14 000 fler bäddar än nollalternativet. (”Planförslag – låg”, se separat rubrik. För uppgifter om antalet bäddar i nuläge, nollalternativ respektive planförslag, se tabell i avsnitt 9.2.1.)

Texten fokuserar på de miljökonsekvenser för friluftslivets riksintressen som planförslaget medför i och i anslutning till översiktsplanens A- och B- områden, dvs ”Områden med starka bebyggelseintressen” respektive ”Bebyggelseinfluerade områden”, där dessa ligger nära eller inom riksintressen för friluftslivet.

F6 Fuluälven

Planförslaget område **B19 Sörsjöns by** angränsar till och ligger delvis inom riksintresseområdet. Planförslaget möjliggör utbyggnad i nivå med nollalternativet. Riksintressets värden utgörs av älvens kvaliteter för naturupplevelser, fritidsfiske, kanoting m m. Planförslaget bedöms inte påverka dessa värden. Planförslaget medför mindre risk för skador på naturmiljön än nollalternativet, eftersom Fuluälven skyddas genom rekommendationer, vilket även är positivt för friluftslivet.

F7 Transtrandsfjällen

Planförslaget medger relativt stora förändringar jämfört med nollalternativet inom följande rekommendationsområden, som ligger helt eller delvis *inom* riksintresseområdet. Särskild uppmärksamhet krävs i fortsatt planläggning rörande dessa områden.

- **A12 Hemfjället norra.** Konflikt finns mellan önskemål om utbyggnad av skidområde/fritidsboende och naturvårdsintressen inom detta idag obebyggda område. Planförslaget anger att fördjupad översiktsplan måste tas fram för området, med därpå följande detaljplanläggning. I samband med detta förutsätts fördjupade inventeringar av naturvärden göras, i nära kontakt med länsstyrelsen och kommunen. Om negativa konsekvenser för berörda riksintressen inte går att undvika är det mindre sannolikt att utbyggnad sker i område A12.
- **A14 Östra Kalven – Högfjället – Storfjället.** Önskemål finns om utbyggnad av bl a liftsystem och fritidsboende. Planförslaget anger bl a att fördjupad översiktsplan erfordras för nytt liftsystem.
- **A16 Tandådalen – Hundfjället – Pulsen.** Önskemål finns om utbyggnad av anläggningarna för bl a boende, service och liftar.
- **A17 Salbäcksheden, Orrliden, Kvillan m m.** Önskemål finns om utbyggnad av bl a fritidsbebyggelse.
- **A18 Granfjällsstöten.** Önskemål finns om utbyggnad av bl a fritidsboende och liftsystem. Planförslaget medger relativt stora förändringar jämfört med nollalternativet inom följande områden, som *angränsar* till riksintresseområdet.
- **A8 Lindvallen östra.** Önskemål finns om utbyggnad av detta idag obebyggda område för bl a handel och boende m m med anknytning till skidanläggningen Lindvallen.
- **A9 Område mellan Sälens by och Östfjällsvägen.** Området är strategiskt beläget för en utveckling av mark för upplagsytor eller industrihotell. Planförslaget anger att upplagsytor o.dyl. bör avskärmas visuellt mot Nya Fjällvägen, vilket är positivt för upplevelsevärdena och därmed för friluftslivet.

Sammantaget bedöms planförslaget få större positiva än negativa konsekvenser för friluftslivet inom riksintresset Transtrandsfjällen. Riksintressets värden utgörs av de goda förutsättningarna för vandring, skidfärder, positiva

naturupplevelser och naturstudier samt fritidsfiske. Den utbyggnad som planförslaget medger kan påverka dessa värden negativt genom ianspråktagande av mark, påverkan på befintliga leder och spår eller påverkan på upplevelsevärdena (utblickar, känsla av ostördhet etc). I samtliga fall innehåller planförslaget rekommendationer eller begränsningar av hur respektive område ska byggas ut, i syfte att spara naturvärden, vilket även innebär ett skydd för friluftslivsvärdena. Positiva konsekvenser för friluftslivet uppstår genom planförslagets möjligheter att utveckla anläggningar, fritidsboende m m.

F9 Västerdalälven med Görälven

Planförslaget medger relativt stora förändringar jämfört med nollalternativet inom följande rekommendationsområden, som ligger helt eller delvis inom riksintresseområdet. Förändringarna i Sälens by (A7) bedöms beröra friluftslivets riksintresse i mindre omfattning. I samtliga fall innehåller planförslaget rekommendationer eller begränsningar av hur respektive område ska byggas ut, i syfte att spara naturvärden, vilket även är positivt för friluftslivsvärdena.

- **A4 Gusjöbyn – Kläppen.** Önskemål finns om utbyggnad av bl a Kläppen-anläggningen.
- **A18 Granfjällsstöten.** Önskemål finns om utbyggnad av bl a fritidsboende och liftsystem.

Planförslaget medger relativt stora förändringar jämfört med nollalternativet inom följande områden, som *angränsar* till eller ligger nära riksintresseområdet.

- **A5 Kläppen expansionsområde.** Planförslaget möjliggör till skillnad från nollalternativet en expansion av Kläppen-anläggningen inom detta idag obebyggda område.
- **A4A Gusjön – Höknäs.** Önskemål finns om utbyggnad av fritidsbebyggelse inom detta idag obebyggda område.
- **A19 Faxfjället.** Önskemål finns om utbyggnad av ny turistanläggning med skidliftar, nedfarter och centrumområde i detta idag obebyggda område.

Riksintressets värden utgörs av älvens kvaliteter för naturupplevelser, fritidsfiske, kanotning m m. Planförslaget bedöms inte påverka dessa värden.

Planförslag – låg

Med ”Planförslag – låg” kommer endast en mindre del av den utbyggnad planförslaget medger i Sälensfjällen att bli aktuell, cirka 2 500 bäddar. Det innebär att ”Planförslag – låg” skiljer sig relativt litet från nollalternativet när det gäller konsekvenser för friluftslivet.

Övrigt

C7 Järnvägsreservat Malungsfors – Lindvallen. Se kapitel 9.3 Miljökonsekvenser – förlängning av Västerdalsbanan.

E56 Transtrandsfjällen. Se kapitel 9.4 Miljökonsekvenser – Vindkraftsutbyggnad.

C9 Mobergskölen. Se kapitel 9.6 Miljökonsekvenser – Flygplatser.

Beträffande **skotertrafik**, se avsnitt 9.2.4 *Påverkan på människors hälsa (buller och luft)* samt avsnitt 9.2.6 *Påverkan på naturmiljön*.

Planering och utformning av åtgärder för att förhindra negativ miljöpåverkan

För att minimera påverkan på friluftslivet krävs en hänsynsfull placering och utformning av bebyggelse och vägnät. Det gäller t ex hur befintliga leder och spår berörs samt hur friluftslivsutövare kan ta sig från nyexploaterade områden i ut i angränsande terräng. Detta bevakas i detaljplaneringsskedet.

De åtgärder för hänsyn till naturmiljön som anges i kapitel 9.2.6 *Påverkan på naturmiljön* är även positiva för friluftslivet.

9.2.8 Slutsatser Sälenfjällen

Vattenmiljö

Generellt präglas belastningen på recipienterna av säsongsvariationer. Utsläppen till recipient ökar mer eller mindre proportionerligt med antalet tillkommande bäddar. Belastningsutrymmet i Tandån är ianspråktaget i nu gällande tillstånd och det samma gäller troligen i Köarån.

Totalt antal bäddar vid planperiodens slut från Tandådalen-Hundfjället i väster till Lindvallen i öster har bedömts till 53 000. Nuvarande tillstånd för Tandådalens avloppsreningsverk och Sälffjällets avloppsreningsverk berättigar en försörjning av sammanlagt 45 100 bäddar. När gränsen nåtts för vad Sälffjällets reningsverk klarar av kommer avloppsvatten att på ett eller annat sätt behöva ledas ner till Västerdalälven. Detta skulle vara fördelaktigt för idag högt belastade mindre vattendrag som t ex Köarån.

Buller

Nollalternativet och planförslaget ger upphov till trafikökningar som sammantaget resulterar i ökade bullernivåer på mellan 1 á 2 dBA.

Ökad turism i Sälenområdet bedöms även medföra ökad skotertrafik och ökat buller. En modernare fordonspark kan i viss mån motverka bullerökningen. Buller från skotertrafik ska hanteras i de detaljplaner som upprättas för områden nära skoterleder. Ökad turism innebär troligen även ökad helikoptertrafik som kan orsaka störande buller. Omfattningen bedöms dock vara begränsad inom planperioden och inte innebära att riktvärden överskrids.

Luft

Mätningar av kväveoxider och VOC (lättflyktiga kolväten) har utförts i Dalarnas tätorter, däribland Malung, och i Sälenfjällen. Resultaten har redovisats i rapport 2007:06 "Luftkvalitet i Dalarnas större tätorter perioden 2001-2006". I rapporten sammanfattas resultaten med att nuvarande och framtida miljömål och miljökvalitetsnormer för årsmedelhalten av kvävedioxid bedöms klaras i samtliga undersökta tätorter. Luftkvaliteten i fjällområdet är i allmänhet bra.

De negativa effekterna av ökade utsläpp från ökningen av vägtrafik och skotertrafik kan i viss mån motverkas genom större andel kollektivtransporter samt införande av ny fordonspark med högre krav på både fordon och bränsle.

Genomförande av översiktsplanen bedöms inte innebära att miljökvalitetsnormerna för kväveoxider och bensen överskrids. Uppgifter om andra parametrar såsom partiklar, bly, svaveldioxid och kolmonoxid saknas.

Klimat

Utsläpp av CO₂ från biltrafiken kan minskas genom större andel kollektivtransporter. Utbyggnad av Sälenbanan innebär minskad biltrafik. Utbyggnad av boende i nära anslutning till skidbackarna verkar reducerande på bilresandet inom fjällområdet.

Användningen av elenergi kan minska genom ombyggnad av uppvärmningssystem i befintliga hus och nyttjande av flexibla uppvärmningssystem anpassade till förnyelsebar energi vid nybyggnad. Utbyggnad av mindre system för fjärrvärme kan eventuellt vara aktuellt i delar av Sälenfjällen.

Naturmiljö

Planförslaget berör eller angränsar till ett antal naturmiljöer av utpekat högt värde (Natura 2000-områden och riksintressen). I de flesta fall bedöms negativa konsekvenserna för naturmiljön undvikas genom de rekommendationer som planförslaget innefattar. I översiktsplaneskedet saknas dock detaljerad kunskap om vad planförslaget innebär och för följande områden erfordras därför särskild hänsyn i kommande planeringsskeden, då uppgifter om markanspråk etc. föreligger: A5 Kläppen expansionsområde, A12 Hemfjället norra, A18 Granfjällsstöten, A19 Faxfjället och A20 Näsfjället.

Skotertrafiken i Sälenfjällen bedöms komma att öka genom de utbyggnadsmöjligheter för fritidsboende som planförslaget medger. Idag finns regleringsområden, där skotertrafik är förbjuden utom på anvisade leder. I nuläget anser kommunen inte att det är aktuellt att införa ytterligare regleringsområden, men i planförslaget sägs att utvecklingen bör följas noga och eventuella styrmedel mot negativa effekter övervägas för att minimera konflikten mellan skotertrafiken och andra friluftslivsintressen.

Friluftsliv

Planförslaget medför möjligheter till utbyggnad av skidanläggningar, fritidsboende, service m m som är positiva för friluftslivet i Sälenfjällen.

Förslaget berör dock riksintressen för friluftslivet enligt 3 kap. 6 § MB och risken för negativa konsekvenser behöver beaktas i kommande planeringsskeden. Negativa konsekvenser kan i hög grad undvikas genom de rekommendationer som planförslaget anger.

För följande områden, som ligger inom riksintresset Transtrandsfjällen och där planförslaget möjliggör utbyggnader av större omfattning, erfordras särskild hänsyn i kommande planeringsskeden: A12 Hemfjället norra, A14 Östra Kalven – Högfjället – Storfjället, A16 Tandådalen – Hundfjället – Pulsen, A17 Salbäcksheden, Orrliden, Kvillan m m samt A18 Granfjällsstöten.

9.3 Miljökonsekvenser – förlängning av Västerdalsbanan

Nuläge

Den befintliga järnvägen sträcker sig fram till Malungsfors. På sträckan mellan Malung och Malungsfors f.d. timmerterminal är spåret inte i drift. Norr om Malungsfors saknas järnväg.

Nollalternativ

Nollalternativet innebär att järnvägssträckningen är som idag.

Planförslag

Enligt förslag till översiktsplan reserveras mark för ny järnväg i en korridor öster om Västerdalälven från Malungsfors till Kläppen. Söder om Kläppens turistanläggning går järnvägskorridoren över Västerdalälven och fortsätter norrut på den västra sidan av älven fram mot Lindvallen. Vid Lindvallen vidgas järnvägskorridoren med odefinierat läge för slutstationen. Järnvägens föreslagna sträckning framgår av karta under kap. 4.6 *Kommunikationer*. Järnvägsreservatet är markerat som C7 och beskrivs närmare under kap. 8.3. Fortsatt utbyggnad av järnvägen till norska gränsen utgör en framtida möjlighet (se figur under kap. 4.6 *Kommunikationer*) men ingår inte i planförslaget.

Vid Lugnet – Hovaforsen möjliggörs ombyggnad av befintlig järnväg. Järnvägens ombyggnadssträcka sammanfaller här med förslag till ny sträckning för väg 71. Järnvägs- och vägreservatet är markerat som C6 och beskrivs närmare under kap. 8.3.

Påverkan och konsekvenser av planförslaget

Tidigare har miljökonsekvenserna av förlängning av Västerdalsbanan beskrivits översiktligt i utredning från 1996-05-30 (i utredningen benämnd Sälensbanan) och med kompletterande utredning från december 2002.

Genom att förlänga Västerdalsbanan till Sälensfjällsområdet reduceras vägtrafiken både avseende persontransporter och godstransporter. Utbyggnaden förutsätts ske som elektrifierad bana varför utsläpp av föroreningar till luften minskar jämfört med dagens diseldrivna järnväg mellan Borlänge och Malung. Eldriven järnväg medför inga direkta utsläpp, men elproduktionen i sig kan medföra utsläpp om den t ex sker i kolkraftverk. Utbyggnad av järnväg till Sälens innebär en omfördelning av trafik från väg till järnväg, vilket minskar mängden utsläpp till luft från motorfordon. Att ersätta en bilresa med tåg minskar utsläppen med 0,25 ton CO₂ (120 mil t.o.r)¹.

Den planerade förlängning av Västerdalsbanan mellan Malungsfors och Lindvallen går genom områden med känsliga natur- och kulturmiljöer av riksintresse i älvens dalgång. Även riksintressen för friluftslivet finns i dalgången. Norra delen av Västerdalälven är skyddad som Natura 2000-område och vid passage över Västerdalälven söder om Kläppen måste detta beaktas. En ny järnväg innebär att värdefulla kultur- och naturmiljöer kan skadas och för det rörliga friluftslivet innebär en ny järnväg risk för en ny barriär som försvårar möjligheterna att fritt röra sig i skog och mark. Järnvägsreservatet berör riksintressen vid passage över och alldeles intill Västerdalälven. Sträckning enligt planförslaget kommer inte att påverka Vasaloppsspåret då järnvägskorridoren går över Västerdalälven söder om startområdet och därefter på den västra sidan av älven.

¹ Referens:SNF:s hemsida, klimatlöfte.

Förutsättningar och konsekvenser för lokalisering av järnvägsstation och järnvägens sträckning vid Lindvallen studeras vidare i samband med framtagande av fördjupad översiktsplan.

Planer finns också på spåranslutning av Fiskarhedens såg i samband med återupprättande av järnväg Malungsfors-Sälenområdet. Den äldre järnvägssträckningen behöver då utnyttjas. I Höknäs, där det är trångt, måste spåret på ett avsnitt förläggas till väg 71. Detta innebär att mark på en sträcka behöver reserveras för flytt av väg 71 till ett läge väster om befintlig bebyggelse. Längre norrut behöver industrispåret svänga av västerut söder om sågverksområdet. Ombyggnad av rv 71 samt spåranslutningen västerut mot sågen kommer att beröra riksintresse för friluftsliv och naturvård (Västerdalälven-Görälven) samt område utpekat som värdefullt i nationell bevarandeplan för odlingslandskapet och i Dalarnas bevarandeprogram för odlingslandskapet. Utbyggnad av spåranslutning till Fiskarhedens såg innebär en överföring av godstrafiken från Fiskarhedens såg från väg till järnväg, vilket minskar mängden utsläpp till luft.

Viktiga miljöaspekter

Beroende på plats och lokala förutsättningar varierar påverkan och konsekvenser för människa och miljö. De miljöaspekter som kan vara av störst intresse att beakta vid anläggning av ny järnväg är: biologisk mångfald i områden med höga naturvärden och med känsliga arter, människors hälsa (buller och vibrationer) och möjlighet till friluftsliv, anspråkstagande av naturmark och känslig mark, klimatpåverkande faktorer såsom utsläpp till luft och energianvändning, landskapsbild och intrång i befintliga boende- och verksamhetsmiljöer som kan påverka landskapsbild och kulturmiljö samt påverkan på forn- och kulturlämningar (kulturreservat, fornlämningar, värdefulla kulturmiljöer, MB 3:6).

Planering och utformning av åtgärder för att förhindra negativ miljöpåverkan

Konsekvenser och förslag till skyddsåtgärder kommer att utredas och beskrivas i samband med kommande planering enligt järnvägslagen (järnvägsplan).

9.4 Miljökonsekvenser – Vindkraftsutbyggnad

Nuläge

I kommunen finns idag inga vindkraftverk uppförda.

Nollalternativ

Om utbyggnad av vindkraft enligt översiktsplanen inte genomförs kan utbyggnad ske enligt redan lämnade bygglov. Bygglov har hittills lämnats till Vindkompaniet för att uppföra 7 verk på Gerfastökölen och till Malungs Elverk för ett par verk vid Byråsen. Utbyggnad på Gerfastökölen är i dagsläget inte aktuellt. Verken på Byråsen har uppförts 2007.

Angränsande till Malung-Sälens kommun, på Kyrkberget i Mora kommun, drivs ett projekt om att anlägga maximalt 11 verk som omfattar en total effekt på 30 MW.

Vindkraftverk på Byråsen

Planförslag

Förutsättningar och planförslag finns närmare beskrivet under kapitel 4.13 Teknisk försörjning och energi samt under avsnitt 8 *Översiktsplanens delområden*, delområde C1-C5. Länsstyrelsen har i december 2006 skickat en remiss till länets kommuner med en bruttolista på områden som grund för förslag till riksintressen för vindkraft. Av denna bruttolista har därefter två områden föreslagits som riksintresseområden för vindkraft, Skalet (C1) och Fageråsen (C2). Energimyndigheten. Energimyndigheten har därefter i maj 2008 valt att fastställa Fageråsen (C2) som riksintresseområde för vindkraft.

Enligt planförslaget finns fem områden avsatta för utbyggnad av vindkraft:

- C 1 Skalet
- C 2 Fageråsen
- C 3 Digerberget
- C 4 Lyberget
- C 5 Gerfastokölen

För alla områden rekommenderas att etablering av bostäder eller andra anläggningar som kan innebära hinder för etablering av vindkraft inte bör tillåtas.

För område C4 Lyberget rekommenderas dessutom att vindkraftsetablering som kan innebära en negativ påverkan på det angränsande naturreservatet inte bör tillåtas. Lyberget ligger intill Kyrkberget i Mora kommun där bygglov har sökts för anläggande av vindkraftverk.

Det är inte troligt att alla fem markerade områdena tas i anspråk för vindkraft. Det är mer rimligt att anta att 2-3 av de planerade områdena bebyggs.

Vidare anges i planförslaget att område E56 Transtrandsfjällen bör utpekas som riksintresse för vindkraft, eftersom området synes mycket gynnsamt med hänsyn till gjorda vindhastighetskarteringar samt då området redan är påverkat av alpina anläggningar. Enligt översiktsplanen bör det därför vara möjligt att föra resonemang om vindkraftsetableringar förutsatt att de inte innebär påtagligt negativ påverkan på friluftsliv, turism samt Natura 2000-områden.

Påverkan och konsekvenser av planförslaget

Påverkan och konsekvenser beskrivs för alla områden som är avsatta för vindkraftsutbyggnad, vilket är maximal utbyggnad enligt förslaget till översiktsplan. Det är i dagsläget oklart vilka områden som eventuellt byggs ut.

C1 Skalet ligger intill sjön Upprämnen och Upprämmsälven med värdefulla röding- och öringsbestånd. Området är klassat som värdefullt för friluftslivet och beöms som ekologiskt känsligt.

Utbyggnad av vindkraftverk på Skalet bedöms inte påverka vattenområdet och fiskbestånden. Friluftslivet kan påverkas negativt i form av ljudstörning och ändrad landskapsbild.

C2 Fageråsen och **C3 Digerberget** ligger inte inom eller intill områden med särskilt utpekade värden. Konsekvenserna för omgivningarna bedöms därför bli små efter en eventuell utbyggnad av vindkraftverk.

C4 Lyberget gränsar till Lybergsåsen och Lybergsgnupen, områden som är utpekade som riksintresse för naturvård, naturreservat samt Natura 2000-område. Vid Lyberget ligger också Lim-Lybergets och Bu-Lybergets fåbodar som är värdefulla kulturmiljöer.

Länsstyrelsen har pekat ut Lyberget som intressant för utbyggnad av vindkraft p.g.a bra vindförhållanden.

Eventuell vindkraftsutbyggnad kan påverka omgivningarna främst genom förändrad landskapsbild. Den visuella miljön sett från Gnupen får ej påverkas. Även buller i fåbodemiljön kan upplevas störande.

C5 Gerfastokölen gränsar till Östra och Norra Randområdet som omfattar slutningarna på ömse sidor om Västerdalälven samt ett område som ligger inom riksintresse för turism och rekreation, *Fjällvärlden från Transtrand till Trekröset*. Eventuell utbyggnad av vindkraftverk bedöms inte påverka friluftsliv och omgivning i någon större omfattning. Det är främst landskapsbilden som bedöms påverkas.

E56 Transtrandsfjällen ligger i sin helhet inom *Transtrandsfjällen*, som är klassat som riksintresse för rörligt friluftsliv. Området ligger också inom ett större område av riksintresse för turism och rekreation enligt 4 kap 1-2 §§ miljöbalken, *Fjällvärlden från Transtrand till Treriksröset*. Inom område E56 ligger två Natura 2000-områden, *Bredvalla* och *Hundfjället*, samt ett riksintresse för naturvård, *Vålbrändan*. I planförslagets rekommendationer påpekas att ett noggrant och samlat bedömningsunderlag krävs för vindkraftsetableringar i området. Vidare sägs att nya vindkraftverk endast kan övervägas förutsatt att de inte innebär påtagligt negativ påverkan på friluftsliv och turism samt Natura 2000-områden och att särskild försiktighet ska iakttas ur landskapsbildssynpunkt beträffande eventuell visuell påverkan sett från Västerdalälvens dalgång. Därmed säkras planförslaget att risken för negativa konsekvenser av vindkraftsetablering inom område E56 beaktas i kommande skeden.

Viktiga miljöaspekter

Beroende på plats och lokala förutsättningar varierar påverkan och konsekvenser för människa och miljö. De miljöaspekter som kan vara av störst intresse att beakta vid etablering av vindkraftverk är: landskapsbild, forn- och kulturlämningar, biologisk mångfald med naturskyddsområden, känsliga arter och då främst avseende fågellivet och fladdermöss. Miljöaspekter som kan vara intressanta att beakta, men troligen av mindre betydelse är påverkan på människors hälsa (buller och vibrationer) och möjlighet till friluftsliv, anspråkstagande av naturmark och känslig mark samt intrång i befintliga boende- och verksamhetsmiljöer.

Planering och utformning av åtgärder för att förhindra negativ miljöpåverkan

Påverkan och konsekvenser för omgivningen från vindkraftverk prövas i samband med ansökan om bygglov och ev provning enligt miljöbalken. Vid provning ska de viktigaste miljöaspekterna beaktas. Större vindkraftparker kan även kräva detaljplaneläggning.

Osäkerhet i bedömningen

Osäkerheten i bedömningen ligger främst i vilka av områdena som kommer att byggas ut. Det finns också osäkerheter hur människor och djur påverkas av buller från vindkraftverk. Kunskapen om effekter från vindkraftverk, exempelvis avseende buller, är under uppbyggnad och nya rön kan innebära att bedömningen av vindkraftverkens miljöeffekter behöver revideras.

9.5 Miljökonsekvenser – Vägutbyggnad

Nuläge

Den mest trafikerade vägen i kommunen är riksväg 71 från Vansbro till Sälenfjällen. Vägen går vidare till norska gränsen där den möter norska rv 25 mot Trysil och Hamar.

De mest angelägna vägobjekten utefter väg 71 inom kommunen är förbättringar vid Yttermalung, sträckan Almasjön – Lugnet, samt vid Limesforsen, sträckan Tandö-Bu. Vid Yttermalung och Limesforsen går vägen genom samhällena nära bebyggelse med hastighetsbegränsning och brister i trafiksäkerheten som följd. Även på övriga vägar finns begränsningar t ex utefter väg 311 vid passage av Horrmundsvalla i norra delen av kommunen där vägen är smal och kurvig med bl a sämre trafiksäkerhet som följd.

Nollalternativ

Nollalternativet innebär att de preciserade objekten utefter väg 71 och 311 inte genomförs utan endast mindre förändringar genomförs i det befintliga vägnätet.

Planförslag

Visionen för Malung-Sälens kommun är att utveckla vägnätet för att tillgodose turist-/ resenäringen i Sälenfjällen samt skogsnäringens tunga transporter. Detta innebär att tillsammans med berörda regioner utveckla följande vägar:

- Riksväg 71: Borlänge – Malung – Sälen – riksgårnsen/norska riksväg 25
- E45: Inlandsvägen Göteborg – Karesuando
- Utbyggnad av ”E16” / ”Riksväg 16”: Gävle – Oslo

Planförslaget innebär

- utbyggnad av förbifart på väg 71 öster om Yttermalung på sträckan Almasjön – Lugnet, område **C6**,
- ombyggnad av väg 71 vid Limesforsen, sträckan Tandö – Bu, område **B10**
- ombyggnad av väg 311 vid passage över Horrmundsvalla, område **C8**.

Förutsättningar och planförslag beskrivs närmare under avsnitt 4.6 *Kommunikationer* och avsnitt 8.3, delområde B10, C6 och C8.

Almasjön – Lugnet C6: Under 2006 presenterade Vägverket en samrådshandling för förstudie för väg 71, Yttermalung. I förstudien har olika alternativ till förbättring av befintlig väg och nya sträckningar öster om samhället studerats.

Tandö – Bu B10: Vägverket har upprättat en arbetsplan för ombyggnad och omläggning av väg 71 på delen från Östra Tandö (korsning väg 1049) till Bu (söder korsning väg 1045). Till arbetsplanen hör en miljökonsekvensbeskrivning. Arbetsplanen är inte fastställd ännu.

De föreslagna åtgärderna på riksväg 71 finns med i Region Dalarnas Läns-transportplan 2004-2015 för Dalarna, till vilken regeringen tilldelat medel 2004. Regeringen har i år (2007) beslutat att ta fram nya långtidsplaner för perioden 2010-2019. På E45 ligger idag större flaskhalsar utanför kommunen, t ex Vägsjöfors i Värmland. Angelägna objekt på ”E16”/”Rv 16” inom Malungs kommun sammanfaller med objekten på riksväg 71 söder Malung, dvs främst Yttermalung – men även kurvrätning Yttermalung-Äppelbo.

Viktiga miljöaspekter

Viktiga aspekter att utreda och beakta vid utbyggnad och ombyggnad av väg 71 och väg 311 är människors hälsa (buller och vibrationer), begränsningar i friluftsliv, spridning av ljus, utsläpp till luft, påverkan på vattendrag, påverkan på landskapsbilden, intrång i befintliga boende och verksamhetsmiljöer, biologisk mångfald, djur- och växtliv med påverkan på känsliga arter och naturskyddsområden, anspråkstagande av naturmark och känslig mark, utsläpp till mark från trafiken, klimatpåverkande faktorer, samt forn- och kulturlämningar såsom kulturresevat, fornlämningar och värdefulla kulturmiljöer.

Påverkan och konsekvenser av planförslaget

Almasjön – Lugnet C6: Utbyggnad av förbifart vid Yttermalung innebär att en ny väg anläggs enligt något av föreslagna alternativ öster om samhället och att naturmark tas i anspråk. I den avsatta vägkorridoren C6 finns inga särskilda natur- eller kulturvärden redovisade. Närmast bebyggelsen finns närreklamationsområde med elljusspår och skogsområde som nyttjas för lek. En ny väg utanför samhället innebär en barriär som begränsar det rörliga friluftslivet och landskapsbilden kommer att förändras. Ju längre österut vägen anläggs desto färre personer bedöms bli begränsade att fritt röra sig i skog och mark. Korridoren passerar ett par vattendrag som kan påverkas, bl a Hemmerbäcken där fiskodling bedrivs. Norr om Yttermalung, på sträckan Nordanåker – Lugnet ligger vägreservatet i direkt anslutning till befintlig väg vid Västerdalälven. Vägen gränsar till områden för riksintresse för naturvård och för friluftsliv. Beroende på var anslutning till befintlig väg kommer att ske kan befintlig boendemiljö försämrans i form av intrång på fastigheter, bullerstörning och minskad trivsel. Sammantaget bedöms utbyggnad av förbifart vid Yttermalung innebära förbättrad boendemiljö i Yttermalung med mindre trafik i samhället och därmed lägre bullernivåer, mindre utsläpp av avgaser och mindre risk för olyckor. Beroende på slutligt läge kan vägen begränsa friluftsliv och rekreation och boendemiljön kan försämrans där den nya vägen ansluter till befintlig väg.

Tandö – Bu B10: Förslaget till ombyggnad och omläggning av väg 71 genom Limesforsen, sträckan Östra Tandö – Bu, går genom områden med höga kulturvärden, odlingslandskap som bör bevaras, intill Natura 2000-områden och inom områden med riksintressen för kulturmiljö och friluftsliv. Vägen kommer att tangera inre skyddszon för vattentäkterna i Ytternäs och yttre skyddszon för Limesforsen med viss risk för förorening av vattentäkterna vid t ex olyckor med farligt gods.

Hormundsvalla C8: Ombyggnad av väg 311 vid Hormundsvalla innebär påverkan på vattendraget, som dock redan är påverkat. Det finns inga uppgifter som tyder på att det finns skyddsvärda arter eller miljöer i bäcken varför konsekvenser bedöms som relativt små.

Åtgärder för att förhindra negativ miljöpåverkan

Påverkan och konsekvenser för omgivningen från vägutbyggnaderna prövas i samband med framtagande av vägutredning och fastställande av arbetsplan enligt Väglagen. För sträckan Tandö-Bu finns en MKB framtagen till arbetsplanen (ännu ej fastställd) där miljökonsekvenserna beskrivs.

9.6 Miljökonsekvenser – Flygplatser

Nuläge

Inom kommunen finns två mindre sportflygplatser; Skinnlanda flygplats vid Böle, Malung och Sälens flygplats vid Mobergskölen öster om Rörbäcksnäs.

Skinnlanda och Sälens flygplats har ingen reguljär flygtrafik. Närmaste större flygplatser finns i Mora och i Borlänge.

Sälens flygplats är nyligen utbyggd till 1200 meter, antalet flygrörelser är fn mindre än 100 st/år. Anläggningen är därför inte anmälningspliktig enligt förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. I 1990 års översiktsplan är ett större område vid Mobergskölen avsatt för att ytterligare kunna bygga ut landningsbanorna vid flygplatsen.

Skinnlanda flygplats ligger ca 2 km söder om Malungs centralort och ca 250 meter väster om Västerdalälven. Avstånd till närmaste bostäder är ca 100-300 meter och med landningsbana som går parallellt med älven. Skinnlanda flygplats ligger inom älvens översvämningsszon med risk för läckage av olja och kemikalier vid en eventuell översvämning. Västerdalälven och dess stränder ingår i område avsatt för friluftsliv och naturvård. Antalet flygrörelser är över 100 st/år varför Skinnlanda flygplats är anmäld till miljönämnden i kommunen enligt 21 § Förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Inga klagomål har framförts till miljönämnden i kommunen av kringboende på verksamheten vid flygplatserna.

Nollalternativ

Nollalternativet är detsamma som nuläget, dvs att båda flygplatserna finns kvar med samma verksamhet som idag.

Viktigaste aspekterna

De viktigaste aspekterna för omgivningen vid flygplatserna är människors hälsa (buller), begränsningar i friluftsliv, utsläpp till mark och vatten av miljöfarliga ämnen i samband med avisning, avvattning och eventuella olyckor samt klimatpåverkande faktorer.

Planförslag

Planförslaget innebär att Sälens flygplats fortsätter att utvecklas för att även kunna ta emot charterflyg. Banan behöver byggas ut ytterligare och anläggningen blir anmälningspliktig enligt förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Inga planerade förändringar anges för Skinnlanda flygplats.

I översiktsplanen finns Sälens flygplats avsatt som område C9 och Skinnlanda flygplats finns inom område B4.

Förutsättningar och planförslag beskrivs närmare under avsnitt 4.6 *Kommunikationer* och avsnitt 8 *Översiktsplanens delområden*.

Påverkan och konsekvenser av planförslaget

Vid Sälens flygplats kommer buller att öka, men konsekvenserna bedöms som små då få boende finns i närområdet. Stora Tandån rinner genom området avsatt för flygplatsen. Eventuella utsläpp i samband med olyckor kan påverka vattenkvaliteten i Tandån. Stora Tandån har bedömts som ekologiskt känslig. Stora Tandån rinner mot nordväst in i Norge. I anmälan för en framtida utbyggnad ska konsekvenserna beskrivas.

Påverkan från Skinnlanda flygplats bedöms bli oförändrad jämfört med dagens situation. Konsekvenserna för omgivningen bedöms som små eftersom flygtrafiken är begränsad vid flygplatsen.

Åtgärder för att förhindra negativ miljöpåverkan

En utökad verksamhet vid Sälens flygplats med charterflyg innebär att anläggningen måste prövas enligt miljöbalken. Påverkan och konsekvenser för omgivningen från flygplatsen behandlas i den miljökonsekvensbeskrivning som tas fram tillsammans med ansökan.

9.7 Miljöpåverkan i annat land – Norge

Enligt 6 kap. 15 § MB ska miljökonsekvensbeskrivningen och översiktsplanen överlämnas till Norge om planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan i Norge, som angränsar till planområdet. Miljöpåverkan vid genomförandet av översiktsplanen bedöms i huvudsak härröra från utbyggnader i Sälenfjällen och verksamhet vid Sälens flygplats.

Nuläge

Malung-Sälens kommun gränsar till Norge väster om Sälenfjällen. Mellan fjällområdet och norska gränsen ligger Sälens flygplats vid Mobergskölen. Den skidanläggning som ligger närmast Norge är Stöten i nordvästra delen av Sälenfjällen. Intill riksgränsen, norr om Stöten ligger område med riksintresse för naturvård, Natura 2000-området Skarsås fjället med Faxfjället, Mellanfjället och Näsfjället.

Görälven, mellan Stöten och Faxfjället, rinner österut och påverkar inte miljön i Norge. Stora Tandån, norr om Rörbäcksnäs, rinner åt nordväst in i Norge och kan därmed påverka miljön i Norge.

Värdefulla naturmiljöer i Norge

Inga naturmiljöer av utpekade värde (nasjonalpark, landskapsvernområde, naturreservat el.dyl.) angränsar till Malung-Sälens kommun på den norska sidan. Nordväst om Faxfjället på den norska sidan, angränsande till planförslaget område A19, finns gammal barrskog som tas upp i den norska kommunala kartläggningen av biologisk mångfald, som avser att peka ut naturtyper som är viktiga för biologisk mångfald.

Nollalternativ

Nollalternativet innebär viss utbyggnad av Sälenfjällen som inryms inom godkända detaljplaner och bygglov, se vidare under kapitel 9.2 *Miljöpåverkan – Sälenfjällen*, t.ex sker utbyggnaden av Näsfjället (A 20) utifrån gällande detaljplaner, dvs ingår i nollalternativet. Verksamheten vid flygplatsen förändras inte utan nuvarande nivå behålls, se vidare under kapitel 9.6 *Miljöpåverkan – Flygplatser*.

Ingen risk bedöms finnas för att den utbyggnad av antalet bäddar i Sälenfjällen som nollalternativet möjliggör skulle påverka värdefull natur i Norge.

Planförslag

Planförslaget innebär utbyggnad i Sälenfjällen. I kapitel 9.2 beskrivs två alternativ för utbyggnad utifrån turistanläggningarnas planer, ett alternativ med omfattande utbyggnad (Planförslag – hög) och ett alternativ med mindre utbyggnad (Planförslag – låg). Det höga alternativet innebär utbyggnad från idag cirka 5 000 bäddar till cirka 10-12 000 bäddar vid anläggningarna Stöten och Faxfjället tillsammans. Utbyggnad av bäddar och turistanläggningar i Sälen innebär inte i sig att antalet turistande norrmän ökar. Turismens utveckling styrs i större grad av andra faktorer, såsom valutakurser och konjunkturläget i Sverige och Norge.

Den enda utbyggnad som ligger i omedelbar anslutning till Norge är område A19 Faxfjället. Planerna består bl a av utbyggnad av skidliftar, cirka 3 000 bäddar i stugboende och ca 600 bäddar i centrumboende samt centrumområde med service, aktiviteter och parkeringsplatser etc. Under planperioden bedöms maximalt 2 000 bäddar tillkomma i området.

Sälens flygplats (delområde C 8) byggs ut så att charterflyg kan landa och lyfta från flygplatsen.

Påverkan och konsekvenser av planförslaget

Beskrivning av påverkan och konsekvenser från utbyggnad Sälenfjällen utgår från alternativ *Planförslag - hög*. Utbyggnad enligt det låga alternativet innebär mindre eller inga konsekvenser.

Ingen risk bedöms finnas för att den utbyggnad av antalet bäddar i Sälenfjällen som planförslaget möjliggör skulle påverka värdefull natur i Norge.

Utbyggnad av Sälens flygplats kan innebära ökad risk för utsläpp av kemikalier som når Stora Tandån.

Viktiga miljöaspekter

De viktigaste miljöaspekterna att beakta som kan innebära påverkan på grannlandet är utsläpp till luft och vatten samt buller från flygplan.

Planering och utformning av åtgärder för att förhindra negativ miljöpåverkan

Utbyggnad vid Faxfjället och Stöten kräver en hänsynsfull placering och utformning av bebyggelse och vägnät med stor hänsyn till den långsamväxande, känsliga fjällvegetationen. Utbyggnaderna ska prövas i fördjupad översiktsplan med därpå följande detaljplaneläggning. Om en utbyggnad bedöms kunna medföra betydande miljöpåverkan ska miljökonsekvensbeskrivning upprättas och om påverkan kan komma att beröra Norge ska samråd ske.

I samband med en prövning av eventuell utbyggnad av Sälens flygplats behöver påverkan på Stora Tandån och påverkan i form av buller beskrivas ytterligare tillsammans med eventuella försiktighetsåtgärder.

Bedömning av om betydande miljöpåverkan i annat land föreligger

Påverkan på miljön i Norge bedöms vara lokalt begränsad till gränstrakterna till Stöten och Faxfjället. Påverkan på Stora Tandån bedöms vara av ringa omfattning. *Planförslaget bedöms därför inte innebära betydande miljöpåverkan i annat land.*

Osäkerhet i bedömningen

Miljöpåverkan i Norge utifrån förslaget till översiktsplan bedöms uppstå då personer reser mellan de två länderna, antingen till/från Sälenfjällen eller till/från Sälens flygplats. Konjunkturen och valutaläget i de två länderna bedöms ha störst betydelse för utvecklingen. Bedömning av konjunkturförändringar är svårt att bedöma och ingår inte i översiktsplanen och denna MKB.

9.8 Indirekta miljökonsekvenser

Indirekta miljökonsekvenser är sådana konsekvenser som inte är en direkt följd av planens genomförande, men som kan bli en följd av planens genomförande.

Uttag av naturmaterial för byggnation av vägar, husgrunder och anläggningar är en aktivitet som kommer att få indirekta miljökonsekvenser av planens genomförande. I samband med byggnation krävs tillgång på material från platser nära byggplatsen med korta transporter, tåcker på nära håll leder till mindre utsläpp till luft från transporterna. Speciellt i Sälenfjällen kan behov av naturmaterial innebära negativa miljökonsekvenser. Morän- och bergtåcker innebär sår i naturen som i den öppna fjällterrängen kan bli synliga på långt avstånd. Tåckerna kan medföra buller vid schakt, sållning och transport av massor som upplevs störande för det rörliga friluftslivet och för boende, beroende på placering. Fjällnaturen med gles, långsamväxande vegetation är extra känslig för ingrepp. Vid prövning av nya tåcktillstånd är det viktigt att beakta de speciella miljökonsekvenser som kan uppstå i fjällmiljön.

Fortsatt utbyggnad av Sälenfjällen ökar behoven av att komplettera och förstärka elnätet till området. För att säkerställa bl a Västerdalarnas, Sälenfjällens samt Malungs tätorts strömförsörjning finns en rad planer på förstärkningsåtgärder/nyanläggningar av ledningsnätet i kommunen vilka redovisas under avsnitt 4.13 *Teknisk försörjning och energi*. Eventuella miljökonsekvenser av dessa planer/förslag får belysas närmare i kommande ansökningar. Se även vidare under avsnitt 10.5 *Övriga konsekvenser – infrastruktur*.

9.9 Uppföljning och övervakning

Nedan beskrivs hur uppföljning och övervakning ska ske av den betydande miljöpåverkan som genomförandet av översiktsplanen medför. Denna redovisning sker enbart för Sälenfjällen och omfattar främst påverkan från bebyggelseexploateringar.

Inom Sälenfjällsområdet ska samtliga utbyggnader innehållande boende, med undantag av enstaka komplettering av befintlig bebyggelsegrupp i randzonen, prövas genom detaljplaneläggning och därmed tillhörande prövning om föreslagen utbyggnad kan komma att innebära betydande miljöpåverkan. Även för alla andra byggnader, vars användning får betydande inverkan på omgivningen, ska detaljplan upprättas.

När det gäller väg- och järnvägsprojekt så prövas dessa i arbetsplan resp. järnvägsplan. Vindkraftsutbyggnad prövas genom miljöprövning enligt miljöbalken. Anläggningar under 25 MW (25 MW motsvarar uppskattningsvis totalt 10-15 vindkraftverk) hanteras som anmälningsärende på kommunen. Eventuell ytterligare utbyggnad av Sälens flygplats prövas genom miljöprövning enligt miljöbalken.

Samtliga fördjupade översiktsplaner, som i denna kommuntäckande översiktsplan föreslås krävas som underlag för fortsatt detaljplaneläggning, bedöms här översiktligt kräva upprättande av miljökonsekvensbeskrivning (MKB). Om det vid fortsatta studier skulle visa sig att någon av de fördjupade översiktsplanerna inte bedöms medföra betydande miljöpåverkan bör det dock vara möjligt att pröva ett avvarande av en formell MKB.

Miljöpåverkan Sälenfjällen

Till följd av exploateringar inom Sälenfjällen som översiktsplanen redovisar, sker miljöpåverkan som kan vara betydande främst inom områdena; påverkan på vatten, påverkan på boendemiljön (buller och luft) och påverkan på natur-

miljön. Nedan redovisas hur uppföljning och övervakning inom dessa områden föreslås ske under planperioden.

Påverkan på vatten

I samband med aktualitetsförklaringen av översiktsplanen, som sker ungefär vart fjärde år, föreslås att en summering görs av bäddantalet i befintliga fastställda planer som läggs till det 0-alternativ som redovisas i översiktsplanen, dvs en uppdatering till ett aktuellt 0-alternativ. Denna avstämning syftar till att kontrollera att ökningen av bäddantalet ligger i nivå med det som uppskattats i översiktsplanen, vilket är av betydelse för bedömning av om vatten- och avloppsförsörjning klaras.

Klimatpåverkan

I samband med aktualitetsförklaringen av översiktsplanen göra en avstämning av vägtrafikflöden, se nedan under boendemiljön.

Påverkan på boendemiljön

I samband med aktualitetsförklaringen av översiktsplanen föreslås att en avstämning av trafikflöden sker i några av Vägverkets fasta mätpunkter på det statliga vägnätet. Denna avstämning syftar till att kontrollera att trafikökningen, till följd av bl a exploateringarna i Sälenfjällen, ligger i paritet med det som uppskattats i översiktsplanens vägtrafikanalys, vilket i sin tur utgör underlag för bedömning av bullernivåer och påverkan på luftmiljön.

Påverkan på naturmiljön

I samband med aktualitetsförklaringen av översiktsplanen föreslås länsstyrelsens naturskyddsfunktion tillfrågas hur de bedömer att situationen ser ut vad gäller markslitage inom riksintresseområden och skyddade områden i Sälenfjällen. Detta gäller särskilt för de riksintressen, Natura 2000-områden och naturreservat som angränsar till översiktsplanens A- och B-områden. Vidare bör länsstyrelsen tillfrågas huruvida någon särskild problematik finns som bör visas särskild hänsyn vid kommande planläggningar.

Miljöpåverkan av övriga exploateringar

För exploateringar så som vindkraftverk, förlängning av Västerdalsbanan, vägutbyggnader och flygplats får lämpliga former för uppföljning och övervakning bedömas i samband med kommande prövningar/tillstånd.

Behovsbedömning av detaljplaner

I översiktsplanen redovisas olika exploateringsanspråk inom främst A- och B-områden. För dessa anspråk redovisas ställningstaganden till hur planläggning ska ske eller om exploatering bedöms kunna ske direkt med stöd av översiktsplanen. För de exploateringar som överensstämmer med översiktsplanen eller uttalade syften och principer i översiktsplanen, och där det anses lämpligt att gå direkt på detaljpaneläggning, bedöms sådana exploateringar generellt inte medföra betydande miljöpåverkan. För varje detaljplan gör dock kommunen en behovsbedömning. Om planen bedöms medföra betydande miljöpåverkan så ska en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) upprättas. För fördjupade översiktsplaner får motsvarande diskussioner om behovsbedömning ske.

10 ÖVRIGA KONSEKVENSER

10.1 Mellankommunala och regionala aspekter

Regional infrastruktur

Bra kommunikationer är en nödvändig förutsättning för utvecklingen av Malung-Sälens kommun och regionen Västerdalarna/Sälensfjällen. De är nödvändiga för att genom en regionförstoring utifrån givet boende skapa en större marknad för arbete, studier, service etc. på pendlingsavstånd. Kommunen prioriterar Riksväg 71 Borlänge – Malung – Sälen, E45 Inlandsvägen Göteborg – Karesuando, ”E16”/”Riksväg 16” Gävle – Oslo, Västerdalsbanan och dess förlängning, kollektivtrafiken, Malungs flygplats och Sälens flygplats. Dessa skall utvecklas i samarbete med andra berörda regioner i stråkens förlängning.

Kommunen vill med översiktsplanen säkerställa att

- de mest angelägna vägobjekten på väg 71; Dala-Järna – Vansbro, Yttermalung och Tandö – Bu åtgärdas. Men även förbi Nås behöver åtgärdas.
- E45:an får en enhetlig standard. Sträckan Värmlandsgränsen – Stöllet – Vägsjöfors behöver åtgärdas.
- en god vägförbindelse skapas mellan Gävle – Oslo (Rv16/E16) enligt svensk-norskt projektsamarbete. Sträckan Kongsvinger – Torsby, väg 71 Malung – Borlänge och Gävle hamn är flaskhalsar som behöver åtgärdas.
- Västerdalsbanan snarast elektrifieras och rustas för att kunna integreras i regionens trafikupplägg med samma slags fordon och kortare restider.
- anläggande av förlängning av Västerdalsbanan
- kollektivtrafiken utvecklas enligt handlingsprogrammet ”Dalarnas framtida kollektivtrafik – Den goda resan i Dalarna”
- flygtrafiken i Malung och Sälen utvecklas.

Slutsats

Åtgärdande/anläggande av ovanstående objekt som föreslås i översiktsplanen, bedöms bidra till bättre utveckling och utbyte för näringslivets godstransporter, från regionala till internationella, och för persontransporter, från arbetspendling till turisttrafik. Förbättringar på Västerdalsbanan samt anläggande av Sälenbanan bidrar även till att tillgodose ett starkt accelererande krav på miljövänliga transporter.

Utveckling av turismen

I översiktsplanen föreslås en utveckling av Sälensfjällen kunna ske med bl a en utbyggnad med uppemot ca 20-25 000 bäddar inom planperioden. En utveckling av turistnäringen i Sälen ger i sin tur underlag för ett stort antal företag i hela kommunen, men också i dess kringområden, som helt eller delvis har sin utkomst genom turistnäringen. Dessa kan komma att öka/växa i takt med Sälensfjällens utveckling.

Turistnäringen ger också underlag för ett större utbud av samhällelig och kommersiell service för kommuninnevånarna. Turismen i kommunen finns närmare beskriven i översiktsplanens *kapitel 4.4.* och exloateringar i främst Sälenfjällen beskrivs under A-områden i *kapitel 8.3.*

Länsstyrelsen i Värmlands län har under samrådet framhävt de positiva effekter som utbyggnaden av Sälenfjällsområdet kan få även för turismen och näringslivet i angränsande områden i Värmland.

Slutsats

Översiktsplanen bedöms sammantaget bidra till en framtida utveckling av turismen inom hela kommunen och också för kringliggande kommuner.

10.2 Jämställdhet och barnaspekter

Jämställdhet

Den inledande portalparagrafen till plan- och bygglagen anger att syftet med lagen är att bl a främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden. Fysisk planering bör ha ett jämställdhetsperspektiv som främjar jämställdheten mellan kvinnor och män.

När det gäller de nationella jämställdhetsmålen så är det främst delmålet *En jämn fördelning av makt och inflytande* som berör översiktsplanearbetet. När det gäller delmålet *Mäns våld mot kvinnor skall upphöra* bedöms det främst beröra utformningsfrågor som främst tillgodoses i senare planeringsskeden.

I samband med fysisk planering är det viktigt att både kvinnors och mäns kunskap, erfarenheter och synsätt används för att skapa ett bredare och bättre beslutsunderlag. Arbetsgruppen för översiktsplanearbetet har bestått av både kvinnor och män och gruppen har också haft en åldersspridning. Även de som medverkat från övriga förvaltningar har varit både män och kvinnor.

Sammansättningen av arbetsgrupp och medverkande förvaltningar i översiktsplanearbetet bedöms bidra till att planen getts en inriktning där även jämställdhetsperspektivet beaktas.

Kommunens befolkningsstatistik, som redovisas i planen, visar på att andelen unga vuxna mellan 20-40 år – både män och kvinnor – är lägre i kommunen än i övriga landet. Det innebär att de unga flyttar från kommunen, först flyttar de unga kvinnorna ut. I planeringen är det därför viktigt att ha med frågor som gör kommunen attraktiv för unga vuxna. Tillgång till kunskapsutveckling, ett rikt kultur- och föreningsliv samt aktiva bostäder för ungdomar är viktiga frågor som lyfts fram i översiktsplanen.

En långsiktig satsning på utbildning och bostäder för ungdomar bedöms till viss del kunna minska utflyttningen av unga vuxna, men det viktigaste är att kommunen upplevs som attraktiv att flytta tillbaka till efter genomgången utbildning.

Standardhöjning för väg 71 samt Västerdalsbanan är andra viktiga faktorer för att göra kommunen attraktiv som bostadsort för unga vuxna. En bra utbyggd kollektivtrafik är viktig för både kvinnor och män, men i ännu högre grad för kvinnor eftersom de generellt har mindre tillgång till bil än män. Översiktsplanen understryker vikten av goda kommunikationer.

Barnaspekter

I FN:s konvention om barnets rättigheter redovisas fyra viktiga grundprinciper:

- Barnet har rätt till likvärdiga villkor och ska skyddas mot alla former av diskriminering
- Barnets bästa ska beaktas vid alla beslut
- Barnets rätt till liv och utveckling
- Barnet har rätt att uttrycka sin åsikt och få den respekterad

Detta innebär bl a att den fysiska miljön ska utformas som:

- Goda boendemiljöer med möjlighet till trygg lek och träffpunkter
- Goda förutsättningar för en stimulerande fritid
- Säker trafikmiljö

Barns uppväxtmiljö betonas särskilt i översiktsplanen, se *kapitel 2.3 Framtidsvision*. Utformningen av boendemiljöer regleras närmare vid detaljplanläggning.

Vidare betonas att kommunen ska vara en attraktiv plats att bo, arbeta och vistas i på fritiden samt att barn ska ha tillgång till ett rikt kultur- och föreningsliv.

I översiktsplanen värnas om tillgången till natur med möjlighet till friluftsliv inom i första hand E-områdena. I översiktsplanen redovisas vidare en utveckling av Sälensfjällen inom i första hand A-områdena vilka erbjuder goda möjligheter till slalom- och längdskidåkning, vandringsmöjligheter m m.

Vad gäller säker trafikmiljö redovisas i översiktsplanen att bl a gång- och cykeltrafik som är separerad från biltrafiken bör eftersträvas i områden med tät biltrafik. Vidare redovisas viktiga prioriterade trafiksäkerhetsfrämjande åtgärder bl a anläggande av gång- och cykelvägar och trottoarer, se *kapitel 4.6 Kommunikationer*.

Slutsats

Översiktsplanen bedöms i viss utsträckning ha getts en inriktning som bidrar till att jämställdhetsperspektivet beaktas.

Översiktsplanen bedöms i viss mån bidra till att barns och ungdomars behov tillgodoses i den fysiska miljön. Den största påverkan på den fysiska miljön sker dock i senare planeringsskeden. Barns närmiljö, liksom äldres, kommer främst att behandlas och värnas i kommande fördjupningar av översiktsplanen samt i detaljplaner där det är relevant. Detta gäller även de trygghetsaspekter som kvinnor bedömer som särskilt väsentliga att de tillgodoses.

10.3 Folkhälsoaspekter

Den nya svenska folkhälsopolitiken utgår från elva målområden som fokuserar på de faktorer i samhället som påverkar folkhälsan, det vill säga på livsvillkor, miljöer, produkter och levnadsvanor. Ansvaret för målen är fördelade mellan olika aktörer och nivåer i samhället. Det övergripande målet i folkhälsoarbetet är att ”skapa samhällsliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen”.

De folkhälsomål som är tillämpbara inom översiktsplaneringen är:

- Delaktighet och inflytande i samhället
- Ekonomisk och social trygghet
- Trygga och goda uppväxtvillkor
- Ökad hälsa i arbetslivet
- Sunda och säkra miljöer och produkter
- Ökad fysisk aktivitet

I översiktsplanen redovisas en utveckling av Sälenfjällen som erbjuder goda möjligheter till fysisk aktivitet både för besökare som kommer från hela landet (även Norge, Danmark m m) och för kommuninnevanarna. I översiktsplanen värnas även om tillgången till natur med möjlighet till friluftsliv inom i första hand E-områdena, vilket skapar goda möjligheter till fysisk aktivitet i form av skidåkning, vandring, jakt och fiske m m.

Översiktsplanens formella hantering med samråd och utställning där allmänheten ges tillfälle att yttra sig över planens innehåll bidrar också till delaktighet och inflytande i samhället.

Slutsats

Översiktsplanen bedöms bidra till att stärka de faktorer som påverkar folkhälsan.

10.4 Näringslivsutveckling

Den utveckling av turismen i främst Sälenfjällen som föreslås i översiktsplanen bedöms ge upphov till att befintliga företag som helt eller delvis har sin utkomst genom turistnäringen växer eller nya företag tillskapas. En utveckling av fjällturismen ger även upphov till en ökande barmarksturism vilket skapar nya företag/arbetstillfällen inom vandringsturism, kanoting och fiske, golf, eventturism, konferens m m.

Översiktsplanen bedöms även i viss mån bidra till en framtida utveckling av näringslivet genom att framhålla vikten av att få fram planlagd mark för verksamheter, upplag etc. Bristande tillgång på planlagd mark kan i dagsläget vara ett hinder för utvecklingen av näringslivet främst i den norra kommundelen.

Slutsats

Översiktsplanen bedöms sammantaget bidra till en framtida utveckling av näringslivet bl a till följd av den turismutveckling som i översiktsplanen föreslås kunna ske i kommunen och genom att framhålla vikten av att få fram planlagd mark för verksamheter, upplag etc.

10.5 Infrastruktur

Översiktsplanens konsekvenser för den regiona infrastrukturen beskrivs under avsnitt 10.1 *Mellankommunala och regionala aspekter*.

10.5.1 Åtgärdsbehov för trafiknätet vid utbyggnad av Sälenfjällen

Effekter för boende utmed berört vägnät

Turisttrafiken i samband med helgerna under vintern medför att övrig trafik och boende utmed turisttrafikstråken utsätts för störningar i form av minskad tillgänglighet och ökad olycksrisk. Den minskade tillgängligheten innebär exempelvis att lokala fordon får svårt att ansluta till det övergripande vägnätet. Gående som vill korsa vägarna upplever en kraftig barriär till följd av den täta trafiken.

Korsningskapacitet

De korsningar som bedöms vara kritiska från kapacitetssynpunkt är E45/väg 71 i Malung samt väg 71/väg 311 i Sälens by. Båda dessa är idag utformade som 1-fältiga cirkulationsplatser. Korsningen i Malung är förhållandevis rymlig.

Kapacitet och funktion för en cirkulationsplats beror till stor del på hur den inkommande trafiken är fördelad mellan tillfarterna. Med jämn trafikfördelning mellan tillfarterna och normal fördelning av trafiken i tiden är kapaciteten för en 1-fältig cirkulationsplats omkring 18 000.

Utanför vintersäsongen i Sälenfjällen är kapaciteten mycket god för korsningen E45/väg 71 i Malung. Under de störst belastade dygnet ligger däremot trafikmängderna nära kapacitetstaket för en 1-fältig cirkulationsplats. Med de trafikmängder som tillkommer till följd av att nollalternativet byggs ut och senare genom att planförslaget byggs kommer trafikmängderna definitivt att bli större än kapacitetstaket för en 1-fältig cirkulationsplats.

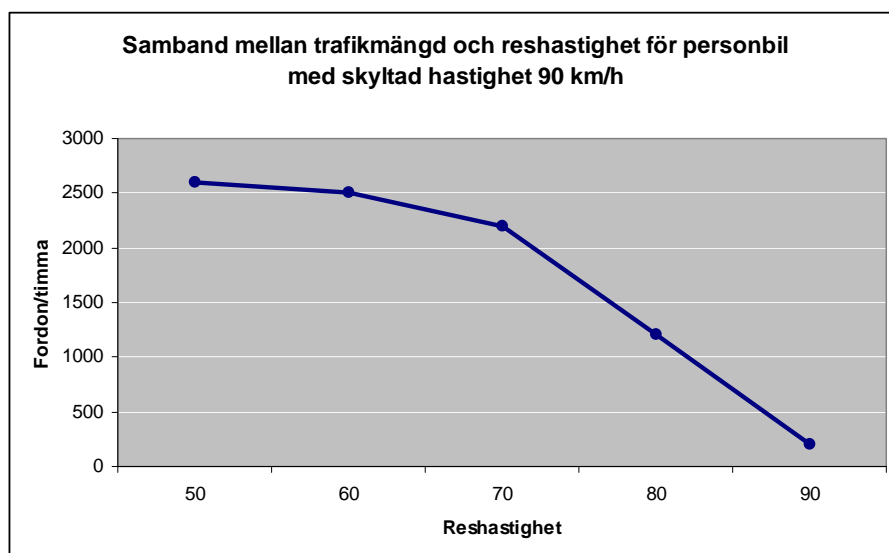
För korsningen väg 71/väg 311 i Sälens by bedöms i dagsläget kapaciteten vara tillräcklig men i samband med att nollalternativet byggs ut är man nära gränsen för vad korsningen klarar (vid 1-fältighet). Med planförslaget behöver korsningens utformning ses över för att öka kapaciteten.

I Malung belastas också Albackskorsningen rv 71/Albacksgatan-Grönlandsvägen av samma trafikmängder på rv 71 mot Sälen och måste därför snarast åtgärdas av trafiksäkerhets- och framkomlighetsskäl. Av samma skäl måste också korsningen rv 71/Kalvtjärnsvägen, Tandådalsvägen i Tandådalen snarast åtgärdas för att inte hindra en fortsatt utveckling av området.

Sträckkapacitet

I diagrammet på nästa sida framgår hur reshastigheten förändras med olika trafikmängder (fordon/timma) för en tvåfältsväg som är skyltad 90 km/h. Exempelvis är reshastigheten 70 km/h om trafikflödet skulle vara cirka 2 200 fordon/dygn.

De största timtrafikflödena på väg 71 norr om Transtrand uppgår idag till ca 1300 fordon/timma och fordonens reshastighet vid detta flöde är ca 70 km/h.

Samband mellan reshastighet och trafikmängd (Källa: Vägverket effektsamband 2000)

Konsekvenserna för trafik och trafiksystem, som den föreslagna utvecklingen av Sälensfjällen bedöms ge upphov, till har analyserats i rapporten *Analys av vägtrafiken till följd av föreslagen utbyggnad i Sälensfjällen*.

Enligt analyserna kommer trafikmängderna att öka med cirka 25% i nollalternativet och med cirka 45% i planförslaget jämfört med nuläget.

Den relativa ökningen för trafiken under maxdygnet liksom för årsmedeldygn bedöms blir cirka 25% från nuläget till nollalternativet och något lägre ökning från nollalternativet till planförslaget.

Väg	Vägavsnitt	Ökning från alternativ		
		Nuläget	Noll	Nuläget
		Till alternativ		
		Noll	Planförslaget	Planförslaget
71	Transtrand – Sälens by	+2 600	+ 2 400	+ 5 000
	Sälens by - Sälstättern	+1 800	+2 200	+ 4 000
	Sälstättern - Högfjället	+1 400	+1 400	+ 2 800
	Högfjället - Tandådalen	+1 300	+1 200	+ 2 500
311	norr Sälens by	+ 900	+200	+ 1 100

Trafik under maxdygn för **nollalternativ** (ökning från nuläget) och **planförslag – hög** (ökning från nollalternativet)

Fjällvägen

Trafiksituationen på vägnätet i fjällområdet präglas av stugbyarnas lägen, skidanläggningarnas lägen med dess öppettider och parkeringar. Trafiken koncentreras till skidanläggningarnas öppnings- och stängningstider vilket leder till ett tidvis mycket stort behov av kapacitet.

Redan idag är situationen besvärande vid bland annat utfarterna från Tandådalens- och Hundfjällets parkeringar.

Den ökande trafiken till följd av planförslaget innebär att det kommer att bli nödvändigt att se över trafikutformningen av Fjällvägen för att förbättra kapaciteten i de delar som idag har problem.

Väg 71 norr om Transtrand

Timtrafikflödena på väg 71 norr om Transtrand uppgår till 1 300 fordon/-timma och fordonens hastighet är cirka 70 km/h.

Enligt analyserna kommer trafikmängderna att öka med cirka 25% i nollalternativet och med cirka 45% i planförslaget jämfört med nuläget. Detta innebär att timtrafikflödena skulle öka till drygt 1 600 fordon/timma respektive nästan 1 900 fordon/timma i planförslaget. Detta betyder att man kan förvänta sig att reshastigheten minskar ytterligare med 10 – 20 km/h till 50 – 60 km/h.

Utformning vägnätet

För att uppnå en godtagbar trafiksäkerhetsnivå krävs att vägnätet ges en lämplig utformning i förhållande till trafikflödet och mängden oskyddade trafikanter. Detta styrs dock i senare planeringsskeden.

Slutsats

Den trafikökning, som bedöms ske genom en utbyggnad i Sälenfjällen enligt översiktsplanen, innebär att korsningarna i Malung och Sälen är otillräckliga på sikt. Senast när nollalternativet är uppnått bör cirkulationsplatsernas utformning ses över för att öka kapaciteten. Åtgärdsbehov kan också finnas på vägsträckor.

Förbättrad kapacitet behövs även i trafikintensiva korsningar utmed Fjällvägen, t ex vid Tandådalen.

Den låga standarden på väg 71 mellan Malung och Sälens by innebär med de beräknade framtida trafikmängderna allt lägre reshastigheter i samband med maxdygnen, vilket innebär att vägstandarderna på sikt bör förbättras.

10.5.2 Åtgärdsbehov för vattenförsörjning och avloppshantering vid utbyggnad av Sälenfjällen

I avsnittet 9.2.3 *Påverkan på vatten*, beskrivs de åtgärder som behöver vidtas i samband med planerad utbyggnad för att klara vattenförsörjning och avloppshantering.

För att möjliggöra att en utbyggnad ska kunna ske av cirka 15 000 bäddar enligt alternativ planförslag – hög inom planperioden krävs en rad investeringar på vatten- och avloppssidan främst för att klara försörjning av Stöten, Tandådalen-Hundfjället, Säläteren och Lindvallen. Behövliga investeringar med tillhörande grov kostnadsuppskattning redovisas nedan.

Stöten

Vattenproduktionen i Granfjällsstöten är i dagsläget begränsad. Att öka kapaciteten inom vattenproduktion med nya brunnar samt förbättra reservoarvolymen så att den uppnår 10 000 bäddar (nytt tillstånd för reningsverket) bedöms inte vara något problem.

En utökning av avloppskapaciteten utöver de 11 650 bäddar som erhållits genom nytt tillstånd på reningsverket kommer sannolikt att medföra relativt omfattande investeringar.

Alternativet *planförslag – hög* redovisar en bedömd utbyggnad utöver nollalternativet på ca 1 400 bäddar, vilket vid planperiodens slut resulterar i ett sammanlagt bäddantal på ca 10 000. VA-försörjningen klaras därmed för planförslaget om vattenproduktionen ökas.

Tandådalen-Hundfjället

Vattenproduktionen i Tandådalen klarar en kapacitetsökning på 13 500 jämfört med nuläget. Vattenproduktionen i området får därmed anses säkrad under överskådlig framtid.

Kapaciteten vid högbelastningstimmar kommer dock innan dess att vara en begränsande faktor. Detta märks redan idag vid vattenverket där den lilla låg-reservoaren skapar en flaskhals. Under planperioden kommer det sannolikt att krävas ytterligare en högreservoar och eventuellt en större lågreservoar vid vattenverket.

Avloppsreningsverket är idag fullbelastat. Ytterligare högre kapacitet går troligen inte att skapa p.g.a. den känsliga recipienten Tandån. Reningsverket fungerar idag väl förutom slutpoleringen i filter. Inom några år måste därför investeringar göras i en ny slutpolering för verket. I området anslutet till Tandådalens avloppsreningsverk klaras en ytterligare utbyggnad av 360 bäddar jämfört med nollalternativet. Ytterligare kapacitetsökning inom Tandådalen-Hundfjället kan bara genomföras genom ökad pumpning till Sälkfjällets avloppsreningsverk. För att klara ytterligare utbyggnad finns två alternativ.

- 1 Alla tillkommande bäddar lokaliseras i det område inom Tandådalen-Hundfjället där de kan anslutas direkt till överföringsledningen till Sälkfjällets avloppsreningsverk.
- 2 Ny pumpstation och tryckledning från Tandådalens avloppsreningsverk till den punkt där befintlig överföringsledning börjar. Därmed ökar upptagningsområdet för avloppsvatten och totalt kan ca 7 820 bäddar utöver nollalternativet byggas. Planförslaget redovisar en bedömd utbyggnad utöver nollalternativet på ca 4 100 bäddar. VA-försörjningen klaras därmed.

Utredning pågår dessutom kring behov av förstärkningar på självfallsledningen från Högfjället till Sälkfjällets avloppsreningsverk samt befintligt ledningssystem i Tandådalen.

Planförslaget redovisar en bedömd utbyggnad utöver nollalternativet på ca 4 100 bäddar, vilket vid planperiodens slut resulterar i ett sammanlagt bäddantal på ca 26 500. Vattenförsörjningen klaras eftersom vattenverket har en kapacitet på ca 28 800 bäddar. Avloppsförsörjningen klaras dock inte med befintligt tryckledningssystem, utan ny tryckledning från reningsverket till befintlig överföringsledning måste så småningom byggas ut.

Sälsäteren (Lindvallen)

Grundvattnet som försörjer Lindvallens vattenverk är begränsat. Vid full utbyggnad enligt redan fastställda detaljplaner återstår kapacitet för ca 2 000 bäddar.

Det förslag som för närvarande är aktuellt för att tillgodose behovet av vatten är inducerad infiltration vid Dalälven med efterföljande tryckstegring upp till Lindvallen. Samordningsvinster kan göras med andra ledningar som kan behöva läggas längs sträckan.

I området mellan Sälsäteren – Högfjället finns ett flertal privata aktörer och samfällighetsföreningar. Eftersom ingen har helhetsansvaret är det i dagsläget inte möjligt att bedöma de framtida förutsättningarna för vattenförsörjning av detta område. En utredning kring förutsättningarna för vattenförsörjning i området har påbörjats av kommunen under 2008. Först efter denna kan behovet av eventuella restriktioner eller åtgärder fullt ut bedömas. Utredningen kommer ligga som grund i framtida tillståndprocesser avseende ytterligare expansion i området.

När det gäller avloppet så har Sälkfjällets avloppsreningsverk utöver nollalternativet för hela området, Tandådalen till Sälstättern, en kvarvarande kapacitet på 2 150 bäddar. Skulle en överföringsledning enligt steg 2 byggas överskrids även denna kapacitet. På sikt måste således Sälkfjällets avloppsreningsverk byggas ut.

En utredning kring att utöka avloppsreningskapaciteten på fjället har påbörjats under 2008. En ny tillståndsansökan kommer att bli aktuell för Sälkfjällets ARV. I samband med ombyggnationen kommer en ny utloppsledning ner till Västerdalälven att byggas. Nuvarande slambehandling behöver även ses över för att säkerställa en långsiktigt hållbar lösning. Reningsverket är så pass stort så risken för att ett biologiskt reningssteg måste installeras är betydande. Största nackdelen med ett biologiskt reningssteg är inte själva investeringen utan att få det att starta, och dessutom fungera bra, vid säsongstarten. Ett av de alternativ som utreds är även att minska anslutningen till Tandådalens ARV jämfört med dagens situation och istället leda över än mer avloppsvatten till Sälkfjällets ARV. I ett sådant scenario kommer miljön att avsevärt förbättras i recipienten Tandån. Det finns även en alltmer ökad risk för krav på kväverening vid en ny tillståndsansökan. En sådan reningsprocess är svår att få tekniskt att fungera bra under de förutsättningar som råder på fjället, dvs kallt klimat och säsongvariationer.

Ett alternativ som tidigare var aktuellt, var att bygga ut Sälens ARV och leda ner stora delar av avloppsvattnet från fjället med självfall till reningsverket. Detta alternativ har dock förkastats då det visat sig bli alltför höga investeringskostnader. Risk för luktproblem vid slamhanteringen är också en anledning att inte bygga ut reningsverket nere i Sälens by. Att bygga ut Sälkfjällets ARV har visat sig vara mest fördelaktigt av flera skäl. Miljömässigt blir det ett likvärdigt alternativ att bygga ut Sälkfjällets ARV jämfört med att bygga ut Sälens ARV. Detta då den nya utloppsledningen medför att belastningen på Köarån upphör.

Slutsats

För att klara vattenförsörjning och avloppshantering vid utbyggnad inom Sälensfjällsområdet krävs ett flertal åtgärder under planperioden.

10.5.3 Åtgärdsbehov för kraftförsörjning vid utbyggnad av Sälensfjällen

Åtgärdsbehov för kraftförsörjning vid utbyggnad av Sälensfjällen

I översiktsplanen, under avsnitt 4.13 *Teknisk försörjning och energi*, påtalas att nuvarande högspänningsnät som försörjer fjällområdet är sårbart pga begränsad möjlighet till rundmatning, och det får med de utbyggnadsplaner som finns inom en relativt nära framtid också otillräcklig kapacitet.

Slutsats

För att klara en säker kraftförsörjning av Sälensfjällen krävs förstärkningar av kraftledningsnätet.

10.6 Lokalisering och utformning av bebyggelse m m

I översiktsplanen redovisas kommunens ställningstagande till var och hur permanentbostäder, turistanläggningar, fritidsbostäder, industriell verksamhet, handel och service får uppföras i det centrala fjällområdet, fjällområdets randzon och i övriga kommundelar, se *kapitel 7.4-7.9*. Dessa följs till del av områdesvisa rekommendationer i *kapitel 8*.

Lokalisering

Permanentbostäder

I översiktsplanen ges riktlinjer att ny permanentbebyggelse ur samhällsekonomisk synpunkt främst bör tillkomma inom eller i nära anslutning till orter/byar med redan uppbyggd och mer komplett samhällsservice samt i anslutning till annan etablerad permanentbebyggelse i dalgångarna. Konsekvenserna av detta blir en god hushållning med markresurserna, gynnsam inverkan på kommunalekonomin, bra underlag till befintlig samhällsservice i byarna samt underlättande av kommunens planering för barn- och äldreomsorg, skolor etc.

Turistanläggningar

I översiktsplanen ges riktlinjen att tillkomsten av helt nya turistanläggningar eller utveckling av befintliga anläggningar i helt nya områden ska föregås av att fördjupad översiktsplan upprättas med därpå följande detaljplaneläggning. Konsekvenserna av sådana exploateringar redovisas i kommande fördjupade översiktsplaner.

Fritidsbostäder

I översiktsplanen ges riktlinjen att tillkomsten av fritidsbostäder inom det centrala fjällområdet i så stor utsträckning som möjligt ska bygga på principen förtätningar och kompletteringar inom och i omedelbar anslutning till redan ianspråktaga områden. En restriktiv inställning råder mot bebyggelse som ianspråkta helt nya markområden som inte är redovisade i denna översiktsplan.

I fjällområdets randzon redovisas en återhållsam inställning till nya fritids- hus på egna avstyckade tomter. I princip bör endast kompletteringar till befintlig fritidsbebyggelse tillåtas. Någon eller några helt nya boendeanläggningar av måttlig storlek (10-50 lgh) kan övervägas där detta gynnar sysselsättning, serviceunderlag för butiker eller det lokala näringslivet.

I övriga kommunen bör ny fritidsbebyggelse där så är möjligt samlas till grupper av hus. Nylokalisering av enstaka fritidshus inom tidigare ej ianspråktaga områden bör undvikas.

Konsekvenserna av ovanstående blir en god hushållning med markresurserna, gynnsam inverkan på kommunalekonomin samt ett stärkt underlag för ett stort antal företag i hela kommunen, men också i dess kringområden, som helt eller delvis har sin utkomst genom turistnäringen.

Industriell verksamhet

Fjällexploateringarna framkallar ett visst behov av ytor för industriella verksamheter, upplag m m med anknytning till turistnäringen. I översiktsplanen sägs att verksamheter som inte pga funktionskrav måste lokaliseras i direkt anslutning till fjällanläggningarna ska lokaliseras utanför fjällanläggningarna i anslutning till den permanenta bebyggelsen eller i anslutning till övergripande vägnät.

Sådana lokaliseringsprinciper ger mindre störningar (buller från verksamheter, tung trafik etc) gentemot fritidsbostäder inom fjällanläggningarna och skapar bättre expansionsmöjligheter för verksamheterna. Marken inom fjäll-

anläggningarna kan också användas effektivare för expansion av boende, vilket kräver närhet till backsystem.

Handel och service

I översiktsplanen framhålls att kommunen understödjer servicesatsningar i Sälens by, Rörbäcksnäs, Sörsjön och andra etablerade servicecentra i dalgången Sälen-Lima.

Sälens by utgör basorten för turismen i Sälensfjällen. Kommunens ambition är att förstärka denna roll och göra byn attraktiv för serviceetableringar genom att medverka till en medveten satsning på turismen i byn. Vidare understödjer kommunen servicesatsningar i Rörbäcksnäs, Sörsjön och andra etablerade servicecentra i dalgången Sälen-Lima.

I översiktsplanen anges att inom det centrala fjällområdet bör dagligvaruhandel och annan specialvaruhandel, restauranger etc få utvecklas så att den motsvarar behoven i respektive delområde. Viktigt är emellertid att den kommersiella servicen främst tillåts utvecklas som förstärkning av redan etablerade centrumbildningar, inom eller i direkt anslutning till redan etablerade centra eller inom områden som på sikt planeras att bli mer integrerade med anläggningarna. I område A 8 *Lindvallen östra* föreslås, på grund av det strategiskt goda läget för handel i anslutning till den östra tillfarten till Lindvallen och söder om Fjällvägen och då ett konsumentbehov kan finnas av även extern etablering i anslutning till huvudvägnätet, att handelsetablering ska vara möjlig i en zon utmed Fjällvägen efter detaljplaneläggning. För ett närliggande delområde i A13 förs motsvarande resonemang.

I översiktsplanen framhålls vidare att det är av vikt att välbelägna byggrätter för service, handel och verksamheter kan tillskapas i Malung. Kommunen bedömer det vidare som möjligt att få pröva handelsetableringar av olika slag även i halvexterna lägen inom Malungs tätort. Etableringarna bör dock lokaliseras så att de har goda förutsättningar att på ett bra sätt hänga samman med Malungs centrum. Vidare understödjer kommunen servicesatsningar i Öje, Malungsfors, Yttermalung och Tyngsjö.

Rekommendationerna ovan skapar förutsättningar för en förstärkning och utveckling av handel och service i redan etablerade centrumbildningar/byar dit ny bebyggelse även huvudsakligen föreslås förläggas. Vidare bidrar rekommendationerna till ett bättre nyttjande av befintliga strukturer (vägar, parkeringar, ledningsnät etc).

Utformning

I översiktsplanens *kapitel 7.10 Bebyggelselokalisering och utformning* redovisas några särskilt viktiga byggnadstekniska restriktioner och gestaltungsprinciper att ta hänsyn till vid lokalisering och utformning av ny bebyggelse samt vid renovering och ombyggnad. Dessa bedöms sammantaget medverka till måluppfyllelse för målet God bebyggd miljö främst vad gäller hur kulturhistoriska och estetiska värden ska tas till vara och utvecklas. Dessa bedöms även medverka till måluppfyllelse för två av de fem delmål som anges i regeringens handlingsprogram för arkitektur och formgivning.

- Arkitektur, formgivning och design ska ges goda förutsättningar för sin utveckling
- Kulturhistoriska och estetiska värden i befintliga miljöer ska tas till vara och förstärkas.

I kommunens framtidsvision, se kapitel 2.3, redovisas att det i kommunen ska finnas attraktiva bostäder och varierande boendeformer för olika skeden i livet, inte minst för ungdomar och äldre. Byggnadstraditionen i byarna är en del av bygdens kulturarv. Vidare anges att det är viktigt att även fritidsbebyggelsen ges

attraktiva lägen och får en god boendemiljö. Även här bedöms principerna som redovisas i översiktsplanen under *kapitel 7.10* verka för måluppfyllelse.

Slutsats

Byggnadstekniska restriktioner och gestaltungsprinciper som redovisas i översiktsplanens kapitel 7.10 bedöms medverka till måluppfyllelse för målet God bebyggd miljö, måluppfyllelse för ett par av regeringens arkitekturmål samt verka för uppfyllande av kommunens framtidsvision i kapitel 2.3.

10.7 Risker

I översiktsplanen redovisas riskfaktorer under avsnitt 6 *Miljö och riskfaktorer*.

Den största riskfaktorn är översvämningsrisken utefter delar av Västerdalälven. Kommunen tillämpar vissa angivna dimensionerande högvattennivåer för beredskapsplanering, planläggning och byggande. Utifrån dessa nivåer finns riktlinjer i översiktsplanen för bygglovprövning. I länsstyrelsens regionala underlagsmaterial finns även underlag från SMHI, men dessa angivna områden för 100-årsflöden ligger betydligt högre än kommunens angivna nivåer. SMHI:s underlag kan enligt tekniska kontoret delvis ifrågasättas.

Utefter Västerdalälven finns även viss rasrisk. Enligt översiktsplanens riktlinjer ska hänsyn tas till rasrisk i samband med lovprövning och detaljplaneläggning längs Västerdalälven och andra större vattendrag.

Utbyggnaden av Sälenfjällen genererar mer trafik till och från området. Risken för trafikolyckor ökar därmed.

I samband med utbyggnad av nya väg- och järnvägssträckningar påverkas trafiksituationen så att risken för trafikolyckor i de flesta fall minskar.

Vid omläggning av väg 71 på sträckan Tandö – Bu, tangerar föreslagen vägsträckning inre skyddszon för vattentäkten i Ytternäs och yttre skyddszon för vattentäkten i Limesforsen. Vid trafikolyckor med t ex farligt gods ökar risken att vattentäkterna blir förorenade jämfört med nuvarande vägsträckning.

Utbyggnad med ökad flygtrafik vid Sälens flygplats kan innebära ökade risker för läckage och spridning av kemikalier främst till Stora Tandån som rinner genom rekommendationsområdet.

Slutsats

Skillnaden i SMHI:s underlag för höga flöden och kommunens underlag kan behöva studeras.

Genomförande av översiktplanen bedöms bidra till ökade risker för trafikolyckor och kemikalieolyckor. Risker orsakade av ökad vägtrafik kan dock motverkas av ombyggnad av väg 71 och utbyggnad av Sälenbanan som ger ökad trafiksäkerhet.

11 PÅVERKAN PÅ MILJÖMÅL, RIKSINTRESSEN OCH MILJÖKVALITETSNORMER

11.1 Nationella, regionala och kommunala miljö kvalitetsmål m m

Riksdagen har fastställt 16 nationella miljömål som ska nås inom en generation. Länsstyrelsen i Dalarna har utarbetat regionala mål som reviderats och fastställts i april 2007. Kommunen har utifrån de regionala miljömålen gjort vissa kompletteringar och anpassningar till den egna kommunen. I avsnitt 3 *Hållbar utveckling* redovisas de miljömål som bedöms som relevanta för Malung-Sälens kommun. Tillägg för Dalarna är markerade med blått och tillägg för Malung-Sälens kommun är markerade med grönt.

Nedan redovisas en översiktlig bedömning av översiktsplanens bidag till uppfyllelse av miljö kvalitetsmålen.

Sammantaget bedöms översiktsplanen **bidra till** uppfyllelsen av miljö kvalitetsmålen *Myllrande våtmarker*, *God bebyggd miljö* och *Grundvatten av god kvalitet* samt **delvis bidra** till uppfyllelsen av miljö målen *Levande skogar*, *Levande sjöar och vattendrag*, *Ett rikt odlingslandskap*, *Giftfri miljö*, *Säker strålmiljö* och *Ett rikt växt- och djurliv*. Genomförandet av planförslaget bedöms **delvis motverka** uppfyllelsen av miljö kvalitetsmålet *Storslagen fjällmiljö* och *Begränsad klimatpåverkan*. Övriga miljömål se nedan.

NATIONELLA MILJÖKVALITETSMÅL Dess innebörd	Kommentarer
<p>Storslagen fjällmiljö</p> <p>Fjällen ska ha en hög grad av ursprunglighet vad gäller biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. Verksamheter i fjällen ska bedrivas med hänsyn till dessa värden och så att en hållbar utveckling främjas. Särskilt värdefulla områden ska skyddas mot ingrepp och andra störningar. Inriktningen är att miljö kvalitetsmålet ska nås inom en generation.</p> <p>I Transtrandsfjällen bibehålls karaktären av storslaget landskap med vidsträckt sammanhängande områden utan betesprägel.</p> <p>Fjällens biologiska mångfald bevaras och utvecklas.</p> <p>Kulturmiljövärden knutna till fäbodrar bevaras och utvecklas.</p> <p>Turism, jakt, fiske och annat nyttjande av fjällen liksom bebyggelse och annan exploatering bedrivs med hänsyn till naturens långsiktiga produktionsförmåga, biologisk mångfald, natur- och kulturmiljövärden samt värden för friluftsliv.</p> <p>Låga bullernivåer eftersträvas.</p> <p>Förslitningen av fjällvegetationen minskar och lavtäckets utbredning ökar i omfång och tjocklek. Inom exploateringsområden, både befintliga och tillkommande, begränsas förslitningen i så stor utsträckning som möjligt.</p> <p>Arealen områden med stora rekreationsvärden eller höga natur- och kulturvärden som är fria från buller och andra störningar ökar.</p>	<p>Översiktsplanen bedöms delvis motverka att miljömålet uppfylls.</p> <p>Översiktsplanen syftar till att hitta en balans mellan utbyggnad av Sälen-fjällen och behållande av natur-, kultur- och friluftsvärdena i fjällmiljön Sälen-fjällen.</p> <p>Nya exploateringar förläggs huvudsakligen i anslutning till befintliga anläggningar, vilket innebär att karaktären av storslaget landskap med vidsträckt sammanhängande områden i stort behålls. Större exploateringar utanför befintliga anläggningar och inom helt nya områden ska enligt översiktsplanens rekommendationer föregås av att fördjupade översiktsplaner upprättas med därpå följande detaljplanläggning för att på ett fördjupat sätt studera exploateringarnas påverkan på bl a naturmiljö och landskapsbild.</p> <p>I översiktsplanens kap. 7.10 anges särskilda lokaliserings- och gestaltungsprinciper för fäbodmiljöer i syfte att bevara kulturmiljövärdena hos dessa.</p> <p>Genomförande av planen kommer att innebära ökad trafik och ökat buller med ca 1-2 dB utefter v 71.</p>

Förklaring färgmarkering text	
xxxx	delmål med regional anpassning
xxxx	delmål med kommunal anpassning

<p>Levande skogar</p> <p>Skogens och skogsmarkens värde för biologisk produktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras samt kulturmiljövärden och sociala värden värnas. Inriktningen är att miljö kvalitetsmålet ska nås inom en generation.</p> <p>Skogsmarkens naturgivna produktionsförmåga bevaras och skogsekosystemets naturliga funktioner och processer upprätthålls. Naturlig föryngring används på för metoden lämpliga marker.</p> <p>Skogarnas naturliga hydrologi värnas.</p> <p>Skogar med hög grad av olikåldrighet och stor variation i trädslagssammansättning värnas. Skogarnas biologiska mångfald värnas.</p> <p>Skötselkrävande skogar med höga natur- och kulturmiljövärden värnas så att värdena bevaras och förstärks, t ex fåbodmiljöer, finnbosättningar och lövskog i älvdalgångar.</p> <p>Kulturpåverkan i form av äldre skötselformer, t ex svedjebbruk och skogsbyte, värnas och skogens betydelse för upplevelser av kulturmiljöer tas tillvara.</p> <p>Skogens betydelse för naturupplevelser och friluftsliv tas tillvara. Särskilt i tätortsnära och turistiskt attraktiva områden bör ett skogsbruk bedrivas med inriktning på en tilltalande landskapsbild.</p>	<p>Översiktsplanen bedöms delvis bidra till att miljömålet uppfylls.</p> <p>I översiktsplanen redovisas den skogsmark som har särskilt höga värden ur natur-, kultur- och friluftslivssynpunkt (E-områden). För dessa områden ges rekommendationer som avser att bidra till att långsiktigt bevara värdena. Övrig skog (F-områden), som även den är värdefull vad gäller biologisk mångfald, friluftsliv etc, ges generella hänsynsrekommendationer (kap 4.11).</p> <p>Skogsmark kommer främst att beröras av utbyggnad inom Sälenfjällen, inkl. Sälens by. Skogsmark kommer även att beröras vid omläggning av rv 71 på delen från Almasjön söder om Yttermalung till Östra Utsjö samt vid förlängning av Västerdalsbanan.</p> <p>Utbyggnad av vindkraft bedöms i liten mån påverka skogsbruket negativt.</p>
<p>Myllrande våtmarker</p> <p>Våtmarkernas ekologiska och vattenhushållande funktion i landskapet ska bibehållas och värdefulla våtmarker bevaras för framtiden.</p> <p>I kommunen finns rikligt med våtmarker av varierande slag, med bevarad biologisk mångfald och bevarade kulturhistoriska värden.</p> <p>Våtmarker skyddas så långt möjligt mot dränering, torvtäkter, vägbyggen och annan exploatering. Senast 2008 ska skogsbilvägar i Dalarna inte byggas över våtmarker med höga natur- och kulturvärden.</p> <p>Våtmarkernas värde för friluftsliv värnas. Särskilt värnas de stora öppna myrarna, vars storlek och orördhet ger stora friluftsvärden.</p>	<p>Översiktsplanen bedöms bidra till att miljömålet uppfylls.</p> <p>I översiktsplanen redovisas våtmarker som ingår i myrskyddsplanen eller ingår i länets våtmarksinventering och är av klass 1 och 2 (E-områden). För dessa områden ges rekommendationer som avser att bidra till att långsiktigt bevara värdena. I dessa områden bör skogsbruk bedrivas med särskild hänsyn.</p> <p>Ett stort antal våtmarker av klass 3 och 4 finns även inom F-områden. Även i dessa områden anger översiktsplanen rekommendationer för att skogsbruk bör bedrivas med hänsyn till de naturvärden som finns i området.</p> <p>I översiktsplanen föreslagna exploateringar berör i liten omfattning myr- och våtmarker. En förlängning av Västerdalsbanan kan vid en utbyggnad komma att beröra myr- och våtmarker, i vilken omfattning är svårt att bedöma i detta översiktliga skede.</p>
<p>Levande sjöar och vattendrag</p> <p>Sjöar och vattendrag ska vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer ska bevaras. Naturlig produktionsförmåga, biologisk mångfald, kulturmiljövärden samt landskapets ekologiska och vattenhushållande funktion ska bevaras samtidigt som förutsättningar för friluftsliv värnas. Inriktningen är att miljö kvalitetsmålet ska nås inom en generation.</p> <p>Sjöars, stränders och vattendrags stora värden för natur- och kulturupplevelser samt bad- och friluftsliv värnas och utvecklas hänsynsfullt och långsiktigt.</p> <p>Fiskar och andra arter som lever i eller är direkt beroende av sjöar och vattendrag kan fortleva i livskraftiga bestånd. I de mest värdefulla av de påverkade vattenmiljöerna har vandrings- och spridningsmöjligheter för vattenlevande arter återskapats.</p> <p>I dagens oexploaterade och i huvudsak opåverkade vattendrag är naturliga vattenflöden och vattennivåer bibehållna och i vattendrag som påverkas av reglering är</p>	<p>Översiktsplanen bedöms delvis bidra till att miljömålet uppfylls.</p> <p>I översiktsplanen redovisas sjöar och vattendrag som har särskilt höga värden ur natur- och friluftslivssynpunkt samt är av värde för det lokala friluftslivet och fritidsfisket (E-områden). För dessa områden ges rekommendationer som avser att bidra till att långsiktigt bevara värdena. Utöver dessa ges rekommendationer för vattendrag som ingår i andra delområden (främst B-områden).</p>

<p>vattenflöden så långt möjligt anpassade med hänsyn till biologisk mångfald</p> <p>Sjöar och vattendrag har God ytvattenstatus med avseende på artsammansättning och kemiska och fysikaliska förhållanden.</p>		<p>Förklaring färgmarkering text</p> <p>xxxx delmål med regional anpassning</p> <p>xxxx delmål med kommunal anpassning</p>
<p>Ett rikt odlingslandskap</p> <p>Odlingslandskapets och jordbruksmarkens värde för biologisk produktion och livsmedelsproduktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden och kulturmiljövärdena bevaras och stärks. Inriktningen är att miljö kvalitetsmålet ska nås inom en generation.</p> <p>Odlingslandskapet brukas på sådant sätt att negativa miljöeffekter minimeras och den biologiska mångfalden gynnas.</p> <p>Odlingslandskapet är öppet och variationsrikt med betydande inslag av småbiotoper och vattenmiljöer. Jordbruksmarken skyddas i största möjliga utsträckning mot förändrat markutnyttjande.</p> <p>Biologiska och kulturhistoriska värden i odlingslandskapet som uppkommit genom lång, traditionsenlig skötsel bevaras eller förbättras. Unika brukningsstrukturer beaktas särskilt.</p> <p>Odlingslandskapet byggnader och bebyggelsemiljöer med särskilda värden bevaras och utvecklas. Den unika timmerhuskulturen i bymiljöer, fäbodan och finnbo-sättningar beaktas särskilt.</p> <p>Odlingslandskapet värde för landskapsbild, friluftsliv, turism och andra sociala värden bevaras eller utvecklas.</p>	<p><i>Översiktsplanen bedöms delvis bidra till att miljömålet uppfylls, trots att viss utbyggnad kan komma att ske på odlingsmark. Miljömålet bedöms dock främst uppfyllas genom jordbrukspolitiska åtgärder.</i></p> <p><i>Nästan all jordbruksmark ligger i anslutning till Västerdalälven och de byar som har beskrivits i översiktsplanens B-områden. Odlingsmark finns även i viss utsträckning i fäbodmiljöerna som beskrivs i planens E-områden.</i></p> <p><i>Rekommendationer finns att jordbruksintresset ska beaktas och att det är angeläget att det öppna odlingslandskapet bibehålls.</i></p> <p><i>I översiktsplanen anges att nuvarande arealer jordbruksmark bör bevaras för jordbruksändamål så långt det är rimligt med hänsyn till andra motstående intressen. I den mån bebyggelse behöver uppföras på jordbruksmark bör den i första hand lokaliseras i kanten av öppen jordbruksmark.</i></p> <p><i>Vidare ges rekommendationer om att så långt möjligt undvika skogsplantering av jordbruksmark, att befintliga jordbruksföretags behov ska tillmätas en betydande vikt vid avvägningssituationer gentemot bebyggelseintressen, att det fjällnära jordbruket och fäbodbruket bör bevaras och ges möjlighet att utvecklas, att en lokal produktion av livsmedel bör eftersträvas, att gårdsbruk med djurhållning bör ges goda förutsättningar för att fortleva och utvecklas samt att åker-, ängs- och hagmarker i största möjliga utsträckning bör bevaras.</i></p> <p><i>För fäbodan, utbyar samt odlade utmarker anges i översiktsplanen att öppna marker bör bibehållas samt att bebyggelse ej bör tillkomma på öppen vall eller inom områden med värdefull ängs- och betesmark.</i></p> <p><i>I översiktsplanens kap. 7.10 anges särskilda lokaliserings- och gestaltungsprinciper för uppförande av ny bebyggelse eller vid renovering och ombyggnad av befintlig bebyggelse på landsbygden och i byar, på fjället och inom fäbodmiljöer i syfte att bevara bebyggelsens och bebyggelsemiljöernas ev. värden.</i></p>	
<p>God bebyggd miljö</p> <p>Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas. Inriktningen är att miljö kvalitetsmålet ska nås inom en generation.</p> <p>Den bebyggda miljön ger skönhetsupplevelser och trevnad samt har ett varierat utbud av bostäder, arbets-</p>	<p><i>Översiktsplanen bedöms bidra till att miljömålet uppfylls.</i></p> <p><i>I översiktsplanen finns bl a följande redovisat och som sammanlagt bedöms bidra till en god bebyggd miljö:</i></p> <p><i>- områden som har särskilt höga värden ur natur-, kultur- och friluftslivssynpunkt (E-områden). För dessa områden ges rekommendationer som avser att bidra till att långsiktigt bevara värdena.</i></p>	

<p>platser, service och kultur så att alla människor ges möjlighet till ett rikt och utvecklande liv och så att omfattningen av människors dagliga transporter kan minskas.</p> <p>Det kulturella, historiska och arkitektoniska arvet i form av byggnader och bebyggelsemiljöer samt platser och landskap med särskilda värden värnas och utvecklas.</p> <p>En långsiktigt hållbar bebyggelsestruktur utvecklas, både vid nylokalisering av byggnader, anläggningar och verksamheter och vid användning, förvaltning och omvandling av befintlig bebyggelse.</p> <p>Boende- och fritidsmiljön, samt så långt som möjligt arbetsmiljön, uppfyller samhällets krav på gestaltning, frihet från buller, tillgång till solljus, rent vatten och ren luft.</p> <p>Natur- och grönområden med närhet till bebyggelsen och med god tillgänglighet värnas så att behovet av lek, rekreation samt ett hälsosamt lokalklimat kan tillgodoses.</p> <p>Miljöanpassade kollektivtrafiksystem av god kvalitet finns och förutsättningarna för säker gång- och cykeltrafik är goda.</p> <p>Människor ska inte utsättas för skadliga luftföroreningar, bullerstörningar, skadliga radonhalter eller andra oacceptabla hälso- eller säkerhetsrisker,</p> <p>Mark- och vattenområden är fria från gifter, skadliga ämnen och andra föroreningar.</p> <p>Användningen av energi, vatten och andra naturresurser sker på ett effektivt, resursbesparande och miljöanpassat sätt och främst förnybara energikällor används.</p> <p>Naturgrus nyttjas endast när ersättningsmaterial inte kan komma i fråga med hänsyn till användningsområdet. Naturgrusavlagringar med stort värde för dricksvattenförsörjningen och för natur- och kulturlandskapet bevaras.</p> <p>Den totala mängden avfall och avfallens farlighet minskar. Avfall och restprodukter sorteras så att de kan behandlas efter sina egenskaper och återföras i kretsloppet i ett balanserat samspel mellan bebyggelsen och dess omgivning.</p> <p>Fysisk planering och samhällsbyggande i Dalarna ska senast 2010 grundas på program och strategier för hur stora naturområden, som endast obetydligt är påverkade av olika ingrepp i miljön, så långt som möjligt ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan påverka områdets karaktär.</p>	<p>- i kapitel 7 redovisas var och hur bostäder, turistanläggningar, industrier, handel och service får uppföras i kommunen, särskilt viktiga byggnadstekniska restriktioner att ta hänsyn till vid lokalisering och utformning av ny bebyggelse samt särskilt viktiga gestaltungsprinciper att ta hänsyn till vid uppförande av ny bebyggelse eller vid renovering och ombyggnad av befintlig bebyggelse på landsbygden och i byar, på fjället och inom fåbodemiljöer.</p> <p>- nuvarande och framtida miljömål och miljökvalitetsnormer för halten av kvävedioxid bedöms uppnås i Malungs tätort. Bensenhalten måste dock sänkas något för att det långsiktiga miljömålet (Dalarnas miljömål) ska kunna uppnås om en generation (cirka 25 år).</p> <p>- översiktsplanen belyser bullerfrågan och anger de riktvärden för buller som gäller.</p> <p>- restriktivitet anges mot uttag av naturgrus (galciclufviala avlagringar).</p> <p>- i översiktsplanen redovisas att källsortering av avfall planeras att ske i hela kommunen efter utgången av 2008.</p> <p>- i kapitel 4.7 i översiktsplanen redovisas områden av värde för friluftsliv och rekreation.</p> <p>- i kapitel 7.11 redovisas områden som bedöms utgöra stora opåverkade områden i kommunen.</p> <p>I översiktsplanen redovisas en utveckling av Sälentjällen som erbjuder goda möjligheter till fysisk aktivitet. I översiktsplanen värnas även om tillgången till natur med möjlighet till friluftsliv inom i första hand E-områdena, vilket skapar goda möjligheter till fysisk aktivitet i form av skidåkning, vandring, jakt och fiske m m.</p>
<p>Grundvatten av god kvalitet</p> <p>Grundvattnet ska ge en säker och hållbar dricksvattenförsörjning samt bidra till en god livsmiljö för växter och djur i sjöar och vattendrag. Inriktningen är att miljökvalitetsmålet ska nås inom en generation.</p> <p>Grundvattnets kvalitet påverkas inte negativt av mänskliga aktiviteter som markanvändning, uttag av naturgrus, energiutvinning ur jord, berg och grundvatten, tillförsel av föroreningar m m.</p> <p>Förbrukning eller annan mänsklig påverkan sänker inte grundvattennivån så att tillgång och kvalitet äventyras.</p> <p>Grundvattnet har så låga halter av föroreningar orsakade av mänsklig verksamhet att dess kvalitet uppfyller kraven för god dricksvattenkvalitet enligt gällande svenska normer för dricksvatten och kraven på God grundvattenstatus enligt EG:s ramdirektiv för vatten.</p>	<p>Översiktsplanen bedöms bidra till att miljömålet uppfylls.</p> <p>I översiktsplanen redovisas vattentäkter och områden som utgör grundvattenresurser. Byggnadsnämnden bevakar i samråd med miljönämnden att befintliga vattentäkter inte påverkas negativt vid beslut om planer eller annan markanvändning. Restriktivitet gäller mot uttag av naturgrus (galciclufviala avlagringar), som kan påverka grundvattnet negativt.</p>
<p>Ingen övergödning</p> <p>Halterna av gödande ämnen i mark och vatten ska inte ha någon negativ inverkan på människors hälsa, förutsättningarna för biologisk mångfald eller möjligheterna till allsidig användning av mark och vatten. Inriktningen är</p>	<p>Detta har inte bedömts vara en fråga för översiktsplanen utan får hanteras i annan ordning.</p>

<p>att miljö kvalitetsmålet ska nås inom en generation.</p> <p>Sjöar och vattendrag uppfyller när det gäller näringshalten kraven God ekologisk status enligt definitionen i EG:s ramdirektiv för vatten.</p>	
<p>Bara naturlig försurning</p> <p>De försurande effekterna av nedfall och markanvändning ska underskrida gränsen för vad mark och vatten tål. Nedfallet av försurande ämnen ska heller inte öka korrosionshastigheten i tekniskt material eller kulturföremål och byggnader. Inriktningen är att miljö kvalitetsmålet ska nås inom en generation.</p> <p>Onaturlig försurning av marken och vattnet motverkas så att den naturgivna produktionsförmågan, arkeologiska föremål och den biologiska mångfalden bevaras.</p>	<p>Översiktsplanen bedöms inte påverka förutsättningarna att uppnå miljömålet.</p> <p>Översiktsplanen redovisar i kapitel 6.9 översiktligt försurningssituationen för mark och vatten samt den kalkning som sker i kommunen.</p> <p>Ett genomförande av planförslaget medför att trafiken ökar vilket ger upphov till ökad försurning. Tillskottet av biltrafik kan minskas om Västerdalsbanan byggs ut enligt planförslaget.</p>
<p>Giftfri miljö</p> <p>Miljön ska vara fri från ämnen och metaller som skapats i eller utvunnits av samhället och som kan hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden.</p> <p>Förorenade områden är undersökta och vid behov åtgärdade.</p>	<p>Översiktsplanen bedöms delvis bidra till att miljömålet uppfylls.</p> <p>Översiktsplanen redovisar översiktligt förorenad mark i kapitel 6.7.</p>
<p>Skyddande ozonskikt</p> <p>Ozonskiktet ska utvecklas så att det långsiktigt ger skydd mot skadlig UV-strålning.</p> <p>Kommun verkar för att halterna av klor, brom och andra ozonnedbrytande ämnen i stratosfären inte överstiger naturliga nivåer.</p> <p>Inom loppet av en generation ska användningen av ozonnedbrytande ämnen i kommunen vara avvecklad.</p>	<p>Detta har inte bedömts vara en fråga för översiktsplanen utan får hanteras i annan ordning.</p>
<p>Säker strålmiljö</p> <p>Människors hälsa och den biologiska mångfalden ska skyddas mot skadliga effekter av strålning i den yttre miljön.</p> <p>Riskerna med elektromagnetiska fält kartläggs på nationell nivå och nödvändiga åtgärder vidtas i takt med att eventuella risker identifieras.</p>	<p>Översiktsplanen bedöms delvis bidra till att miljömålet uppfylls.</p> <p>I översiktsplanen redovisas gällande riktvärden och kunskap om hälsoaspekter vad gäller elektromagnetisk strålning samt osäkerhet beträffande denna kunskap.</p>
<p>Frisk luft</p> <p>Luften ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas. Inriktningen är att miljö kvalitetsmålet ska nås inom en generation.</p> <p>Halten av kvävedioxid ska inte överskrida 20 mikrogram/m³ som årsmedelvärde och 60 mikrogram/m³ som timmedelvärde år 2010. Timmedelvärdet får överskridas högst 175 timmar per år.</p> <p>Halten av bensen bör inte överskrida 1 µg/m³ (generationsmål om 25 år).</p> <p>Även om gränsvärden inte uppnås ska generellt eftersträvas en så ren och utsläppsfri luft som möjligt såväl inom bebyggda miljöer som inom rekreationsområden.</p>	<p>Översiktsplanen bedöms inte påverka förutsättningarna att uppnå miljömålet.</p> <p>I översiktsplanen redovisas ett utdrag ur länsstyrelsens genomförda mätningar av luftföroreningar i kommunen under 2001-2005. Nuvarande och framtida miljömål och miljö kvalitetsnormer för halten av kvävedioxid bedöms uppnås i Malungs tätort. Bensenhalten måste dock sänkas något för att det långsiktiga miljömålet (Dalarnas miljömål) ska kunna uppnås om en generation (cirka 25 år). Sänkning av bensenhalten kan delvis uppnås genom ändrad fordonspark och nya bränslen vilket inte är en fråga som översiktsplanen styr över.</p>
<p>Ett rikt växt- och djurliv</p> <p>Den biologiska mångfalden skall bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer. Arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner och processer skall värnas. Arter skall kunna fortleva i långsiktigt livskraftiga bestånd med tillräcklig genetisk variation. Människor skall ha tillgång till en god natur- och kulturmiljö med rik biologisk mångfald, som</p>	<p>Översiktsplanen bedöms delvis bidra till att miljömålet uppfylls.</p> <p>I översiktsplanen redovisas områden som har särskilt höga värden ur natur-, kultur- och friluftslivssynpunkt (E-områden). För dessa områden ges rekommendationer som avser att bidra</p>

Förklaring färgmarkering text

xxxx delmål med regional anpassning

xxxx delmål med kommunal anpassning

<p>grund för hälsa, livskvalitet och välfärd.</p> <p>Samhällets insatser för att bevara den biologiska mångfalden bedrivs med ett landskapsperspektiv på förvaltningen av ekosystemen. Ekosystemens buffertförmåga bibehålls, dvs. förmågan att klara av förändringar och vidareutvecklas, så att de kan vara fortsatt produktiva och leverera varor och tjänster.</p> <p>Landskapet, sjöar och hav är så beskaffat att arter har sina livsmiljöer och spridningsvägar säkerställda.</p> <p>Det finns tillräckligt med livsmiljöer så att långsiktigt livskraftiga populationer av arter bibehålls.</p> <p>I områden där viktiga naturtyper skadats restaureras sådana så att förutsättningarna för den biologiska mångfalden väsentligt förbättras.</p> <p>Arterna är spridda inom bl a sina naturliga utbredningsområden i landet så att genetisk variation inom och mellan populationer är tillräcklig.</p> <p>Den biologiska mångfalden upprätthålls i första hand genom en kombination av hållbart nyttjande av biologiska resurser, bevarande av arter och deras livsmiljöer samt åtgärder för att minimera belastningen av föroreningar och genom att begränsa klimatpåverkan.</p> <p>Arter som nyttjas t ex genom jakt och fiske förvaltas så att de långsiktigt kan nyttjas som en förnyelsebar resurs, och så att ekosystemens strukturer och funktioner inte påverkas.</p> <p>Människor har tillgång till natur- och kulturmiljöer med ett rikt växt- och djurliv, så att det bidrar till en god folkhälsa.</p> <p>Det biologiska kulturarvet förvaltas så att viktiga natur- och kulturvärden består.</p> <p>Samhället och dess medborgare har en bred kunskap om och förståelse för vikten av biologisk mångfald. Traditionell och lokal kunskap om biologisk mångfald och dess nyttjande bevaras och används när så är lämpligt.</p>	<p><i>till att långsiktigt bevara värdena.</i></p> <p><i>I översiktsplanen sägs vidare att naturinventering ska tas fram som underlag vid detaljplanläggning av nya områden i Sälenfjällen, vilket syftar till att säkerställa att värdefulla naturområden inte exploateras.</i></p>
<p>Hav i balans samt Levande kust och skärgård</p> <p>Västerhavet och Östersjön ska ha en långsiktigt hållbar produktionsförmåga och den biologiska mångfalden ska bevaras. Kust och skärgård ska ha en hög grad av biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. Näringar, rekreation och annat nyttjande av hav, kust och skärgård ska bedrivas så att en hållbar utveckling främjas. Särskilt värdefulla områden ska skyddas mot ingrepp och andra störningar. Inriktningen är att miljökvalitetsmålet ska nås inom en generation.</p> <p>Samtliga kustvatten har God ytvattenstatus med avseende på artsammansättning samt kemiska och fysikaliska förhållanden enligt EG:s ramdirektiv för vatten. Kvaliteten hos det ytvatten som lämnar länet via bl a Dalälven och Kolbäckån medverkar till att målet God ytvattenstatus uppnås.</p>	<p><i>Översiktsplanen bedöms inte påverka förutsättningarna att uppnå miljömålet.</i></p> <p><i>En VA-utredning samt bäddinventering för Sälenfjällen har tagits fram särskilt för översiktsplanarbetet med syfte att studera behov av åtgärder på VA-systemet till följd av planförslagets föreslagna expansion i Sälenfjällen. För de områden i kommunen där det bedöms kunna vara problematiskt när det gäller VA-frågan har i rekommendationerna under kap. 8.3 angetts att VA-förhållandena särskilt ska beaktas.</i></p>
<p>Begränsad klimatpåverkan</p> <p>Halten av växthusgaser i atmosfären ska i enlighet med FN:s ramkonvention för klimatförändringar stabiliseras på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatsystemet inte blir farlig. Målet ska uppnås på ett sådant sätt och i en sådan takt att den biologiska mångfalden bevaras, livsmedelsproduktionen säkerställs och andra mål för hållbarutveckling inte äventyras. Sverige har tillsammans med andra länder ett ansvar för att det globala målet kan uppnås.</p> <p>Minskade utsläpp av koldioxid och andra växthusgaser.</p>	<p><i>Översiktsplanen bedöms delvis motverka att miljömålet uppfylls.</i></p> <p><i>I översiktsplanen beskrivs energiförsörjningen i kapitel 4.13. Fem områden har redovisats som värdefulla för etablering av vindkraft (C1-C5).</i></p> <p><i>Ett genomförande av planförslaget medför att vägtrafiken ökar, vilket ger upphov till ökade utsläpp av koldioxid. Tillskottet av biltrafik kan minskas om Västerdalsbanan byggs ut enligt planförslaget.</i></p>

11.2 Riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken

I kommunen finns följande riksintressen enligt 3 kap. miljöbalken:

- väg 45 och 71, se *kapitel 4.6*
- Västerdalsbanan, se *kapitel 4.6*
- Friluftsliv; 3 st områden, se *kapitel 4.7*
- Naturmiljö; 22 st områden, se *kapitel 4.9*
- Natura 2000, 15 st områden, se *kapitel 4.9*
- Kulturmiljö; 13 st områden, se *kapitel 4.10*
- Vindkraft, 1 område, se *kapitel 4.13*

Jord- och skogsbruk är av nationell betydelse enligt miljöbalken 3 kap 4§. Dalarnas odlingslandskap är rikt på agrarhistoriska värden och ett fortsatt brukande är en förutsättning för att bibehålla ett öppet odlingslandskap. I översiktsplanen anges ett antal rekommendationer som rör bevarande och utveckling av jordbruket.

I 4 kap. 2§ miljöbalken anges områden som är av riksintresse för turism och friluftsliv. Där ingår fjällvärlden från *Transtrandsfjällen* och norrut.

I 4 kap. 6§ miljöbalken anges älvsträckor respektive älvsträckor med tillflöden där inte vattenkraftverk samt vattenreglering eller vattenöverledning för kraftändamål får utföras. Detta gäller *Västerdalälven uppströms Hummelforsen med tillhörande tillrinningsområde*, d.v.s hela älvsträckan och tillrinningsområdet i kommun ingår.

Samtliga Natura 2000-områden och övriga riksintressen enligt 3 och 4 kap miljöbalken beskrivs i översiktsplanen. De flesta Natura 2000-områden och riksintressen för natur- och kulturmiljö enligt 3 kap. miljöbalken redovisas som E-områden, dvs områden där skydds- och bevarandebalansen prioriteras. I mindre omfattning kan utbyggnad i Sälenfjällen (A-områden) beröra riksintressen för naturmiljö och friluftsliv alternativt gränsa till sådana områden samt Natura 2000-områden. A18 berör delvis ett Natura 2000-område. För att minimera påverkan på naturmiljö och friluftsliv krävs hänsynsfull placering av bebyggelse och vägnät. Dessa frågor ska följas upp i efterföljande planläggning: fördjupade översiktsplaner och detaljplaner.

I några fall kan konflikter föreligga mellan olika riksintressen, t ex vid väg-, järnvägs- och vindkraftsutbyggnad kontra riksintressen för natur- och kulturmiljö.

För att säkerställa möjligheten till omläggning av riksväg 71 på delen från Almasjön söder om Yttermalung till Östra Utsjö har ett område som berörs av olika alternativa vägkorridorer, som redovisas i förstudie framtagna av Vägverket, lagts ut i översiktsplanen (C6).

För att kunna säkerställa att Västerdalsbanan kan förlängas upp till Lindvallenområdet i Sälen har förslag till framtida järnvägskorridor lagts ut i översiktsplanen (C7).

Slutsats

Översiktsplanen bedöms värna om ett säkerställande av kommunens riksintressen enligt 3 och 4 kapitlet miljöbalken.

11.3 Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer (MKN) är ett juridiskt bindande styrmedel som infördes med miljöbalken 1999. Avsikten med dem är att komma tillrätta med miljöpåverkan från diffusa utsläppskällor som till exempel trafik och jordbruk. Nuvarande miljökvalitetsnormer omfattar *utomhusluft, fisk- och musselvatten* samt *omgivningsbuller*. Utveckling av MKN pågår och ytterligare normer för ämnen i utomhusluft kommer att införas i svensk lagstiftning, troligen under 2007. Utveckling av MKN för vattenmiljön pågår inom arbetet med att genomföra EU:s ramdirektiv för vatten. Malung-Sälens kommun omfattas inte av bestämmelserna att ha skyldighet att kartlägga buller och upprätta åtgärdsprogram (omgivningsbuller).

Sverige kommer att fastställa kvalitetskrav i form av miljökvalitetsnormer för *ytvatten, grundvatten* och *skyddade områden*. Syftet med normerna är att tillståndet i våra vatten inte skall försämrats och att alla vatten skall uppnå en bestämd miljökvalitet. Planering för kartläggning pågår inom vattenmyndigheterna. Vattendragen inom kommunen hör till Bottenhavsdistriktet (Dalälvens avrinningsområde) och Västerhavets distrikt (Klarälvens avrinningsområde).

De gällande miljökvalitetsnormer som är aktuella inom kommunen är de MKN som omfattar utomhusluft: kvävedioxid, svaveldioxid, bly, partiklar (PM10), kväveoxider, bensen, kolmonoxid och ozon.

Dalarnas luftvårdsförbund har i samarbete med Länsstyrelsen i Dalarna genomfört mätningar av luftkvaliteten i länets större tätorter däribland Malung samt fjällområden i Sälenfjällen. Mätningarna har omfattat kväveoxider och VOC (lättflyktiga organiska ämnen) och däribland bensen. Mätningarna i tätorterna har valts för att belysa ett normalt bakgrundsvärde för tätorten, vilket i praktiken innebär ett bilfritt torg eller liknande. Mätningarna i fjällen har valts dels i fjälldalgången, dels på fjället. Resultaten har redovisats i rapport 2007:06 "Luftkvalitet i Dalarnas större tätorter perioden 2001-2006". I rapporten sammanfattas resultaten med att nuvarande och framtida miljömål och miljökvalitetsnormer för årsmedelhalten av kvävedioxid bedöms klaras i samtliga undersökta tätorter. Luftkvaliteten i fjällområdet är i allmänhet bra. Vid högsäsong är dock halten av vissa organiska ämnen, bl a bensen, vid skoterleder jämförbara med större tätorter, men värdena ligger klart under gällande miljökvalitetsnormer. Redovisade halter avser vintermedelvärden och det kan finnas stora variationer mellan enskilda dagar och även timmar under en och samma dag.

Enligt den vägtrafikanalys som utförts inom ramen för framtagande av översiktsplanen kan trafikökningen till och från Sälenfjällen öka med upp till 45 % vid genomförande av planen, alternativ hög. Trafikökning innebär ökade utsläpp av avgaser, trafikökningen bedöms dock inte innebära att miljökvalitetsnormen för kväveoxider överskrids.

För övriga parametrar som det finns miljökvalitetsnormer för saknas uppgifter om nuvarande halter inom Malung-Sälens kommun.

Slutsats

Det är miljökvalitetsnormerna för utomhusluft som är aktuella inom Malung-Sälens kommun. Genomförande av översiktsplanen bedöms inte innebära överskridande av normen för kväveoxid eller för bensen. För övriga miljökvalitetsnormer angående luftkvalitet saknas bakgrundsdata.

12 SAMRÅD

Information till länsstyrelsen 2006-02-06

Kommunen informerade länsstyrelsen om pågående översiktsplanearbete. Framför allt diskuterades översiktligt upplägg av miljöbedömning och miljökonsekvensbeskrivning (MKB). Dessutom informerade länsstyrelsen om pågående naturreservatsbildningar.

Samråd länsstyrelsen 2007-04-23

Kommunen redovisade för länsstyrelsen inriktning och upplägg på MKB. Vid mötet behandlades framför allt innehåll och avgränsning av MKB, hur frågor rörande påverkan på annat land (Norge) ska hanteras och hur samrådsprocessen för MKB ska genomföras. Länsstyrelsen återkom efter mötet med svar på hur samrådsprocessen kan utformas. Enligt länsstyrelsen kan samråd enligt 6 kap. 13 § miljöbalken genomföras i samband med samrådet för översiktsplanen (enligt plan- och bygglagens bestämmelser). Samråd enligt 6 kap. 14 § miljöbalken kan enligt länsstyrelsen samordnas med utställningen av översiktsplanen.

Samråd enligt 4 kap. 3 § PBL och 6 kap. 13 § MB hösten 2007

Översiktsplanen för Malung-Sälens kommun har under tiden 2007-09-28 – 2007-11-26 varit utsänd på samråd enligt 4 kap. 3 § plan- och bygglagen (PBL) till allmänheten, intresseorganisationer, kommunala förvaltningar och nämnder, angränsande kommuner och statliga myndigheter. Tillsammans med översiktsplanen har även en konsekvensbeskrivning som behandlar översiktsplanens miljökonsekvenser varit utsänd på samråd. Samrådet avsåg även omfattningen av och detaljeringsgraden för miljökonsekvensbeskrivningen enligt 6 kap. 13 § miljöbalken (MB), och skedde med berörda länsstyrelser och kommuner.

Samrådsmaterial har under samrådstiden hållits utställt på Malungs kommunbibliotek, i Lima (Ungärde skola) och i Sälen (Turistbyrån). Handlingarna har också funnits tillgängliga vid Byggnadsnämnden i Malung och på kommunens hemsida. Visst samrådsmaterial har tillhandahållits på ytterligare åtta platser i kommunen. Samrådsmöten har hållits i Malung, Sälen och Lima.

Information om samrådet har lämnats dels via annonsering i ortstidningar, dels via kommunens hemsida. Mer detaljerad information framgår av det följebrev som medföljt samrådsremisserna och av upprättad sändlista.

De synpunkter som har inkommit under samrådet har sammanställts i en *Samrådsredogörelse* daterad 2008-06-04.

Utställning hösten 2008

Ett i juni 2008 upprättat förslag till översiktsplan för Malung-Sälens kommun har tillsammans med denna konsekvensbeskrivning varit utställt enligt 4 kap. 6 § plan- och bygglagen. Utställningen ägde rum fr.o.m. 2008-09-04 t.o.m. 2008-11-06. Utställningar har anordnats i Malung, Lima och i Sälen. De synpunkter som har inkommit under utställningen har sammanställts i ett Utlåtande daterat 2009-02-19.

Med anledning av länsstyrelsens granskningsyttrande har en överläggning hållits mellan kommunen och representanter för Länsstyrelsen för att få ett förtydligande av hur kraven på en analys angående påverkan på riksintresset enligt 4 kap. 2 § miljöbalken och balansen mellan turismen och bevarande av natur-, kultur- och miljövärden i Sälenfjällen ska tolkas.

Konsekvensbeskrivningen har enbart kompletterats med ovanstående uppgifter vad gäller utställningen.

UNDERLAG

Se Översiktsplan för Malung-Sälens kommun, del 1.